

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 515 P

Poznań, czwartek dnia 9 listopada 1933

Rok XXVIII

Poznań, 8 listopada.

Ważny wyrok w sprawie konfiskat prasowych

Wydział pierwszy cywilny tutejszego sądu okręgowego wydał wyrok o dużej doniosłości zasadniczej w sprawie konfiskat (zajęć) druków, stosowanych przez Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w Poznaniu (obecnie starostwo grodzkie).

Wyrok skazujący skarb państwa na zapłacenie „Drukarni Polskiej” odszkodowania, podkreśla w swym uzasadnieniu różnicę między dwoma całkiem odmiennymi pojęciami i kategorjami prawnymi, jakimi są: zajęcie druku na podstawie paragrafu 23 niemieckiej ustawy prasowej, która wyszczególnia nieliczne wypadki, w których zajęcie może być dokonane przez władzę policyjną bez zarządzenia sądu, oraz odebranie przedmiotów w przestępstwa na podstawie artykułu 153 polskiego kodeksu postępowania karnego, który postanawia, że jeżeli osoba, mająca u siebie przedmioty, stanowiące dowód przestępstwa, używane przez przestępstwo lub ulegające konfiskacie, odmawia ich wydania, można zarządzić ich odebranie.

Celem pierwszego przepisu jest zajęcie druku jako takie; celem drugiego — zabezpieczenie dowodu przestępstwa przez odebranie odnośnych przedmiotów. Dodamy, że w pierwszym wypadku jest uzasadnione zajęcie całego dostępnego nakładu danego druku; w drugim — powinno, logicznie wzięwszy, wchodzić w rachubę odebranie tylko jednego egzemplarza czy kilku egzemplarzy druku, ażeby władza miała w ręku dowód przestępstwa.

Piszący te słowa wykazywał to na terenie parlamentarnym, w Senacie, w komisji zarówno, jak w plenum; minister sprawiedliwości jednak milczał, a praktyka policyjnych konfiskat prasowych względnie ich zatwierdzeń sądowych utożsamiała w dalszym ciągu odebranie przedmiotów przestępstwa (według artykułu 153 k. p. k.) z zajęciem druku (według paragrafu 23 ustawy prasowej). Sąd okręgowy przeciwstawił się tej praktyce, podnosząc, że, ażeby poznać, że tak postępować nie wolno, nawet „nie potrzeba było żadnego przygotowania prawniczego”, ponieważ cytowane przepisy prawne „są tak jasne”. Sąd przyszedł do przekonania, że urząd, zarządzający w danym wypadku konfiskatę, „działał conajmniej niedbale”. Sąd nałożył na skarb państwa obowiązek zapłacenia „Drukarni Polskiej” odszkodowania za ówczesną konfiskatę oraz kosztów pozwu cywilnego.

Skarga nasza cywilna o odszkodowanie, uzasadniona przez adwokata dr. Stanisława Celichowskiego, dotyczyła zajęcia numeru 20 „Kurjera Poznańskiego” z 14 stycznia r. 1932 z powodu zamieszczenia krótkiego artykułu o „votum separatum” sędziego Leszczyńskiego w pierwszej instancji pro-

Obóz Narodowy triumfuje w Piotrkowskiem

W wyborach do rad gminnych pierwsze wiadomości przynoszą stuprocentowe zwycięstwo list narodowych — Na nie się zdały wszelkie usiłowania „sanacji”

Piotrków Tryb. (Tel. wł.) W dniu 6 b. m. rozpoczęły się w powiecie piotrkowskim zarządzone również w błyskawicznym tempie przez miejscowego starostę wybory do rad gromadzkich, które trwać będą przez cały tydzień, t. j. do niedzieli, 12 b. m. włącznie.

Do chwili obecnej znane są wyniki wyborów w dwóch wsiach, które poszły na pierwszy ogień. I tak we wsi Longinówka, gm. Krzyżanów na 16 kandydatów Obóz Narodowy uzyskał wszystkie 16 mandatów. Skończyło się więc zupełnym zwycięstwem Obozu Narodowego, który mimo przeszkód zdążył poczynić na czas wszelkie przygotowania przedwyborcze. Miejscowi przywódcy „sanacyjni” robili wszystko ażeby przeprowadzić swoich kandydatów, wysuwając na czoło miejscowe nauczycielstwo. Wynik wyborów był jednak dla nich fatalny, ponieważ lista „sanacyjna” nie uzyskała ani jednego mandatu w radzie gromadzkiej.

Wypada podkreślić szczególne metody jakie „sanacja” tutejsza stosowała wobec włościanstwa. Sekretarz gminy i działacz „sanacyjny”, p. Dybek, domagał się od włościanstwa złożenia list kandydatów w wiadomym celu już

na kilka dni przed terminem regulaminowym. Sztuczka jednak nie udała się, ponieważ włościanstwo postanowiło złożyć listę we właściwym terminie, a przy samych wyborach pójść gromadnie pod sztandarem Obozu Narodowego.

Nie lepiej dla „sanacji” wypadły wybory, które się odbyły następnego dnia, t. j. 7 b. m., w gm. Krzyżanów,

mianowicie we wsi Milejowice (dawnej Poltawka), gdzie na 12 radnych również wszystkie 12 mandatów uzyskał kandydat Obozu Narodowego. Lista „sanacyjna” z przywódcą „sanacyjnym” p. Konopką na czele nie uzyskała ani jednego mandatu.

Pierwsze wyniki wyborów wywołały wśród „sanacji” piotrkowskiej niebywałą konsternację.

Dalsze porażki konserwatystów

London (Tel. wł.) W wyborach do rad gminnych w Szkocji podobnie jak w Anglii w szeregu miejscowościach odniosła zwycięstwo angielska partja robotnicza, Labour Party.

W Glasgowie, w stolicy Szkocji, gdzie nigdy dotąd jeszcze socjaliści nie

zdołali wziąć góry, tym razem porażką partji konserwatywnej była drużogąca. Znaczną większością głosów wybrano kandydatów socjalistycznych.

Partja ta zdobyła z ogółem 17 mandatów utraconych przez przeciwników aż 13.

Przed zniesieniem prohibicji w Ameryce

Nowy Jork (Tel. wł.) W dalszym ciągu przeprowadzania plebiscytu w stanach Ameryki Północnej w sprawie zlikwidowania prohibicji, za zniesieniem jej opowiedziały się stany Ohio, Pensylwania i Utah. Natomiast Południowa i Północna Karolina oświadczyły się, jak wynika z dotychczasowych wyników głosowania, za

utrzymaniem prohibicji.

Dotąd brak jeszcze wyniku głosowania ze stanu Kentucky. Ogółem jednak istnieje przeświadczenie, że przewidziana konstytucyjnie ilość głosów została już uzyskana i tem samym zniesienia prohibicji oczekiwać należy jeszcze w nadchodzącym roku.

cesu brzeskiego. Dwa dni po zajęciu, 16 stycznia zostało nam doręczone postanowienie sądu grodzkiego (sędziego Dugoleckiego), zarządzające — zgodnie z wnioskiem prokuratora sądu okręgowego w Poznaniu — odebranie wymienionego nr. 20 „Kurjera Poznańskiego”.

Od tej chwili minął rok cały. Minął również termin przewidziany dla wytoczenia procesu karnego w związku z owym zajęciem, wobec czego my ze swej strony dnia 15 lutego r. skierowaliśmy sprawę na drogę sądowną przeciwko skarbowi państwa o odszkodowanie za wyrządzoną nam przez tę konfiskatę stratę materialną. Pierwszy wydział cywilny sądu okręgowego w Poznaniu wydał — jak już zaznaczyliśmy — wyrok na niekorzyść skarbu państwa. Uzasadnienie wyroku ma brzmienie następujące:

Zarządzeniem Miejskiego Urzędu Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w Poznaniu z dnia 14 stycznia 1932 (L. dz. 136/32 P.) zajęty został numer 20 czasopisma „Kurjer Poznański”. Zajęcie nastąpiło, ponieważ inkryminowany artykuł p. t. „Votum separatum” (sędziego Leszczyńskiego — red.) zawierał rzekomo cechy przestępstwa z § 130 k. k. (publiczne poduszczanie różnych klas ludności do gwałtów przeciw sobie — red.) i § 28 ustawy prasowej z 1874 roku (zakaz rozpowszechniania druków zajętych — red.) (zob. w aktach prokuratury VIII Dz. 25/32 względnie sądu grodzkiego 14. Ko. 27/32).

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 1932 (zob. w wymienionych codopiero aktach karnych) sąd grodzki w Poznaniu zarządził „odebranie nr. 20 czasopisma „Kurjer Poznański” z dnia 14. 1. 1932 r. po myśli art. 153 k. p. k.”. Artykuł 153 k. p. k. postanawia, że jeżeli osoba, mająca u siebie przedmioty, stanowiące dowód przestępstwa, uzyskane przez przestęp-

stwo lub ulegające konfiskacie, odmawia ich wydania, można zarządzić ich odebranie. Z brzmienia tego artykułu wynika więc, że sąd grodzki zarządził tylko odebranie nr. 20 „Kurjera Poznańskiego” jako dowodu przestępstwa. Nie można zatem przyjąć, by nastąpiło z a t w i e r dzenie zajęcia, albowiem zajęcie takie mogłoby nastąpić tylko na podstawie § 24 ustawy prasowej (zatwierdzenie lub zniesienie przez sąd zajęcia druku — red.), a § ten nie jest zupełnie wymieniony w postanowieniu sądu grodzkiego z dnia 16 stycznia 1932.

Pozwany zarzucił jednak w dalszym ciągu, że nie może być mowy, by zachodziło niedbalstwo po stronie urzędnika administracyjnego, który zarządził zajęcie nr. 20 „Kurjera Poznańskiego”. W tym względzie sąd rozważył co następuje: Zajęcie wspomnianego czasopisma nastąpiło, jak już wspomniano, ponieważ inkryminowany artykuł zawierał rzekomo „cechy przestępstwa z § 130 k. k. i § 28 ustawy prasowej z 1874 r.”. O ile chodzi o § 28 ustawy prasowej, to już z samego brzmienia tego paragrafu (zakaz rozpowszechniania druków zajętych — red.) wynika, że nie może on tu wcale wchodzić w rachubę. Natomiast, o ile chodzi o § 130 obowiązującego podówczas jeszcze niemieckiego kodeksu karnego, to zajęcie czasopisma w wypadku przestępstwa z tego paragrafu byłoby wprawdzie w myśl § 23 ustawy prasowej dopuszczalne bez zarządzenia sędziowskiego. Jednakże, zdaniem sądu, jest rzeczą oczywistą, że o przestępstwie z tego paragrafu w danym wypadku nie mogło być mowy, albowiem według wspomnianego § 130 k. k. karze ulegał „kto w sposób, zagrażający spokojowi publicznemu, publicznie poduszczają różne klasy ludności do gwałtów przeciw sobie”. Zdaniem sądu w inkryminowanej notatce p. t. „Votum separatum” nie można dopatrzeć się cech przestępstwa z cytowanego para-

grafu.

Ponadto należy jeszcze zauważyć, że w myśl wyraźnego przepisu § 23 ustawy prasowej zajęcie (nałożenie aresztu) czasopisma w przypadku § 130 k. k. dopuszczalne było bez zarządzenia sędziowskiego „jedynie wówczas, jeżeli istnieje nagle niebezpieczeństwo, że w razie odwołania nałożenia aresztu, poduszczanie spowoduje bezpośrednio zbrodnię lub występki”.

Cytowane przepisy (§ 130 k. k. oraz § 23 ustawy prasowej) są tak jasne, że w konkretnym wypadku nie potrzeba było, zdaniem sądu grodzkiego, żadnego przygotowania prawniczego, by poznać, że przepisy te nie mogą mieć zastosowania. Skoro więc urzędnik administracyjny mimo to zarządził zajęcie omawianego czasopisma na podstawie powołanych przepisów, należy uznać, że działał conajmniej niedbale.

W tym stanie rzeczy należało rozszczenie powódki co do zasady uznać za uzasadnione w myśl §§ 823, 839 kod. cyw. w związku z ustawą o odpowiedzialności skarbu państwa za urzędników. Wysokość rozszczenia została udowodniona orzeczeniem znawcy Bolesława Winiewicza z dnia 7 września 1933.

Wobec tego należało orzec, jak w sentencji wyroku, nakładając koszty sporu w myśl art. 101 k. p. c. na pozwanego.

(—) Baziński (—) Opuszyński
(—) Majcherkiewicz

Tyle uzasadnienie wyroku, którego doniosłość zasadniczą dla prasy i jej czytelników każdy rozumie. Nie potrzebujemy dodawać, że występujemy do sądu o odszkodowanie przez skarb państwa we wszystkich wypadkach konfiskaty pism naszych, dokonanej na podstawie, przez sąd okręgowy odrzuconej. Wypadki te są bardzo liczne. Skarb państwa ucierpi z powodu praktyki, tak silnie ze stanowiska prawnego potępionej w wyroku sądu okręgowego.

Wybory gromadzkie

W bieżącym tygodniu odbywają się na obszarze całego b. zaboru rosyjskiego wybory do rad gromadzkich. Opinia publiczna jest co do tych wyborów zupełnie zdezorientowana. W sobotę dowiedziała się o zgłoszeniu w Sejmie przez Kluby Narodowy i Ludowy wniosku domagającego się odroczenia tych wyborów do grudnia, a zatem o cały miesiąc. W niedzielę prasa rządowa doniosła że w powiecie łódzkim, gdzie wybory gromadzkie odbyły się już w 6 dni po ogłoszeniu regulaminu wyborczego głosowano tylko w 5 gromadach, a w 193 głosowanie było zbyt czyste, ponieważ zgłoszono wszędzie tylko po jednej liście kandydatów: oczywiście można się z tego było domyślać, że były to listy „sanacyjne”. Aliści następnego dnia prasa narodowa doniosła, że z tych list wszczęli w większości radni, należący do obozu narodowego. Istny „metlik” — że użjemy popularnego warszawskiego wrazenia.

Spróbujmy ten „metlik” jakoś uporządkować. Gromada w kongresie odpowiada dzisiejszej wielkopolskiej gminie. Jest ona częścią wielkiej gminy zbiorowej, czem gmina wielkopolska w myśl nowej ustawy samorządowej ma się także stać w niedalekiej już przyszłości. Według tej ustawy gromada ma być fundamentem na którym oprze się cały samorząd wsi. Tylko rady gromadzkie będą pochodziły z bezpośrednich wyborów ludności. Radni gromadzcy będą wybierali radnych gminy zbiorowej, a ci z kolei członków rady powiatowej (sejmiку). Przy tym systemie wybory gromadzkie przesadzają o składzie przyszłych rad gminnych i powiatowych co tym wyborom nadaje doniosłe znaczenie polityczne.

System wyborów gromadzkich jest — jak na stosunki wiejskie — bardzo skomplikowany. Opiera się on na t. zw. „ścieśnieniu” głosowaniu, które według pierwotnego projektu rządowego miało obowiązywać także przy wyborach miejskich. Polega także „ścieśnieniu” głosowanie na tem, że każdy wyborca ma prawo oddać głos tylko na pewną część kandydatów.

Jeżeli gromada jest podzielona na okręgi wyborcze to jeszcze pół biedy. W okręgach takich wybiera się co najwyżej po 3 radnych, przyczem wyborca głosuje tylko na jednego kandydata.

Znacznie trudniejsza jest sprawa wtedy, gdy cała gromada stanowi jeden okręg, co zachodzi w przeważającej ilości wypadków. Wtedy wyborca ma prawo głosować tylko na jedną czwartą kandydatów. Wymaga to bardzo starannego przygotowania, bo bez niego może się zdarzyć, że zdecydowana, ale zanadto solidarna większość wyborców wybiera tylko jedną czwartą radnych, pozostawiając drobnym mniejszościom aż trzy czwarte. Jeżeli jednak przed głosowaniem zgłoszonych będzie tylko tyłu kandydatów, ilu radnych ma się wybrać, to wyborów niema, a zgłoszeni kandydaci stają się radnymi z mocy samej ustawy.

Te trudności i niespodzianki spotęgował jeszcze regulamin wyborczy, ogłoszony w dniu 28 października. Wymaga on formalnego zgłaszania list wyborczych, zaopatrzonych podpisami wyborców i deklaracjami kandydatów, że godzą się na zamieszczenie ich nazwisk na liście. Te formalności stanowią dla ludności wiejskiej, wybierającej w ten sposób wogóle po raz pierwszy, a często gęsto i niepiśmiennej, niemałą trudność. Zebyż choć było trochę czasu na pokonanie tych trudności? Ale regulamin daje tylko 6-dniowy termin na przygotowanie wyborów. Kiedy przez Klub Narodowy poseł Rybarski, popierając wspomniany na wstępie wniosek, wykazywał absurdalność tak niesłychanego pośpiechu, poseł Polakiewicz, jeden z twórców nowej ustawy samorządowej, przerwał mu z law B. B., że długi termin wyborczy „nie jest pożądanym”. Sejm przyjął śmiechem to mimowolne wyznaczenie, bo wszyscy zrozumieć dla kogo przygotowanie się ludności do wyborów może być „niepożądane”.

Po tem wyjaśnieniu zrozumiałym staje się fakt, że w powiecie łódzkim wybory odbyły się przeważnie bez głosowania. Stało się to w ten sposób, że

albo chłopci nie mogli wogóle zgłosić list kandydatów, albo komisje, mianowane w całości przez starostów, zgłoszone listy, z powodu uchybień formalnych, pounieważniały.

Ale jakim cudem mogli w tych warunkach obóz narodowy odnieść zwycięstwo? Poprostu takim, że w wielu gromadach wogóle nie znaleziono zwolenników „sanacji” i musiano się zgodzić na takich kandydatów jacy tam byli. Wsie bývają czasem tak solidarne, że

Polityka Anglii na morzu

Miarodajną dla świata oceną kierunku w jakim dąży polityka zagraniczna Anglii, jest oddawna już rozmieszczenie floty wojennej pod flagą Union Jacka. W początkach XIX stulecia, po wojnach napoleońskich, gdy hegemonia Anglii na morzach została utrwalona, jej okręty wojenne stacjonowały we wszystkich portach świata, kazały po wszystkich morzach i zatokach. W drugiej połowie XIX wieku, gdy zaczęły się formować i powstawać i inne potęgi morskie, admiralicja brytyjska zaczęła uprawiać konsekwentną politykę koncentracji sił morskich na tych wodach, które wydawały się jej najbardziej zagrożone. Tak więc przez długie dziesiątki lat stacjonowała na morzu Śródziemnym największa eskadra wojenna Anglii, jako przeciwwaga wobec sił najgroźniejszego wówczas i jedynego rywala na tych wodach — Francji. Tak było i tak to trwało do lat 90-tych, gdy na widnokręgu pojawił się nowy kandydat do berła Naptuna, Rosja. Stany Zjednoczone, Japonia i Niemcy.

Od r. 1894 gdy Rosja zaczęła w przewidywaniu konfliktu z Japonią wzmacniać swoje siły na Pacyfiku i wycofując coraz to inne jednostki bojowe z eskadry bałtyckiej, wysyłała je na morza Dalekiego Wschodu uczyniła to samo i Anglija, tak iż w r. 1904 eskadra angielska u brzegów Chin równała się co do siły flocie każdego z przeciwników. A zatem dzięki obecności wielkiej swej floty mogła Anglija w decydującym momencie rozrywki wojennej między stronami rzucić i swój głos na szalę.

Inaczej zupełnie zachowała się Anglija podczas wojny hiszpańsko-amerykańskiej w r. 1898. Floty swej, przebywającej na wodach Atlantyku nie wzmocniła ani o jeden okręt nie zmieniając tej swojej taktyki i później, po wojnie, gdy marynarka wojenna Stanów zaczęła rosnąć liczebnie w szybkim tempie, polityką Anglii było wówczas dążenie do uniknięcia jakichkolwiek zarzutów lub podejrzeń ze strony bratniej republiki anglosaskiej, iż W. Brytania odnosi się nieprzychylnie do wzrostu floty wojennej U. S. A. Przeciwnie, stacjonowane na drugiej półkuli siły morskie Anglii nie tylko nie zostały zwiększone, lecz nawet manifestacyjnie zmniejszone. Nie rozbu-

żadne sztuki wyborcze nie na tę solidarność nie poradza.

Oczywiście w innych powiatach może być tak samo, ale może być i inaczej. W wielu wypadkach wyniki wyborów będą odpowiadać nastrojom ludności, ale w wielu innych będą z nimi zupełnie sprzeczne.

Przedstawiliśmy dość szczegółowo te sprawy dlatego że po utworzeniu w Wielkopolsce i na Pomorzu gmin zbiorowych i tam odbędzie się wybory gromadzkie. Trzeba skorzystać z doświadczeń Kongresówki i zawczasu się do nich przygotować. M. K.

dowywano również i nie wzmacniano rozmaitych baz morskich, które posiada Anglija blisko wybrzeży Ameryki na wyspach Antylskich. Jak teraz, tak i przedtem chodziło W. Brytanii o to, aby nie urazić i nie zdradzać dumy i ambicji Stanów.

Specjalnie wydatnie i wyraziście zarysowała się polityka Anglii od chwili, gdy na arenę wystąpiły Niemcy jako pretendent do posiadania trójżęba Naptuna, gdy zaczęły w szybkim tempie rozbudowywać i zwiększać swoją flotę wojenną. Od tej chwili zaczęła Anglija starannie śledzić rozwój floty niemieckiej i gromadzić coraz to większe siły w własnych brzegach. Wtedy to powstała t. zw. Home Fleet, eskadra ojczyzta, stacjonująca u wschodnich brzegów Anglii i Szkocji, złożona z największych i najnowszych jednostek bojowych gotowa w każdej chwili do akcji. Do Home Fleet włączała admiralicja wszystkie okręty bojowe, które można było bez narażenia bezpieczeństwa i obrony interesów własnych wycofać z innych miejsc postoju z innych mórz. Już ta postawa admiralicji londyńskiej w latach 1910—14 przesądzała kwestję zachowania się Anglii w razie wojny Niemiec z Francją, czego rząd niemiecki nie docenił i nie przewidział w swoich rachubach.

Po wojnie światowej nastąpiła znów pewna zmiana w dylokacji sił morskich Anglii. Większa część Home Fleet pozostała na wodach angielskich, reszta zaś wzmocniła eskadry, stacjonujące na morzu Śródziemnym oraz w Gibraltarze, skąd łatwo jest osiągnąć zarówno Malte jak porty angielskie w razie potrzeby. Antagonizm między Italią a Francją każe teraz Anglii trzymać na morzu Śródziemnym duże siły, aby w razie potrzeby mogła ona wystąpić jako miarodajna i pełnoprawna rozjemczyni, nie dopuszczając do zbytniego rozrostu potęgi morskiej któregośkolwiek z partnerów.

Sytuacja na Dalekim Wschodzie i wzrost floty japońskiej powoduje, iż admiralicja angielska kontynuuje rozbudowę wielkiego portu wojennego w Singapurze i w Hongkongu oraz domaga się kredytów na budowę nowych okrętów wojennych. Anglija jest przewidująca i nie zamierza zrezygnować ze swej przewagi na morzach. E. R.

Sprzymierzeniec „sanacji”

Donosiliśmy przed paru dniami, że szczególnie zaciekle propagandę na rzecz „sanacji” w związku ze zbliżającymi się wyborami do rad miejskich w Wielkopolsce i na Pomorzu prowadzi łódzki „Express Ilustrowany”. Bruckowowi temu warto się bliżej przyrzeć, tembardziej, że od pewnego czasu zabiega on o zdobycie rynków zbytu także w województwach zachodnich.

Otóż „Express Ilustrowany” jest własnością czysto żydowskiego koncernu „Republika”, którego nakładem wychodzą nadto dzienniki „Republika” i „Głos Poranny”. Koncern ten finansowany jest przez przemysłowca żydowskiego, Poznańskiego.

Sztab redakcyjny „Republiki” i „Expressu” składa się z samych Żydów, których część zresztą przybrała sobie nazwiska polskie.

Tak więc redaktorem naczelnym „Republiki” jest Nusem Nusbaum (Czesław Oltaszewski), redaktorem „Expressu Ilustr.” — Wolf Polak (Wła-

dysław Pollak), sekretarzem redakcji — Josek Szajnberg (Józef Szenberg).

Nadto w skład redakcji „Republiki” i „Expressu” wchodzi: Boruch Rosenfeld (Bolesław Rawicz), Izaak Pfeifferman (Ignacy Pfeifferman), Aron Weiss (Antoni Wajs, równocześnie korespondent krakowskiego „Ilustr. Kurjera Codz.”), Szymon Glick, Maks Askenazy, Aron Grinfeld, Kaluszynerowie.

Słowem sami „najszczerzi” Polacy.

Kilka słów o przedwyborczych zgromadzeniach

Przytaczamy dosłownie art. 24 ustawy o zgromadzeniach z dnia 11 marca 1932 r.:

„Art. 24 (1) Zgromadzenia, zwołane w sprawie wyborów do ciał ustawodawczych i korporacji publiczno-prawnych na obszarach objętych wyborami w okresie czasu od rozpisania do dnia wyborów, celem omówienia sprawy wyborów i zastanowienia się nad kandydaturami, wymagają tylko zgłoszenia u właściwej władzy (art. 6 ust. 1), o ile odbywają się pod gołym niebem.

„(2) Zgromadzenia przedwyborcze w lokalach nie wymagają zgłoszeń.

„(3) Poza tem zgromadzenia te podlegają wszelkim przepisom niniejszej ustawy.”

Z powyższego wynika, że przy wyborach do korporacji publiczno-praw-

KARPINSKIEGO

Ziela Przechyszczające

mite w smaku — pewne w skutkach.

Tg 525

Jedynie w redakcji „Głosu Porannego” zatrudniony jest jako kierownik działu sportowego Aryjczyk p. Rozmysłowicz. Jego kolegami redakcyjnymi są z to: Gustaw Wassercug, Jan (Jankiel) Urbach, Efraim (Eugeniusz) Kronman, Josek (Józef) Nirstein, Symcha (Stefan) Nirstein, Symcha (Stefan) Gelbart, Gela Wassercug, Koltoner (Koltoński).

Niema co mówić — „godnego” znalazła sobie „sanacja” sprzymierzeńca w swej akcji wyborczej.

Po straceniu Malisza

Już go pomiędzy nami niema. Może kiedyś kryminalodzy będą się zajmowali jego osobą jako typem psychopatycznym. Na nim będą się uczyli. Ale to już wkracza w sferę medycyny sądowej i kryminologii.

Dla każdego z nas są dwa momenty w procesie i w życiu Malisza, nad którymi opinia publiczna nie może przejść do porządku dziennego.

Jeden szczegół: strzelanie do ulanów polskich. Akurat teraz mijają dziesięć lat, jak dn. 7 listopada 1923 r. w Krakowie padły strzały podburzonej ulicy do polskiego wojska. Rebeja ta dotąd jest otoczona tajemnicą. P. P. S.-owcy ogłosili wtedy strajk generalny. Był to strajk wybitnie polityczny, skierowany przeciwko rządowi większości polskiej, w której zasiadali i narodowcy i ludowcy. Była to pierwsza, nieudana zresztą, próba ujęcia przez lewicę bezwzględnej władzy. Strajk miał przebieg bardzo osobliwy, a tłumy, atakujące wśród popularnych dziś okrzyków wojsko polskie, szły do walki pod hasłami politycznymi. Dochodzenia, przeprowadzone w celu wyjaśnienia strajku i roli różnych osób, które w dzisiejszym życiu publicznym niemało znaczą, pozostaną tajemnicą; niemożliwili je postowie, którzy w parę lat potem... zasiedli na ławie oskarżonych w procesie brzeskim.

Otóż Malisz należał do tych osób, które strzelały do żołnierzy polskich. Syn działacza socjalistycznego w Krakowie, był w dniach listopadowych bardzo czynny; miał lat wtedy 17 i ekscytował się tak atakiem na polskiego żołnierza, że właściciel przedsiębiorstwa, u którego pracował, musiał go usmierać, hamować podniecenie i poskramiać przechwałki niewczesne.

Tak się wychowywała młodzież, którą życie wykolejało.

I drugie: lekcja, skąd czerpano wzory zbrodni. Oboje skazani wyraźnie przyznali na rozprawie, że zamach swój wzorowali na „brodni popełnionej na listonoszu w Toruniu. Przeprowadzali nad nią osobne studia, zaczytywali się w przebiegu napadu i sami „doskonali” plan własnego rabunku. Skądżeż czerpali materiał na lekcję zbrodni? Nie mieli pieniędzy na życie, Malisz karmił się wynoszoną ukradkiem przez żonę od jej rodziców strawą, ale miał na kupno tygodnika, sięjącego zarazę i popularyzującego zbrodnie.

I oba te fakty winny społeczeństwu dać materiał do wyciągnięcia wniosków. (w)

Włamanie do skarbca Bankowego

Paryż (PAT). Wczoraj dokonano włamania do jednego z banków na pl. Giedy. Rabusie, którzy dostali się do skarbca przez otwór, wybity w suficie, skradli złota i srebra na ogólną sumę 600 000 fr.

Ognisko Żeńskie Związku Młodych Narodowców w Poznaniu

zawiadamia, że w poniedziałek, 13 b. m. odbędzie się zebranie kandydatek na sa ce Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65, o godzinie 20-ej. O liczne i punktualne przybycie prosi

Zarząd.

Hitlerowski podbój Gdańska od wewnątrz

Ostrzeżenia wybitnego publicysty francuskiego Piotra Bernusa w związku z ostatnimi wystąpieniami senatu

Warszawa. (Tel. wł.) Pod tytułem „Od Gdańska do Gdwni” Bernus umieszcza w „Journal des Debats” artykuł o zamachu Rauschninga na konstytucję gdańską.

Stwierdza w nim całkowite opanowanie wolnego miasta przez żywioły hitlerowskie i widzi w tym akcie przygotowanie do ostatecznego podboju Gdańska od wewnątrz.

Ażby zamortyzować zgóry niepokoje Warszawy, Rauschning udzielił rządowi polskiemu przed kilku miesiącami pewnej satysfakcji natury czysto moralnej Zadolenie Warszawy Bernus nazywa najwzrostem, ponieważ rzekome ustępstwa Gdańska były tylko manewrem, obliczonym na uspienie czujności Polski wobec przyszłych posunięć hitlerowskich, niebezpiecznych nie tylko dla wolnego miasta, ale i dla

Pomorza.

Bernus maluje położenie rzeczy w Gdańsku w kolorach szczególnie czarnych, co potwierdza zupełnie wczorajsze oświadczenie Rauschninga, że Gdańsk nie dopuści do żadnej interwencji obcej w sprawach wewnętrznych wolnego miasta, a mówiąc o interwencji obcej, Rauschning oczywiście miał na myśli Ligę Narodów. Impertynencja Rauschninga wobec Ligi zesłała się z mową v. Neuratha, który także zaatakował Genewę w wyrażeniach gwałtownych i ubliżających.

„Jest jasne, że Rzesza kpi sobie najbardziej z organizacji genewskiej i z wszelkich praw międzynarodowych. Rządy zaś najbardziej zainteresowane sprawami Gdańska wykazują bezczynność, która tylko może zachęcić Berlin do dalszych awantur i gwałtów.” (w)

Della Guardia burmistrzem Nowego Jorku

Nowy Jork (Tel. wł.). Wczoraj odbyły się wybory na burmistrza. Znaczną większością głosów powołano Włocha Della Guardia który otrzymał około ćwierć miliona głosów więcej niż jeden z dwaj kontrkandydaci. Della Guardia był kandydatem partii niezależnych demokratów i republikanów.

Nowy Jork (Tel. wł.). Wybory

burmistrzowskie w Nowym Jorku i w innych miastach stanu odbyły się na ogół spokojnie. Natomiast w stanie Kentucky w szeregu miastach doszło do starć z policją i przeciwnikami politycznymi. W stolicy Louisville starcia miały przebieg nadzwyczaj ostry, przyczem 4 osoby zostały zabite, a sześć jest ciężko rannych.

Paul Boncour o sprawach rozbrojeniowych

Paryż (PAT). Na komisji spr. zagr. senatu Paul Boncour przedstawił sytuację polityczną Boncour wyjaśnił warunki w jakich odbywały się rozmowy dyplomatyczne w Genewie i skreślił ewolucję, jaką przeszła idea ogólnego rozbrojenia, podkreślając konieczność wprowadzenia okresu próbnego, podczas którego w Europie nastąpiłaby redukcja armij, przewidziana przez plan francuski z listopada 1932 r. Po upływie tego okresu nastąpiłby dopiero drugi okres, a mianowicie redukcji materiałów wojennych. Boncour podkreślił że Niemcy opuścili Ligę Narodów właśnie w tym momencie, gdy porozumienie, osiągnięte w Paryżu, zaznaczyło się na zebraniu prezydium konferencji rozbrojeniowej

Po ukończeniu przemówienia kilku senatorów zażądało bliższych wyjaśnień.

Sen. Borthoux zażądał zakomunikowania raportu z r. 1924, dotyczącego

niewystarczających wyników kontroli wojskowej w Niemczech i położył szczególny nacisk na sposób, w jaki będzie wykonywana kontrola, przewidziana przez konwencję.

Sen. Burgois podkreślił że kontrola powinna być nie tylko automatyczna i stała, ale także przeprowadzana niespodziewanie.

Sen. Lemery zapytał w jaki sposób można pogodzić z przytoczonym planem klauzulę części V Traktatu Wersalskiego.

Sen. Messimy zadał pytanie Boncourowi, co zamierza uczynić rząd w razie, gdyby konwencja rozbrojeniowa nie dała zadowalających wyników i powodu niepodpisania jej przez Niemcy.

Boncour oświadczył, że konwencja rozbrojeniowa nabiera mocy obowiązującej tylko w razie podpisania jej przez Niemcy i w razie osiągnięcia pewności, że będzie ona przestrzegana

Senat całe posiedzenie poświęcił uczczeniu pamięci i zasług śp. prof. Roux, uchwalając równocześnie kredyty na urządzenie pogrzebu na koszt państwa.

Rokowania w Paryżu

Paryż. (PAT.) Do Paryża przybyła delegacja rządu Rzeszy celem prowadzenia pertraktacji w sprawie nowego układu ekonomicznego między obu państwami.

Delegacja niemiecka była podejmowana dziś śniadaniem przez min. handlu. Pertraktacje odbywać się będą w Paryżu. Inicjatywę w tej sprawie podjął rząd francuski.

Polska a Litwa

Ryga. (KAP.) W Kownie ukazały się świeżo z druku pamiętniki b. ministra spraw zagr. Litwy, Purickisa, w których m. in. ciekawe światło rzucono na źródło nieprzyjaznych stosunków między Litwą a Polską.

W czasie wojny polsko - sowieckiej w r. 1920 przybyli do Kowna dwaj oficjalni delegaci rządu polskiego w celu nawiązania rokowań o utworzenie wspólnego frontu przeciw Sowietaom. Wszystkie było na najlepszej drodze, w przeddzień jednak ostatecznego załatwienia sprawy delegatów polskich, wskutek wpływów ówczesnego poła sowieckiego Axelrode, aresztowano.

„Był to — pisze Purickis — największy błąd polityki litewskiej i miał on przykre, do dziś odczuwane konsekwencje; nie wiadomo, kiedy się od nich uwolnimy.”

Hitlerowska lista wyborcza

Berlin (PAT). Dziś ogłoszono urzędową listę wyborczą partii narodowo-socjalistycznej do Reichstagu. Obejmuje ona 685 nazwisk z kanclerzem Hitlerem na czele. W skład listy wchodzi 120 b. posłów narodowo-socjalistycznych sejmiku pruskiego oraz 64 posłów sejmów krajowych. Poza tem figurują na niej wszyscy namiestnicy krajowi oraz kierownicze osobistości ruchu hitlerowskiego. Z dawnych stronnictw parlamentarnych reprezentowani są niemiecko-narodowi, partja ludowa, Stahlhelm, centrum i bawarska partja ludowa. Z pośród przyszytych posłów około 14 procent należy do S. A. i S. S., 5 procent posiada tytuły szlacheckie. Pośród nich jedynym reprezentantem b. domu Hohenzollernów jest książę August Wilhelm pruski. 5 procent posiada tytuły doktorskie. Uderza zupełny brak kobiet.

Od frekwencji głosujących w poszczególnych okręgach zależeć będzie, czy wszystkie osoby, figurujące na liście, będą wybrane.

Za zmarłych kardynałów

Miasto Watykańskie. (KAP) W kaplicy Sykstyńskiej odbyło się w obecności Ojca św. doroczne nabożeństwo żałobne za dusze zmarłych w ciągu ostatniego roku kardynałów Frühwirtha, Cerrettiego i Scapinelli.

Nabożeństwo odprawił kard. Capotosti. W uroczystości wzięło udział 19 kardynałów, korpus dyplomatyczny, liczni arcybiskupi i biskupi, przedstawiciele patrycjatu rzymskiego i zakonu maltańskiego.

Kalendarz

zebrań przedwyborczych

OBOZU NARODOWEGO W POZNANIU

Jeźyce: środa, 8 listopada o godz. 8 wieczorem w sali Ogrodu Zoologicznego.

Wilda: środa, 8 listopada o godz. 7.30 wiecz. w lokalu p. Fiedlerowej, Górna Wilda 1.

Staroleka: czwartek, 9 listopada o godz. 6 wieczorem w sali restauracji „Polonia”.

Główna: piątek, 10 listopada o godz. 7 wieczorem w sali p. Książka, ul. Główna.

Dębice: niedziela, 12 listopada o godz. 4 po południu w lokalu p. Figla „Pod Akacją”, ul. Świerczewska.

Winiary, Sołacz, Gołecin: niedziela, 12 listopada o godz. 2 po południu w sali ogrodu w Urbanowie.

Simon w Paryżu

Paryż (Tel. wł.). Przybywa tu po południu znajdujący się w drodze do Genewy angielski minister spraw zagranicznych Simon. Odbędzie on rozmowę z premierem Sarraut, oraz konferencję z Paul Boncourem.

Poza tem przewidziana jest również konferencja Boncoura z prezydentem konferencji rozbrojeniowej Henderso-nem, który również bawi w Paryżu.

Przepowiednia pogody na czwartek:

W ciągu nocy lekkie przymrozki, w ciągu dnia wzrost zachmurzenia i wzrost temperatury, słabe wiatry zmienne.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 8. 11. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana

Z pożyczek państwowych poszukiwano przy większym braku materiału 5% poz. konwers. po 48 1/2%; pozatem placeno za 4% premj. dol. 47 1/2% oraz za 3% poz bud. 37 1/2%

Z papierów lokacyjnych P Z K obracano 4 1/2% dolarowe listy zast po 37 1/2 do 37 -% (przy kursie dol. 5,77) oraz 4 1/2% zlotowe listy zast po 37 -%

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 78 - bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 48 1/2% P
4 1/2% dolarowe listy zastaw. s. K. z r 1933 a 5,77 37 1/2 - 37 -% +

(Kurs w złotych)

4% poz premj. dol. serja III 47 1/2% P.
4 1/2% zlotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 37 - +

3% poz budowl. serja I 37 1/2% P.

Tendencja utrzymana.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,79 - 5,80 zł, w Gdańsku na Warszawę 5,80 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 212,00 zł. gotówką 210,00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172,96 do 173,22 zł. gotówką 172,63 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 8. 11. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: 1 żyto 727 g/l 2. pszenica 756 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Zyto 165 tonn par. Poznań	14,75
Zyto 15 tonn par. Poznań	14,70
Owies 30 tonn par. Poznań	13,50
Owies 30 tonn par. Poznań	13,25
Owies 15 tonn par. Poznań	13,00

Ceny orientacyjne

Zyto	14,50 - 14,75
----------------	---------------

Usposobienie spokojne	17,75 - 18,25
---------------------------------	---------------

Pszenica	15,25 - 16,00
--------------------	---------------

Usposobienie spokojne	13,75 - 14,00
---------------------------------	---------------

Jęczmień browarowy	13,25 - 13,50
------------------------------	---------------

Usposobienie słabsze	13,00 - 13,25
--------------------------------	---------------

Jęczmień 695-705 g/l	13,00 - 13,25
--------------------------------	---------------

Jęczmień 675-685 g/l	13,00 - 13,25
--------------------------------	---------------

Uspokojenie słabe	13,00 - 13,25
-----------------------------	---------------

Owies	20,75 - 21,00
-----------------	---------------

Usposobienie spokojne	29,00 - 31,00
---------------------------------	---------------

Mąka żytnia 65% wł work.	2,45 - 2,70
----------------------------------	-------------

Usposobienie spokojne	1,25 - 1,50
---------------------------------	-------------

Mąka pszenna 65% wł work.	1,25 - 1,50
-----------------------------------	-------------

Usposobienie spokojne	1,25 - 1,50
---------------------------------	-------------

Otreby żytnie	9,25 - 9,75
-------------------------	-------------

Otreby pszenne	10,25 - 10,75
--------------------------	---------------

Otreby pszenne (grube)	38,00 - 40,00
----------------------------------	---------------

Rzepak zimowy	37,00 - 39,00
-------------------------	---------------

Gorzycza	15,00 - 16,00
--------------------	---------------

Wyka latowa	15,00 - 16,00
-----------------------	---------------

Peluszka	21,00 - 24,00
--------------------	---------------

Groch Viktoria	22,00 - 24,00
--------------------------	---------------

Groch Folgera	14,00 - 15,00
-------------------------	---------------

Seradela	180,00 - 190,00
--------------------	-----------------

Koniczyna czerwona	80,00 - 120,00
------------------------------	----------------

Koniczyna biała	80,00 - 110,00
---------------------------	----------------

Koniczyna żółta odluszczone	2,45 - 2,70
---------------------------------------	-------------

Ziemiaki jadalne	13 1/2
----------------------------	--------

Ziemiaki fabr za kilo %	1,25 - 1,50
-----------------------------------	-------------

Stroma pszena luzem	1,75 - 2,00
-------------------------------	-------------

„ pszena prasowana	1,25 - 1,50
------------------------------	-------------

„ żytnia luzem	1,75 - 2,00
--------------------------	-------------

„ żytnia prasowana	1,25 - 1,50
------------------------------	-------------

„ owsiana luzem	1,75 - 2,00
---------------------------	-------------

„ owsiana prasowana	1,25 - 1,50
-------------------------------	-------------

„ jęczmienna luzem	1,75 - 2,00
------------------------------	-------------

„ jęczmienna prasow.	5,75 - 6,00
------------------------------	-------------

Siano zwykłe luzem	6,25 - 6,75
------------------------------	-------------

Siano zwykłe prasowane	6,25 - 6,75
----------------------------------	-------------

Siano nadnotek e luz-m	7,25 - 7,75
----------------------------------	-------------

Siano nadnotek e pras.	18,00 - 19,00
--------------------------------	---------------

Makuch rzepakowy	15,00 - 15,50
----------------------------	---------------

Makuch słonecznikowy	18,00 - 19,00
--------------------------------	---------------

Srut Soja	23,00 - 23,50
---------------------	---------------

Mak niebieski	56,00 - 60,00
-------------------------	---------------

Ogólne usposobienie spokojne

Transakcje na odmiennych warunkach:

żyta 535 tonn, pszenicy 90 tonn, jęczmienia 15 tonn, owsa 30 tonn.

Filantrop-miljoner zmarł w nędzy

Smutny koniec jednego z najbogatszych ludzi carskiej Rosji, Sibirakowa

Berlin (Tel. wł.) Wychodząca w Sztokholmie „Svenska Dagbladet” donosi z Nicei o śmierci jednego z największych filantropów świata, Rosjanina Sibirakowa, który swego czasu usilnie popierał szwedzkich podróżników i badaczy.

Sibirakow sfinansował głośną ekspedycję Vegi oraz inne wyprawy badawcze. Był on bodaj najbogatszym człowiekiem w carskiej Rosji. Umarł w nędzy bez środków do życia i zupełnie zapomniany w 84 roku życia. Otrzymał od rządu szwedzkiego drobna

rentę i tylko dzięki temu nie zginął z głodu.

Pogrzeb jego odbył się bardzo skromnie. Złożono jedynie wieniec szwedzkiego ministra, a za trumną postępował tylko konsul szwedzki w Nicei i jeden urzędnik konsulatu oraz jego stara gospodyni.

Sibirakow pozostawił olbrzymi, miljonowy majątek, którego nie zdołał jednak w chwili wybuchu rewolucji wydobyć z banków rosyjskich i olbrzymie jego fundusze przejęły Sowiety.

Zgon sędziego Chodeckiego

Warszawa, (Tel. wł.) Zmarł nagle w Warszawie sędzia sądu apelacyjnego Chodecki, jeden z członków kompletu w procesie brzeskim, którego wyłącznie domagała się swego czasu obrona. Chodecki był sędzią w Toruniu i wstawił się sprawą redaktora Małychy. (w)

Przed 11 listopada

Warszawa, 8. 11. (Tel. wł.) Według pogłosek na 11 listopada ma przybyć do Polski na defiladę wojskową eskadra samolotów sowieckich oraz delegacja komisariatu wojny z Bu-diennym na czele. (w)

Pogrzeb Malisza

Kraków, 8. 11. (Tel. wł.) Wczoraj odbył się pogrzeb Malisza. Wyznaczony na godz. 15, odbył się zrana o godz. 11. Przełożono godzinę dlatego, ażeby uniknąć tłumów publiczności.

W pogrzebie brała udział rodzina i mimo to kilkaset osób. Los zdarzył, że Malisza pochowano na nowym cmentarzu rakowickim o kilkaset kroków od mieszkania jego matki.

Popołudniu na cmentarz przybyło kilka tysięcy osób, aby wziąć udział w pogrzebie i nie chciało dać wiary, że Malisz już jest pochowany. Dopiero wskutek interwencji policji tłum się rozszedł. Maliszowa nie była na pogrzebie. Nie zawiadomiono jej zresztą o tem. Wskutek wyczerpania nerwowego przebywa ona w szpitalu. W dniach ostatnich przeszła kilka ataków nerwowych. (w)

Ku czci prof. Roux

Paryż, 8. 11. (PAT) Obrady Izby dep. trw 77 niespełna 2 godziny. Po przyjęciu wniosku o urządzenie pogrzebu prof. Roux na koszt państwa Izba zadecydowała, że zgłoszone interpelacja w sprawie polityki zagr. będą rozpatrywane w czwartek. Następne posiedzenie odbędzie się 9 listopada br.

Na froncie wyborczym

ZEBRANIE PRZEDWYBORCZE OBOZU NARODOWEGO WE WRZEŚNI

W dniu 6 b. m. odbyło się we Wrześni zebranie przedwyborcze, zwołane przez Stronnictwo Narodowe i Związek Młodych Narodowców. Zebranie zajął prezes p. K. Kaliszewski, witając jak najserdeczniej wszystkich zebranych.

Na zebranie przybył jako prelegent red. p. Cieślak z Gniezna, który też po zagajeniu wygłosił bardzo rzeczowy referat na temat wyborów do rad miejskich; zebrani nie szczędzili mu oklasków. Nad referatem wywiązała się żywa dyskusja, w której zabierali głos kolejno pp.: I. Krzyżagórska, dyr. Smodlibowski, W. Olek, Rakoczy i wielu innych.

Z kolei przystąpiono do ustalenia komitetu wyborczego, w skład którego weszło około 90 osób. Równocześnie został dokonany wybór kandydatów do rady miejskiej.

Nastąpiły wolne głosy, które wyświetliły dużo ważnych zagadnień. Po wyczerpaniu porządku obrad solwował zebranie p. Kaliszewski pochwaleniem Pana Boga.

OBÓZ NARODOWY W MIŁOSŁAWIU

Dnia 6 b. m. odbyło się zebranie informacyjne Stronnictwa Narodowego w Miłosławiu, które zajął prezes p. Walczak. Na wstępie powitał p. Walczak w serdecznych słowach prezesa powiatowego p. K. Kaliszewskiego z Wrześni, redaktora p. Cieślaka z Gniezna i licznie zebranych członków i sympatyków Stronnictwa Narodowego, poczem rzeczowy referat przedwyborczy wygłosił red. p. Cieślak. Słuchacze kilkakrotnie dali wyraz swemu aplauzowi oklaskami.

Na wstępie ustalony został komitet wyborczy; wybrano też kandydatów do rady miejskiej. Nastąpiły wolne głosy, w których m. in. omawiano regulaminy wyborczy.

Po wyczerpaniu porządku obrad solwował zebranie o godz. 6.45 p. Walczak, a zgromadzeni opuszczali salę z przekonaniem, że Obóz Narodowy musi zwyciężyć w nadchodzących wyborach, gdyż Miłosław był, jest i będzie narodowy.

WIELKIE ZEBRANIE PRZED- WYBORCZE Z. M. N. W ŚREMIE

W ubiegłą niedzielę, dnia 5 listopada b. r. odbyło się w lokalu zebrań pierwsze wielkie zebranie przedwyborcze Ogniska Związku Młodych Narodowców w Śremie z licznym

dych Narodowców w Śremie z licznym współudziałem członków Stronnictwa Narodowego i sympatyków. Dłuższe przemówienie na temat wyborów, samorządów miejskich i „sanacyjnych” metod wyborczych wygłosił przybyły z Poznania poseł Klubu Narodowego p. Kawecki. Mówcy przerywano i dziękowano rzęsistymi oklaskami.

W dyskusji zabierali głos prezes Stronnictwa Narodowego p. Władysław Adamski i przedstawiciele Młodych Narodowców, zapewniając gorąco, że poprą gremjalnie i solidarnie przy nadchodzących wyborach listy Obozu Narodowego i ofiarnie wyteżą wszystkie siły, aby listy te odniosły walne zwycięstwo. Po wzniesieniu entuzjastycznego okrzyku na cześć Obozu Narodowego zakończono zebranie hymnem Młodych.

Następne zebranie przedwyborcze z udziałem posłów Klubu Narodowego zwołuje Stronnictwo Narodowe na środę, 8 b. m. o godz. 8 wieczorem na salkę p. Glińskiego w Hotelu Centralnym.

RZEMIEŚLNICY I PRZEMYSŁOWCY GNIEZNA ZA OBOZEM NARODOWYM

Dnia 6 b. m. w hotelu „Lecha” w Gnieźnie odbyło się zebranie Tow. Przemysłowców pod przewodnictwem p. Przybyszewskiego. Głównym tematem zebrania była sprawa wyborów do rady miejskiej.

Zaproszony umyślnie adwokat dr. Zgański omówił obszernie nową ustawę samorządową jak również ordynację wyborczą. Nad referatem wywiązała się obszerna dyskusja; na poszczególne pytania prelegent udzielał wyczerpujących wyjaśnień.

Radny p. Antoni Bibrowicz w obszernym wywodzie zaznajomił zebranych z dotychczasową działalnością rady miejskiej. Uwypuklił wszystkie poczynania rady, w szczególności Narodowego Bloku Gospodarczego; na podstawie dokumentów przedstawił stan zadłużenia miasta, szafowanie groszem publicznym przez magistrat na cele nieproduktywne walkę Stron. Narodowego z panującym bezrobociem. Wkońcu wykażal dobitnie, kto uprawiał politykę na terenie rady miejskiej; była to tylko „sanacja”. Na koniec zaznaczył, że to właśnie Obóz Narodowy przyczynił się do obniżenia stawek podatku dochodowego.

W konkluzji zebrania członkowie Tow. Przemysłowców idą zwartą ławą w szeregach Obozu Narodowego.

Antykatolickie stanowisko „Legjonu Młodych”

Co pisze o tem wybitny publicysta katolicki — Konserwatyści „sanacyjni” wobec „Legjonu”

Wystąpienia „sanacyjnego” „Legjonu Młodych” przeciw Kościołowi Katolickiemu mnożą się z dnia na dzień, przyczem idą one w parze z coraz żywszymi sympatjami „Legjonu” dla komunizmu.

Ostatnio znany publicysta katolicki, ks. E. Kosibowicz omawia w czasopiśmie „Sodalis Marianus” bezprzykładny atak na Sodalicję Marjańską, jaki ukazał się na łamach „Państwa Pracy” — głównego organu „Legjonu Młodych”. Autorem tego wystąpienia jest członek komendy głównej „Legjonu Młodych”, niejaki Edmund Grudziński.

Ks. Kosibowicz piętnuje przede wszystkim jako kłamstwo twierdzenie p. Grudzińskiego, jakoby Sodalicja Marjańska miała charakter partyjnopolityczny. Autor pisze:

„Jedynym zdaje się dowodem na owo twierdzenie czy oskarżenie, zmyślone przez „Legjon Młodych” — jest fakt, iż sodalisci arbiturjenci, po opuszczeniu gimnazjum, nie zapisują się w szeregi „Legjonu Młodych”. Ale ja powiem wyraźnie, iż byłoby rzeczą zgola dziwną, gdyby sodalisci wstępowali do „Legjonu Młodych”. ... Cała wina leży po stronie ideologii „Legjonu Młodych”, na którą nietylko żaden sodalis, ale żaden szczerze uświadomiony katolik pisac się nie może” (podkreślenia autora).

„To, co „Legjon Młodych” nazywa „walką z klerikalizmem” — stwierdza dalej ks. Kosibowicz — to dla sodalistów jest walką z religią.”

Publicysta katolicki piętnuje dalej z oburzeniem wwywod Grudzińskiego, stawiające Akcję Katolicką na równi z komunizmem, oraz wyraża przekonanie, że „Legjon Młodych” więcej boi się Kościoła rzymskiego niż samego

komunizmu, z którym przeciw go łączy tyle wspólnych zapartywań. Na dowód ks. Kosibowicz przytacza wyznania publicystów „Legjonu Młodych” wyrażające zachwyty dla sowieckiej etyki społecznej, moralności i sztuki.

„Nie należy niczego zaniedbać — kończy autor swe wywody, — by rodzice sodalisci i sodalisci, zgrupowani w komitetach rodzicielskich, baczną zwracali uwagę na perfidne ataki i antyreligijny wpływ „Legjonu Młodych” na terenie szkolnym.”

Parę dni temu podkreśliliśmy, jako rzecz mocno osobliwą, że miejscowy organ „sanacyjnych” konserwatystów, „Dziennik Poznański” kruszy kopje w obronę „Legjonu Młodych” i reklamuje tę organizację mimo jej wyraźnie komunizującego i antykatolickiego charakteru.

„Dz. Pozn.” zirytował się mocno naszymi uwagami i w odpowiedzi powołuje się na jakiś artykuł polemiczny, który ukazał się na jego łamach, a skierowany był przeciw niedawnemu atakowi oficjalnego organu „Legjonu Młodych” „Państwa Pracy” na konserwatywne skrzydło „sanacji”. Przy tej okazji „Dziennik” twierdzi, jakoby „zawsze, jak najwyraźniej wypowiadał się przeciw nieprzemysłanym wystąpieniom niektórych członków „Legjonu Młodych”, patrzących bez dostatecznego krytycyzmu na eksperymenty sowieckie.”

Otóż to właśnie nie jest prawda. Antykatolickie i komunizujące poglądy „Legjonu Młodych” skrytykowały się już oddawna. Nie mamy tu wcale do czynienia z „pewnymi nieprzemysłanymi wystąpieniami niektórych członków „Legjonu” — jak to próbuje niezręcznie sugerować „Dziennik”, —

ale z oficjalną ideologią organizacyjną, rozwijaną konsekwentnie na łamach czasopism „Legjonu Młodych”, a najjaskrawiej sformułowaną w rezolucjach ogólnopolskiego kongresu „Legjonu Młodych”, który obradował w Poznaniu w początkach maja r. b.

Rezolucje te domagają się m. i. wywłaszczenia nietylko wielkiej, ale i średniej własności, oraz wprowadzenia gospodarstw kolektywnych. Specjalna uchwała atakuje w brutalny sposób organizację Akcji Katolickiej i wypowiada się za usunięciem młodzieży z pod wpływu Kościoła (patrz „Państwo Pracy” nr. 17 z dn. 21 maja r. b.).

Czy „Dziennik Poznański” choćby słowem zaznaczył wówczas swe krytyczne stanowisko wobec tych rezolucyj kongresu „Legjonu Młodych”? Gdzieżtam, pismo to zajęte wówczas było obroną karwoodnych wybrków i burd, urządzanych w czasie kongresu przez członków „Legjonu” na ulicach i w lokalach publicznych Poznania — choć te „bohaterskie” wystąpienia, jak już podkreślaliśmy, potępione zostały

CHRONI OD ODMROŻENIA
natychmiastowo udelikatnia i wybiela
zniszczono ręce
Krem Prałatów — Perfection.
ng 6448

ostro nawet przez uczciwszych „sanatorów”.

Podobnie nie wywołały na łamach „Dziennika Pozn.” żadnego echa dalsze komunizujące i antykatolickie wystąpienia „Legjonu”, te choćby, o których tak często referują biuletyny Katolickiej Agencji Prasowej. Dopiero kiedy główny organ „Legjonu” „Państwo Pracy” zarzucił konserwatystom „sanacyjnym”, „brudy”, „nieprawości”, „bagnu moralne”, „krafcowy brak patriotyzmu”, „zwyczajny ordynarny szantaż” itp. piękne rzeczy, „Dziennik” zmuszony był się odezwać, ale uczynił to z wyraźnym zakłopotaniem i z najrozmaitszemi zastrzeżeniami.

Oto do czego doprowadza ciągle naginanie zasad i hasel programowych do wymagań interesu partyjnego B. B.

Młodzież Wszechpolska, Zw. Akad.

W środę, dnia 8 b. m. o godz. 20 w lokalu organizacji odbędzie się zebranie

Sekcji Koleżanek

Na porządku obrad wybór nowych władz. Obecność wszystkich członkiń obowiązkowa.

Zmiana zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszów państwowych

(Rozp. Prez. Rz. z 28. 10. 1933 Dz. U. poz. 668)

Równocześnie ze zmianą uposażeń funkcjonariuszów państwowych zmieniono ustawę o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych z 11 grudnia 1923, zmienianą już częściowo kilkakrotnie, ostatnio ustawą z 18. 3. 1932.

Dotychczasowych emerytur oraz zaopatrzeń wdów i sierót, wymierzonych do 30. 10. 1933, zmiana ustawy nie dotyczy. Dla nich pozostają dawne wymiary oraz dotychczasowe postanowienia ustawy emerytalnej bez obecnych zmian. Wątpliwość zachodzi co do dodatku mieszkaniowego, który dotychczas pobierany był nie na podstawie tej ustawy, lecz rozp. Rady Ministrów, przez urzędników w czynnej służbie, a procentowo zaliczany do emerytury.

Dawni emeryci nie są zwolnieni od podatku dochodowego.

Natomiast odnośnie nowych emerytur zachodzą następujące zmiany:

Emerytury wymierza się według ostatniego zasadniczego uposażenia (nowego) bez dodatków, tylko wojskowym zalicza się dodatek wyrównawczy i pewne inne. Wymiar procentowy emerytury został podwyższony; po 15 latach służby otrzymuje się 40 proc., jak dotychczas, natomiast wymiar za dalsze lata wzrasta corocznie o 3 proc. aż do 100 proc. (po 35 latach służby).

Emerytury nowe są zwolnione od podatku dochodowego.

Na przyszłość każda emerytura, nawet niżej 300 zł miesięcznie, podlega ograniczeniu, jeśli emeryt zajmuje płatne stanowisko lub zaopatrzenie z funduszu państwowego lub samorządu terytorjalnego, gospodarczego lub ubezpieczeń społecznych (może razem pobierać najwyżej 150 proc. ostatnich poborów czynnych). Emerytom zajętym w monopolach państwowych lub na kolej państwowej, zawieszają się emerytury na czas tego zajęcia.

Jak z powyższego wynika, obowiązują obecnie dwie ustawy emerytalne z 11. 12. 1923, jedna bez ostatnich zmian z ostatniego rozp. Prez. Rz., obowiązująca co do emerytur dawnych, druga z ostatnimi zmianami. Ta druga będzie ogłoszona w jednolitym tekście, jak rozp. Prez. Rz. zapowiada; pierwsza zaś obowiązywać będzie w brzmieniu jednolitego tekstu z r. 1931 Dz. U. poz. 380 ze zmianami noweli z r. 1932 Dz. U. poz. 239. Słowem zamie-

szanie ustawowe, powstałe zapewne z pośpiechu, z jakim chciano ogłosić nowe rozporządzenie z mocą ustawy w okresie przed zwołaniem Sejmu. Z tego też może głównie powodu, tak w tem rozporządzeniu, jak i w rozporządzeniu o uposażeniach, zastrzeżono wiele istotnych postanowień, które powinny być w ustawie, dopiero wydać się mającym rozporządzeniem Rady Ministrów.

Rozporządzenie Prez. Rz. tworzy wreszcie Państwowy Zakład Emerytalny, jako instytucję prawa publicznego z odrębną osobowością prawną. Do tego zakładu za czynnych funkcjonariuszów składki emerytalne wpłacać będzie odtąd sam skarb państwa, który też pokrywa ewentualny niedobór i gwarantuje wypłatę wszystkich świadczeń Zakładu. Rada Ministrów, która wyda statut Zakładu, może rozszerzyć jego działalność także na inne kategorie funkcjonariuszów, niż obecnie, t. j. nietylko na mianowanych na stałe, lecz i pracowników państwowych przedsiębiorstw, monopolów i instytucyj, którzy mają obecnie własne fundusze emerytalne, a nawet na prowizorycznych urzędników i tymczasowych nauczycieli, którzy obecnie podlegają ubezpieczeniu w Zakładzie Ubezpiec. Prac. Umysł. Poza tem rozp. Rady Min. określi również wysokość składki emerytalnej, przekazywanej z budżetu państwowego i sposób zaliczania do emerytury okresów służby czy pracy zawodowej, za które nie uiszczono składek.

A zatem powstanie nowy fundusz państwowy z odrębną osobowością prawną. Ile do tego funduszu płacić będzie tytułem składek emerytalnych skarb państwa, decydować będzie Rada Ministrów. Jej też rozporządzenia, które ustalić mają zasady, kto ma korzystać z tego funduszu, a częściowo także w jakim stopniu, stanowić będą w ten sposób o ciężarach spoczywających na tym funduszu względnie niedoborach, jakie ponosić będzie skarb państwa oraz o tem, którzy pracownicy wylączeni będą od ustawowego ubezpieczenia w Zakładzie Pracowników Umysłowych. Tego rodzaju postanowienia uważano dotychczas jako zastrzeżone władzy prawodawczej, a zatem powinny być mieścić się przynajmniej w samym rozporządzeniu Prez. Rz., wydanem w zastępstwie ustawy.

MARCINEK

Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo par. Bożego Ciała urządza w najbliższą niedzielę, 12. bm. o godz. 17 na sali Belwederu przy Marszałka Focha

WIECZÓR TOWARZYSKI t. zw. „MARCINEK”

Specjalność: gęsina, rogałe i inne smakołyki.

Doborowa orkiestra, dancng, loterja fantowa, bardzo cenne nagrody. — Wstęp po 1.50 zł (dla studentów zł 1.—) umożliwi wszystkim udział w tej imprezie zwłaszcza, że dochód przeznaczono na najbiedniejszych parafij. zg 20 357

DZIAŁ GOSPODARCZY

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **O wymiar podatku przemysłowego dla drobnych płatników.** Ponieważ dotychczas nie wiadomo, czy ministerstwo skarbu sprolonuje na nadchodzący rok podatkowy zryczałtowany podatek przemysłowy dla drobnych płatników, przeto Związek Izby Przemysłowo-Handlowych opracowuje obecnie zasady, na których — zdaniem Związku — winien opierać się wymiar podatku przemysłowego.

(j) **Nowy Dziennik Ustaw.** 7 bm. ukazał się nr. 88 Dziennika Ustaw R. P., w którym m. in. ogłoszone zostało porozumienie między Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą niemiecką w sprawie stosowania tytułu i konwencji polsko-niemieckiej z dnia 22 czerwca 1922 r. o kopalniach górnośląskich, podpisane w Warszawie dnia 15 grudnia 1932 r. oraz oświadczenie rządowe z dnia 30 września 1933 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych tego porozumienia. Poza tem z rozporządzeń o charakterze gospodarczym ogłoszone zostały m. in. rozporządzenie ministra skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych z dnia 25 października br. o ulgach celnych oraz rozporządzenie ministra skarbu z dnia 30 października br., wydane w porozumieniu z ministrami spraw wewnętrznych i rolnictwa i reform rolnych w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października br. o państwowym podatku od uboju.

Z KRAJU

(k) **Obniżenie stopy od wkładów w P. K. O.?** Informują, że w związku z dokonaniem przez Bank Polski obniżką stopy dyskontowej, P. K. O. ma w najbliższym czasie obniżyć stopę dyskontową od wkładów. W ślad za P. K. O. mają też pójść banki akcyjne i komunalne kasy oszczędności. Sprawa ewentualnego potaniaenia kredytu handlowego, rozważana przez sfery gospodarcze, nie znalazła dotąd uznania. Kola te są stanowczo przeciwne bezzwłocznemu obniżeniu stopy procentowej od kredytów.

(k) **800 majątków ziemskich na licytacji.** Wileński Bank Ziemski ogłosił drugą serię majątków wystawionych na licytację za zaległości z tytułu wydanych przez bank pożyczek hipotecyjnych i krótkoterminowych. Licytacja odbędzie się w dniach od 4 do 13 grudnia i w dniu 29 grudnia b. r. Na licytację wystawia Wileński Bank Ziemski 803 majątki, w tem w powojskim okręgu sądowym — 118, w wileńskim okręgu sądowym — 240, w grodzieńskim okręgu sądowym — 75, w łuckim okręgu sądowym — 126, w białostockim okręgu sądowym — 65, w rówieńskim okręgu sądowym — 116 i w pińskim okręgu sądowym — 63 majątki. Najniższa suma należnych Bankowi zaległości wynosi 122 zł 87 gr. za którą wystawiono na licytację 45 hektarów gospodarstwa w powiecie lidzkim. Najwyższą sumą tych zaległości obciążony jest jeden z majątków w powiecie baranowickim. Zaległe raty tego majątku wynoszą przeszło 64 tysiące dolarów i przeszło 17 tysięcy złotych. Wśród nieruchomości, wystawionych na licytację, przeważają gospodarstwa obejmujące po kilkadziesiąt hektarów, chociaż nie brak i olbrzymich kluczów, obejmujących kilkadziesiąt tysięcy hektarów ziemi.

(k) **W Polsce kursować będą samochody na szynach.** Jak donosi korespondent medjołański „Vossische Ztg.”, Polska zamówiła we Włoszech 300 samochodów na szynach systemu „Littoria”, które wyrabiane są głównie w zakładach „Fiata”. Dotychczasowe próby z temi samochodami na włoskich liniach kolejowych dały podobno dobre rezultaty co skłoniło władze włoskie do uruchomienia komunikacji samochodowej nawet na głównych liniach.

(k) **Przed nowymi zamówieniami sowieckimi.** W dniu 20. b. m. oczekiwane jest przybycie do Warszawy dwóch przedstawicieli sowieckiego komisariatu handlowego celem sfinalizowania rozmów w sprawie zamówień dla hutnictwa górnośląskiego wzamian za przyznanie Sowietom pewnych kontyngentów importowych przy obniżonych stawkach celnych.

(k) **Pracodawcy rolni uwolnieni są od pokrywania tylko kosztów zabiegów techniczno-dentystycznych.** W artykule p. t. „Zniesienie Kas Chorych w rolnictwie”, zamieszczonym w nr. 497 z dn. 28. ub. m. znalazło się zdanie następujące: „Pracodawcy rolni są zobowiązani opłacać... 90 proc. kosztów, związanych z pomocą lekarską, z wyłączeniem zabiegów dentystrycznych...” Jak nam donosi zarząd Związku Stomatologów i Lekarzy Dentyistów w Poznaniu, wyłączenie dotyczy nie zabiegów dentystrycznych tj. samego leczenia zębów, lecz zabiegów techniczno-dentystrycznych, polegających na sporządzaniu sztucznego uzębienia. Dla uniknięcia nieporozumień zamieszczamy chętnie powyższe wyjaśnienie

(k) **Postulaty sfer gospodarczych w sprawie zaległości danin samorządowych i składek ubezpieczeniowych.** Sprawa uregulowania zaległości w zakresie danin samorządowych i należności wobec zakładów

ubezpieczeń nie została skuteczniejsza w drodze rozporządzenia rządowego, lecz, jak informują, zostanie przedłożona decyzji Sejmowi. Natomiast uregulowanie zaległości podatkowych nastąpi poza Sejmem, w drodze rozporządzenia ministra skarbu. W związku z tem sfery gospodarcze, przez Związek Izby Przemysłowo-Handlowych, wysuwają następujące postulaty: 1) Łącznego traktowania sprawy zaległości w podatkach samorządowych i świadczeniach socjalnych; 2) Uznawania za zaległości należności, powstałych do dnia 31 marca 1932 r.; 3) Wyrażnego stwierdzenia, że egzekucję zaległości, płatnych do końca wymienionego terminu, wstrzymuje się do 1 stycznia 1935 r.; 4) Ustalenia jednolitego procentowania od zaległości zahipotekowanych i niezahipotekowanych.

(k) **Ochrona dla listonoszów pieniężnych na wsi.** Z uwagi na ostatni mord w Krakowie oraz na liczne wypadki napadów na listonoszów, ministerstwo poczt i telegrafów, jak informuje jedno z pism, rozważa sprawę wprowadzenia ochrony dla listonoszów pieniężnych, zwłaszcza w miejscowościach wiejskich.

(k) **Państwowa Rada Komunikacyjna.** O mającym nastąpić przekształceniu Państwowej Rady Kolejowej na Państwową Radę Komunikacyjną donosiliśmy już w jednym z ostatnich „Dzienników Ustaw” ukazało się ośnośne rozporządzenie, ustalające statut nowej Rady i jej zakres działalności. Poza sprawami kolejowymi, obejmuje ten zakres następujące dziedziny: politykę drogową, przewozy samochodowe i świadczenia na rzecz dróg kołowych, politykę wodno-budowlaną i opłaty żeglugo-we, lotnictwo — co do przewozu osób i towarów, ogólna polityka komunikacyjną w zakresie kolei, oraz dróg kołowych, wodnych, dróg powietrznych i lądowych. W skład P. R. Kom. wejdą dotychczasowi członkowie P. R. Kol. a pozatem przedstawiciel min. spraw zagranicznych, 8 przedstawicieli większych miast z wyboru rad miejskich, 2 delegatów Związku Miast Polskich, przedstawiciele związków samorządowych po jednym z każdego województwa, 1 przedstawiciel Związku Powiatów i Związku Gmin Wiejskich, przedstawiciele przedsiębiorstw samochodowych, żeglugowych i lotniczych. Dotychczasowe trzy komitety dla spraw kolejowych (komitet taryfowy eksploatacyjny nowobudujących się linii kolejowych) pozostają. Utworzone zostają trzy nowe komitety, a mianowicie Komitet Publicznych Dróg Kołowych, Komitet Dróg Wodnych i Komitet do spraw koordynacji przewozów kolejowych, samochodowych, wodnych i lotniczych. Skompletowanie Rady Komunikacyjnej nastąpić ma przez nominację częściowo z wyboru, co nastąpić może jeszcze w ciągu listopada. Zwolanie pierwszego posiedzenia przewidziane jest w grudniu. (1.)

W razie przeziębienia, grypy, zapalenia gardła migdałów, przy bólach nerwowych i łamaniu w kościach, należy dbać o codzienne, regularne wypróżnienie i w tym celu używać półszklarki naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Tg 553.

(k) **Towarzystwo Wystaw i Targów w Gdyni.** Towarzystwo Wystaw i Targów w Gdyni Sp. Akc. w organizacji, którego założycielami są gmina m. Gdyni, Towarzystwo Budowy Osiedli Sp. Akc. w Gdyni i Polskie Towarzystwo Kąpieli Morskich Sp. Akc. w Gdyni rozpoczęło swe czynności. W pierwszym dniu otwarcia subskrypcji na swe akcje uzyskało pokrycie na 25 000 zł.

(k) **Zniżka cen gazu w Grudziądzu.** Dzięki uśmynłom staraniom sfer gospodarczych zarząd miasta, jak i zarząd elektrowni miejskiej, obniżyły wydajnie cenę za gaz. Zniżka sięga do 20%.

(k) **Handel domokrężny w Wielkopolsce.** Liczba wydanych licencji na przemysł okrężny w Wielkopolsce maleje, z roku na rok. Mimo to nie ustają skargi ze strony sfer kupieckich na szkody, jakie handlarze domokrężni wyrządzają kupiectwu osiadłemu. Ma się tu do czynienia niewątpliwie z handlem okrężnym, uprawianym w sposób nielegalny, t. zn. bez licencji. Uprawia się również handel okrężny środkami leczniczymi papierami wartościowymi, których sprzedaż w handlu okrężnym jest zabroniona. Pozn. Izba P. H. zwróciła się ostatnio do władzy wojewódzkiej z prośbą o jak najdalej idące ograniczenie ilości wydawanych licencji oraz o spowodowanie zaostrenia kontrol policyjnej nad handlem okrężnym (AZ).

(k) **Komorne będziemy płaciłi zgóry.** Nowe prawo o zobowiązaniach które wchodzi w życie z lipcem roku 1934, wprowadza doniosłą zasadę płacenia komornego zgóry. Prawo zobowiązania przewiduje bowiem, iż przy umowach najmu w razie braku wyraźnych zastrzeżeń jak również odpowiednich zwyczajów miejscowych, czynsz musi być uiszczany zgóry. W razie najmu na czas nieograniczony, komorne musi być uiszczane zgóry w okresach miesięcznych. (Nowe prawodawstwo będzie miało duże znaczenie przy rozstrzygnięciu sporów pomiędzy właścicielami nie-

ruchomości, a lokatorami na tle powództw eksmisyjnych itp.)

Z ZAGRANICY

(z) **Odrzucenie żądań farmerów amerykańskich.** Według ostatnich wiadomości, prez. Roosevelt odrzucił żądania farmerów w sprawie nowego programu pomocy dla rolnictwa który m. in. zawierał postulat wprowadzenia cen minimalnych dla zbóż na poziomie stanu przedwojennego przy równoczesnym ograniczeniu uprawy zbóż. W oświadczeniu prez. Roosevelta tłumaczy się odmowne stanowisko trudnościami finansowymi, ustawowymi i przede wszystkim technicznymi przy przeprowadzaniu tego programu. Oświadczenie to wywołało wielkie rozczarowanie.

(z) **Niemcy budują 4800 klm. dróg automobilowych.** Frankfurcki „Volksblatt” pisze o kosztach rozpoczętej rozbudowy sieci dróg automobilowych w Niemczech. Według obliczenia tego dziennika, jeden kilometr drogi, szerokości 20 mtr kosztuje 200 tys. marek wraz z potrzebnymi mostami, wiaduktami itd. Z tej sumy 60 do 70% przypada na kosztu robocizny. Ogółem projektowane jest narazie wybudowanie 4800 klm dróg automobilowych, których ogólny koszt ma wynieść 960 000 000 marek. Z tej sumy 600 milionów marek przeznaczone jest na płace robotników w ilości 300 000 przez przeciąg jednego roku. Równocześnie musi być dalej prowadzona rozbudowa i naprawa istniejących już szos.

(z) **Walka ze składami „jednolitych cen” we Francji.** W francuskie izbie deputowanych złożony został projekt ustawy, postanawiającej, iż otwarcie składów cen jednolitych uzależnione jest od zezwolenia ministra handlu i wprowadzający dla tych składów 5-proc. dodatek do podatku obrotowego na rzecz samorządu.

Z WYDAWNICTW

(w) **Nowy „Kwartalnik Statystyczny”.** Wyszedł z druku „Kwartalnik Statystyczny”, naukowy organ Głównego Urzędu Statystycznego, zes. 2/3 tomu X, 1933 r., zawierający prace następujące: Dr. Jan Wiśniewski: Wahania sezonowe w budownictwie; Marja Iwaskiewiczówna: Badania statystyczne nad wynikami stosowania nawozów sztucznych w gospodarstwach włościańskich w Poisse; Stanisław Kolodziejczyk: O ekstremum parabol i regresji; Aleksander Rajchman: Uwagi krytyczne o jednej z matematycznych teorii „konjunktury”; Plan opraco-

Na to nawet dziś można sobie pozwolić:

za 1³⁵ — zł.
Eukutol³

matowy krem biologiczny, a wzmiar zoto zdrowa, świeża i miodziencza cera!

Proszę żądać w aptekach, drogerjach i perfumerjach:
Eukutol³
matowy krem biologiczny

FABRYKA CHEMICZNA PROMONTA
BIELSKO SŁ.

Tg 554

wania danych drugiego powszechnego spisu ludności o mieszkaniach; J. Miller: Zastosowanie segregatorów do masowego obliczania wieku przy maszynowym opracowaniu statystyki ruchu naturalnego ludności; sprawozdania: Jan Deręgowski i St. Skubiszewski: Przegląd artykułów statystycznych w polskich czasopiśmiech; B. Buczyński i S. Fogelson: Przegląd obcych czasopiśmie statystycznych — kronika; zebrań statystyków miejskich w Niemczech 29 października 1932 r.; Niemiecki Związek Statystyków Miejskich; Niemieckie T-wo Statystyczne; Międzynarodowy Kongres Matematyczny; konferencja rzeczoznawców w sprawie ustalenia metod badania wpływu kryzysu gospodarczego na stosunki odżywiania ludności; konferencja rzeczoznawców w sprawie ustalenia metod badania warunków odżywiania.

Ilość stanowisk notariuszów i ich siedzib w okręgu sądu apelacyjnego w Poznaniu

Rozporządzenie min. sprawiedl. w nr. 88 „Dziennika Ustaw”

W uzupełnieniu depeszy naszego korespondenta warszawskiego (w) w sprawie ustalenia liczby notariuszów na obszarze całego państwa na mocy dekretu na 770 osób, z czego na obwód sądu apelacyjnego w Poznaniu przypada 140, podajemy przydziały według okręgów poszczególnych sądów okręgowych, przyczem dla miast województwa poznańskiego podajemy obok ilości stanowisk notariuszów i ich siedzib urzędowych na podstawie ostatniego rozporządzenia ministra sprawiedliwości, równocześnie w nawiasie stan dotychczasowy.

Rozporządzenie ustala ilość stanowisk notariuszy i ich siedziby w sposób następujący:

W okręgu sądu okręgowego w Bydgoszczy 18, z tego w Bydgoszczy 5, (dotychczas 12), w Inowrocławiu 2 (3), w Kępcy 1 (1), w Koronowie 1 (1), w Łabiszynie 1 (1), w Łobznicy 1 (1), w Margoninie 1 (1), w Nakle 1 (3), w Strzelnie 1 (1), w Wyrzysku 1 (1), w Szubinie 1 (1), w Zninie 2 (2).

W okręgu sądu okręgowego w Chojnicach 10, z tego w Chojnicach 2, w Czersku 1, w Kościerzynie 2, w Sępólnie 1, w Starogardzie 2, w Tczewie 1 i w Tucholi 1.

W okręgu sądu okręgowego w Gdyni 6, z tego w Gdyni 3, w Kartuzach 1, w Pucku 1 i w Wejherowie 1.

W okręgu sądu okręgowego w Gnieźnie 9, z tego w Gnieźnie 2 (4), w Mogilnie 1 (2), w Trzemesznie 1 (2), w Wągrowcu 2 (3), w Witkowie 1 (1) i we Wrześni 2 (2).

W okręgu sądu okręgowego w Grudziądzu 7, z tego w Gnieźnie 1, w Grudziądzu 3, w Nowem 1 i w Świeciu 2.

W okręgu sądu okręgowego w Kaliszu 28, z tego przy wydziale hipotecznym sądu okręgowego 6, a przy powiatowych wydziałach hipotecznych 22. Mianowicie: przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Kaliszu 2, z tych 1 w Błaszczach, 1 w Kaliszu. Przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Kole 5, z tego Dąbiu, 1 w Izbicy, 2 w Kole i 1 w Sompólnie. Przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Koninie 2, obydwą z siedzibą

w Koninie, a przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Sieradzu 3, z tego 1 w Sieradzu, 1 w Warcie i 1 w Złoczewie. Przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Stupcy 4, z czego 1 w Kleczewie, 1 w Pyzdrach, 1 w Słupcy i 1 w Zagórowie. Przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Turku 2, z czego 1 w Turku a 1 w Uniejowie. Przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Wieluniu 3, z czego 2 w Wieluniu i 1 w Wieruszowie, wreszcie przy wydziale sądu grodzkiego w Zduńskiej Woli 1 z siedzibą w Zduńskiej Woli.

W okręgu sądu okręgowego w Ostrowie 15, z tego w Bojanowie 1, w Gostyniu 1, w Jarocinie 2, w Kępnie 2, w Koźminie 1, w Krotoszynie 1 w Odolanowie 1, w Ostrowie 2, w Ostrzeszowie 1, w Pleszewie 1 i w Rawiczu 2.

W okręgu sądu okręgowego w Poznaniu 32, z tego w Chodzieży 1 (2), w Czarnkowie 1 (2), w Grodzisku 1 (3), w Kościanie 1 (2), w Lesznie 2 (4), w Międzychodzie 1 (2), w Nowym Tomyślu 1 (2), w Obornikach 1 (2), w Pniewach 1 (1), w Pobiedziskach 1 (1), w Poznaniu 10 (29), w Rogoźnie 1 (2), w Smiglu 1 (1), w Śremie 1 (2), w Środzie 2 (3), w Szamotułach 1 (2), w Wieluniu 1 (1), w Wolsztynie 2 (3), we Wronkach 1 (1) i w Zbąszyniu 1 (1).

W okręgu sądu okręgowego w Toruniu 25, z tego przy wydziale hipotecznym sądu okręgowego w Włocławku 2. Przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Aleksandrowie Kujawskim 3, z czego 1 w Aleksandrowie Kuj., 1 w Nieszawie, 1 w Radziejowie. W Brodnicy 1, w Chełmnie 1, w Chełmży 1, w Działdowie 1, w Kowalewie 1, w Lidzbarku 1. Przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Lipnie 4, z tego 1 w Czarnikowie, 1 w Dobrzyniu i 2 w Lipnie. W Lubawie 1, w Nowem Mieście 1, w Toruniu 3, w Wąbrzeźnie 2. Przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego we Włocławku 3, z tego 1 w Brześciu Kuj., 1 w Kowalu i 1 we Włocławku.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Sroda, 8 listopada 1933.

Słońce: wschód 7.00 — zachód 16.13 —
długość dnia 9 godzin 13 min
Księżyc: wschód 20.30 — zachód 12.47 —
przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.
Środa godz. 7 rano Temperatura powietrza niska 0 st. Pogodnie Wiatr zachodni Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 754 mm. W ub. dobie temperatura najwyższa plus 10 st. C., najniższa plus 3 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: dziś — 0.12 m.

Kal. rzk.: Gotfryd i Maur 4 Koronatów — jutro Teodor i Orest.

Kal. słow.: Sędziwoj — jutro Bogodar.

Z POZNAŃA

— **Dzisiejsza kronika policyjna**, obejmująca zapiski policyjne z wtorku, notuje 22 doniesienia o kradzieżach. Są to kradzieże, dokonane na sumy od 15 do 300 zł. (kl)

— **Za grę w „trzy blaszki”**. Za grę w „trzy blaszki” na Błoniach Wildeckich ujęto Adama Szroedera i Mieczysława Sadowskiego zamieszkałych przy ul. św. Wincentego. Oba osadzone w areszcie policyjnym (kl)

— **4 rowery czekały na właściciela**. W komisariacie VI. na Walach Zygmunta Starożyńskiego przechowywane są 4 rowery, pochodzące z kradzieży. Policja prowadzi dochodzenia, mające na celu ustalenie prawych właścicieli (kl)

— **Sprostowanie**. Jak się dowiadujemy, kradzież 500 zł dokonana na szkole p. Tad. Tomaszewskiego nie miała miejsca w lokalu „Tabarin”, lecz w innym lokalu.

— **Z targu**. Dnia 8 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3.00—3.40 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3.40—3.80 zł; 1 kg twarogu 0.60—0.80 zł; za litr śmietany 1.40—1.70 zł; litr mleka pełnego 2.00—2.20 zł; mendel jaj 1.50—1.70 zł.

Za mięso: 1 kg szynki wiejskiej 1.70—1.80 zł; stoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.60—2.00 zł; wołowiny 1.40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; kaczki 1.00—1.20 zł; skopowiny 1.30—1.60 zł; smalec 2.40—2.60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.50 do 3.00 zł; kaczka 2.00—3.50 zł; geś 4.00 i 6.50 zł; para gołębi 1.00—1.20 zł; indyk 3.50 do 6.00 zł; perlica 2.30—3.00 zł; królik 1.30 do 1.25 zł; zając 2.50—3.25 zł; para kurcząt 2.00—3.20 zł; bażant 1.80—2.00 zł.

Za przyprawę: 1 kg ziemniaków 6 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 20 do 30 groszy; 1 peczęk pietruszki 10 groszy; 1 kg cebuli 20 gr; 1 kg bobu 40—50 gr; główka zielonej sałatki 8—10 gr; 1 kg pomidorów 40—60 gr; 1 kg fasoli 30—80 gr; peczęk marchwi 10—15 gr.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2.20—2.40 zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.20—2.40 zł; suma 2.60—3.00 zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg sandacza 3.60—4.00 zł; 1 kg karasia 0.80 do 2.00 zł; 1 kg węgorza 3.20—4.00 zł; 1 kg karpia 2.00—2.40 zł; za ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; mendel raków 0.80 do 3.00 zł.

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 6.40—8.00 zł; borowików 1.00—2.00 zł; kurków 0.80—1.00 zł; pieczarek 0.60—0.80 zł; maślaków 20—50 gr; ryzdów 1.60—2.40 zł; zielonek 15—25 gr; podpieńek 30—40 gr; innych grzybów 40—80 gr.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1.60—2.40 zł; 1 kg jabłek 40—60 gr; 1 kg borówek (brusznik) 1.00—1.20 zł; 1 kg gruszek 30—60 gr; 1 kg orzechów włoskich 2.40—3.00 zł; kaszkowców 2.00 zł.

Targ ożywiony. Ceny jaj zwykowały nieco, poza tem ceny na poziomie targu ubiegłego. (hu)

Z POZNAŃSKIEGO

— **BUK**. (Z Rady Miejskiej.) Na porządek obrad posiedzenia Rady Miejskiej w dniu 4 bm wstawiono kilka punktów, dotyczących głównie upoważnienia budżetu. W tym celu Magistrat przedłożył Radzie Miejskiej kilka uchwał. Rada Miejska uchwala obniżenie opłat za energię elektryczną w myśl zarządzenia Urzędu Wojewódzkiego z 95 gr na 90 gr za kilowatogodzinę dla światła i 44 gr za kilowatogodzinę dla ciepła. Obniżka ta obowiązuje od dnia 1 maja rb. wobec czego nadpłacone przez konsumentów nadwyżka zbonifikowana zostanie z rachunku za październik. Na cele utrzymania i amortyzacji zakładów miejskich

Sklepy nie muszą być zamknięte

Dowiadujemy się ostatecznie, że w święto niepodległości, w sobotę, 11 bm, zamknięte będą tylko wszystkie biura i urzędy państwowe w Poznaniu.

Sklepy i biura prywatne nie muszą być zamknięte.

uchwalano specjalne opłaty, do płacenia których zobowiązani są tak właściciele budynków, jak i ich lokatorzy. Opłaty te okazują się konieczne i dadzą miastu około 4000 zł. Na wniosek radnych pp. J. Górczaka, Begiera i Banaszaka wybrano w celu należytego wymiaru tych opłat komisję, w skład której weszli pp. radni Begier Władysław, Szajek Józef i Marciniak Andrzej. Również w celu wyrównania budżetu uchwalono podwyższyć opłatę za wodę o 10 groszy za metr sześcienny. Nadwyżka ta obowiązuje za II półrocze, t. j. do marca 1934 r. Uchwał magistratu dotyczących sprzedaży niektórych nieruchomości miejskich, Rada Miejska nie zatwierdziła. Sprawy te odcroczono do następnego posiedzenia. Przewodniczącym p. burmistrz Holland podał do wiadomości że celem zrównoważenia budżetu zaprowadzono w administracji miejskiej jaknajdalej idące oszczędności redukując m. in. kilku urzędników. Dalej podał do wiadomości że w myśl rozporządzenia p. starosty powiatowego zostanie wyzwirowane targowisko miejskie kosztem około 100 zł. Rozpisano również kosztorys na budowę nowej stajni na targowisku. W sprawie nowych wyborów do Rady Miejskiej p. burmistrz wyjaśnił, że zostaną one ogłoszone plakatami w terminie przepisany, t. j. w dniu 11 listopada rb.

— **KOZMIN**. (Poświęcenie cmentarza.) W dniu 1 bm odbyło się poświęcenie cmentarza, założonego według projektu p. Józefa Marciniaka dyr. Szkół Ogrodniczej. Poświęcenia dokonał ks. prob. Flach, który mówił o znaczeniu cmentarza dla katolików i o pielegnacji grobów. W imieniu parafii wyrażono podziękowanie pp. dyr. Józefowi Marciniakowi i Wł. Podlewskiemu za gorliwą współpracę przy zakładaniu cmentarza oraz stowarzyszeniem miejscowym i obywatelstwu miasta Kozmina i okolicy za ofiarowanie drzewek i krzewów na nowy cmentarz, dzięki czemu było można wykonać w tak krótkim czasie projekt założenia nowoczesnego cmentarza.

— (Pożar.) Z niewiadomych przyczyn spaliła się stodoła ze zbożem i konieciną własność młyniści Stanisław Równocześnie spalił się tartak, własność p. Fr. Golabia z Kozmina; straty obliczone na 3000 zł. Poszkodowani byli ubezpieczeni.

— **NOWE MIASTO n. Warta**. (Budowa wału postępuje.) Przy pięknych i jeszcze dniach jesiennych budowa wału przy Warcie po stronie powiatu średzkiego postępuje nadal w szybkim tempie. Odcinek Orzechowo — Lubrze został wykończony a obecnie rozpoczęto budowę dalszego odcinka Lubrze — Solec. Przy pracy tej finansowanej przez Fundusz Pracy zatrudniano się w dalszym ciągu jeszcze 80 bezrobotnych.

— (Z kroniki szkolnej.) W szkole w Klece koło Nowogomina odbyło się dnia 5 bm zebranie rady szkolnej, na którym uchwalono budżet na rok 1934-35 tak w dochodach jak i w wydatkach na 1770 zł.

— (Z Tow. Bartników.) Plenarne zebranie odbyło się 5 bm, w lokalu p. Heleny Szymańskiej. Tematem było uzyskanie nieopodatkowanego cukru jako podsyty dla pszczoł na wiosnę. Poza tem postanowiono odbyć 8 grudnia walne zebranie.

— (Z Urzędu Stanu Cywilnego.) W ciągu miesiąca października zanotowano w tutejszym Urzędzie Stanu Cywilnego na obwód mieszany 14 urodzin, 5 ślubów i 7 zgonów.

— (Z Związku Inwalidów.) Na niedzielnym zebraniu Związku Inwalidów omawiano obszernie nową ustawę o zaopatrzeniu wdów i sierot.

— (Z S. M. P.) W ub. niedzielę odbyło się w starej plebanji miesięczne zebranie S. M. P. na którym spotkali się druhowie z miłą niespodzianką, zgotowaną im przez patrona ks. Jana Dybizbańskiego przez założenie radja.

— **NOWY TOMYŚL**. (Nowy lekarz.) Przy ul. Dworcowej 6 osiedlił się i otworzył praktykę lekarską dr. med. Karol Janiszewski. Nowy lekarz jest synem zmarłego przed kilku laty cenionego i zasłużonego obywatela, śp. Wojciecha Janiszewskiego.

— (Koncert Chopina.) W ubiegłą niedzielę urządziło Tow. Śpiewu „Chopin” wielki koncert popularny z udziałem 25 muzyków i 70 śpiewaków. Całością kierował dyr. p. Feliks Mikołajczyk. Koncert wypadł doskonale i stał na wysokim poziomie artystycznym, gdyż obejmował poważne utwory Chopina, Moniuszki, Malczewskiego, Beethovena i innych znanych kompozytorów. Publiczność dopisała. Po koncercie odbył się wieczorek towarzyski.

— (Z rozpraw sądowych.) Sąd okręgowy w Poznaniu skazał obywatela miasta Zbąszynia Kasztelańczyka na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem kary na 2 lata za sfalszowanie kwitów P. Kasztelańczyk jest leaderem B. B. W. R. i zajmuje stanowisko radnego miasta, członka sejmiku pow. a obecnie kandyduje na listę B. B. do rady miejskiej. Takich to „sanacja” ma kandydatów.

— (Za zabójstwo na zabawie.) Za zabójstwo na zabawie skazani zostali znani awanturnicy i nożownicy: Salazaja, Dolata i Pindara każdy na rok więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego.

— **OSTRÓW**. (Uczczenie pracy ka Ziemskiego.) Na 20-lecie działalności harcerskiej instruktora ks. prof. Lecha Ziemskiego harcerze huca ostrowskiego wydali bogatą w treść „Jednodniówkę” ilustrującą dorobek pracy harcerskiej z wyszczególnieniem działalności księdza jubilat. Ponadto odbył się w niedzielę obchód jubileuszowy. W przemówieniach dano wyraz uczuciom wdzięczności i uznania, jakie żywią harcerze i starsze o bywatelstwo dla niezmordowanej służby harcerskiej księdza harcmistrza Księdza jubilat odpowiadając zaznaczył, że spełnił tylko zawsze swój obowiązek dla dwóch największych umiłowań: Boga i Ojczyzny. Program był przepiękany produkcjami muzycznymi i śpiewem.

— (Z teatru.) Kolo Miłośników Sceny wystawilo w ubiegłą niedzielę komedie o charakterze kryminalnym angielskiego pisarza Harryego Jenkinsa „Kobieta i szmaragd”. Sztuka jak i wykonanie niezwykle zadowolily publiczność. Grze bylo brak przedewszystkiem tempa nalezytego i stad akcja miejscami byla senna. Czy nie lepiej bylo by nawrocic do polskiego repertuaru? K. M. S. spełniloby wtedy swoja misje, stojac na straży polskiej kultury scenicznej. Wtedy i publiczność liczniej pospieszyla do teatru. — Należy zaznaczyć że i pierwszy występ w obecnym sezonie zawierał obcy repertuar.

— (Wykolejenie pociągu.) W nocy na niedzielę na torze kolejowym pomiędzy Brumowem a Taczanowem wykołej się pociąg towarowy z węglem. Zdruzgotaniu uległy dwa wagony. Wskutek zatoru powstała opóźnienie pociągów.

— (Pożar.) W ub. poniedziałek około godz. 19 na drodze Kaliskiej pod Czakanowem nastąpił wybuch benzyny. Woźnica wiózł z Kalisza do Ostrowa na wozie beczki z benzyną i oliwą. Z niesławnych powodów nastąpił wybuch. Przywołana z Ostrowa straż ogniowa stłumiła pożar. Woźnica wyszedł z wypadku na szczęście cało.

— **SKOKI**. (Z życia Kat. Tow. Robotników.) W ub. niedzielę odbyło się pod przewodnictwem prezesa p. Kwietniewskiego przy udziale ks. proboszcza Sam. Pławskiego zebranie miesięczne Księdza patron w gorących słowach podkreślił znaczenie pracy w towarzystwie i zachęcił zebranych do gorliwego pełnienia obowiązków. Interesujący odczyt pod tyt. „Sprawy katolickie i wyznaniowe w Prusach Wschodnich” wygłosił prezes towarzystwa. Na wniosek ks. patrona zebranie postanowiło wybrać dwóch marszałków z pośród swojego grona, celem utrzymania porządku w kościele.

— (Zebranie Przemysłowców.) Zebranie odbyło się 5 bm przy nader licznych udziałach członków. Obradom przewodnił p. Antoni Stefaniak. Na członka przyjęto p. K. Markiewicza, poczem prezes zreferował oświadczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 7 8 rb. dotyczący upoważnienia kierowników urzędów skarbowych do ograniczania poboru podatku dochodowego. Oprócz tego omówiono nowy projekt ordynacji podatkowej oraz projekt kodeksu zobowiązań. Po dyskusji, w której głos zabierali pp. Nowicki Gliniewicz, Kuhnen i Pilaczyński, szczegółowe wyjaśnienia dawał p. prezes. W komunikatach zarządu zapoznano zebranych z nowym zarządzeniem Kasy Chorych w Wągrowcu, a mianowicie: że nie wolno wszystkim pracodawcom wystawiać za świadczenia do lekarzy swoim pracownikom i że odtąd do tego upoważnieni są w Skokach tylko magistrat, urząd pocztowy i Młyn Skoki. Poinformowano dalej zebranych o wysokości opłat, jakimi podlegają rachunki i kwity oraz o umowie, jaką zarząd zawarł z p. dr. Fersterem, dotyczącej ulgowego leczenia członków Towarzystwa Przemysłowego, na podstawie której odtąd płacić będą za poradę lekarską 2 zł, za wizytę lekarza, w domu 4 zł. Obecnie toczą się pertraktacje celem zawarcia odpowiedniej umowy z apteką. Na walny zjazd delegatów w Poznaniu wydelegowano p. Stefaniaka oraz postanowiono stawić wniosek do magistratu i do rady miejskiej o obniżenie ubojowego. Po załatwieniu kilku mniej ważnych spraw, zamknięto zebranie.

— (Akademia.) W przyszłą niedzielę odbędzie się u p. Pilaczyńskiego o godzinie 16 akademja ku czci 400-nej rocznicy urodzin króla Stefana Batorego.

— **SWARZĘDZ**. (Ze stosunków w szkolnictwie.) P. Kazimierz Grabowski kierownik tut. szkoły powinien naszym zdaniem, otrzymać, od kogo należy, na ukę, że tak, jak on gospodaruje mieniem publicznym i duszami dzieci, nauczycielowi gospodarować nie wolno. Pan G., choć o dobre stosunki i „sanacją” posiadzić trudno, w jednym się niewątpliwie z nią solidaryzuje, mianowicie w dziedzinie tak zwanej radosnej twórczości. Kasa szkolna w skutek takiej „radosnej twórczości” wykazuje dług na sumę zgóra 4000 złotych. Jak na Swarzędz — to bardzo dużo! Ale też nie trzeba było Swarzędzowi inwestycji które zaprowadzono w szkole. — Obiecywano, że starczy 800 złotych „na początek”, a resztę „rząd zapłaci”. Tymczasem rząd nie zapłacił, a płaci społeczeństwo z własnej i

— **Do Warszawy za zł. 14.40.** Wyjazd 10 listopada, godz. 17.25, powrót 13 listopada rano.

— **Lwowa 70% ulgi** (indywidualne zniżki). Zgłoszenia tylko przez ORBIS Plac Wolności 9, tel. 52-18. ng 6463

— tak wypróbnionej kieszeni „Radosna twórczość” rozciąga się również na inne dziedziny. Oto niewątpliwie nie bez wpływu p. G. zawieszono w urzędowaniu trzech członków rady szkolnej, znanych tutaj obywateli a na ostatnim zebraniu kole „wybrano” radę w składzie „podyktowanym” i w sposób wiadomy. Byłoby wskazanem wspomnieć jeszcze o rozbijackiej robocie p. G. w Kole Przyj. Harc. o tem, że p. G. skrzętnie trzyma w swoim ręku różne uboczne źródła dochodowe, których nie dzieli — jak np. lekcje wieczorowe w szkole dokształcającej — między nauczycieli, rzeczywiście potrzebujących i o innych rzeczach ciekawych i smutnych.

Najsmutniejszym jest niewątpliwie fakt, że dzieci którym na różne cele i „warsztaty szkolne” każe się przynosić z domu pieniądze, w końcu do szkoły niechętnie chodzą. Jakże z tego skutki moralne, wiadomo. Czas, aby w stosunki te zajrzały władze szkolne.

Z BYDGOSZCZĄ

— **Propaganda hitlerowska w Bydgoszczy**. Szereg firm bydgoskich otrzymało z Niemiec z rozmaitych miejscowości listy, adresowane przeważnie po polsku, bez podania nadawcy, z umieszczonymi wewnątrz kopert 13-stronicowymi odbitkami przemówienia Hitlera z dnia 14 października pt. „Deutschlands Bekenntnis zum Frieden”. Ile takich listów nadeszło do Bydgoszczy, trudno stwierdzić. W każdym razie conajmniej kilkadziesiąt. Niewątpliwie również wielka albo większa ilość nadeszła do miejscowości okolicznych i na całe Pomorze.

— **Z sali odczytowej**. Zorganizowany w ubiegłą niedzielę pod protektoratem Tow. Krajoznawczego odczyt p. Marji Tchórzniczkiej o Afryce współczesnej zgromadził w auli gimnazjum humanistycznego kilkadziesiąt osób. Przeważała młodzież szkolna. Prelegentka w barwnym wykładzie, ilustrowanym wielką ilością fotografii wykonanych przez nią samą podczas rocznego pobytu w Afryce, dała obraz życia rozmaitych plemion Afryki Wschodniej, ich obyczajów, polowań, jak również garść wrażeń osobistych. Blisko dwugodzinnego referatu słuchano z dużym zainteresowaniem. Wobec wielkiego powodzenia tego odczytu, spodziewać się należy, iż p. Tchórzniczka zechce go powtórzyć.

— **Koncert na bezrobotnych**. Koncerty popularne na rzecz funduszu pomocy dla bezrobotnych, których inicjatywę rzuceno przed kilku tygodniami, dochodzą do skutku. Pierwszy odbędzie się w nadchodzącą niedzielę 12 listopada w południe w auli gimnazjum im. Kopernika. Udział w programie biorą: pp. dr. Chmielarska i Nie-wiarowski (recytacje), Krysiewiczowa, Cirin i Jasiński (śp. w), Kurpiś - Stefanowa oraz siostry Wojciechowskie (muzyka), jak również chór „Echa”.

— **Hanka Wrańska w Bydgoszczy**. B. ulubienica bydgoskiej publiczności teatralnej, Hanka Wrańska, powróciła na naszą scenę i wystąpi w nadchodzący piątek w premierze operetki pt. „Moja siostra i ja”. Partnerem Wrańskiej będzie artysta sceny poznańskich, Stanisław Iwański. Reżyseruje Dowmunt. Wyryguje por. Kuczera. Dekoracje Hawrylikowicz. Tańce układu baletmistrza opery poznańskiej Statkiewicza.

— **Rogalik świętomarciński**. Tow. Św. Wincentego & Paulo przy Farze, organizuje w niedzielę po południu w Resursie Kupieckiej tradycyjny „rogalik świętomarciński”, na odzież dla najbardziej potrzebujących parafji farnej. Początek wieczornicy o godzinie 5 po południu. Bufet doskonałe zapotrzebowany.

— **Jachcice upominają się o swoje prawa**. Tow. Obywateli Jachcice, mające sprężysty zarząd z pp. Popławskim i Feuerem na czele, od czasu do czasu przypomina władzom miejskim o istnieniu tego przedmiotu i słusznie dopomina się usunięcia rozmaitych bolączek, jakie mu dokuczają. Na ostatnim zebraniu plenarnym po kilku referatach i dyskusjach Tow. Obywateli Jachcice uchwaliło rezolucję, domagającą się m. in.: Ludowy siedmioklasowy szkoły dla Jachcice, przeprowadzenia należytej regulowanej i bliższej troski publicznej, łączącej to przedmieście z miastem oraz otwarcia mostu na Brdzie między Jachcicami i Czyżkówkiem. Wymaganie tego przedmiotu w istocie nie są wielkie i władze miejskie powinny w najkrótszym czasie spełnić wysunięte w rezolucji postulaty.

— **Zebrania**. Klub Wioślarski Gryf urządzi w nadchodzący czwartek bm, o godzinie 7.30 wieczorem w sali hotelu Lening, walne zebranie roczne swoich członków. — Również w czwartek o godzinie 7 wieczorem w lokalu p. Orzykowskiego przy ulicy Saperów 75 odbędzie się mie-

sięczne zebranie i lustracja Sokoła żeńskiego na Jachcicach.

— **W poszukiwaniu zaginionego.** Antonina Wiatrowska starszka, zamieszkała w Domu Starców przy ulicy Grudziądzkiej, prosi o wiadomość o synu jej 41-letnim Janie Dąbrowskim, który przed kilkoma miesiącami opuścił Bydgoszcz i udał się w świat w poszukiwaniu pracy. Od 3 miesięcy nie miała o Dąbrowskim żadnych wieści.

— **Pożar wierzby.** Piękny okaz starej wierzby przy ulicy Babia Wieś, mający półtora metra średnicy, spalił się we wtorek 7 bm. Wierzbę prawdopodobnie umyślnie podpalamo. Gdy przyleciała na miejsce Straż Pożarna, nie można było już myśleć o uratowaniu pięknego drzewa.

— **Przełęczanie przez samochód.** Feliks Poleński na rogu ul. Zduny i Pomorskiej, najechany został przez taksówkę samochodową nr 2. Doznał on ogólnego uszkodzenia ciała, na szczęście lekkiego.

— **Kradzieże.** P. Kujawskiemu, Fordońska 1, skradziono ze strychu większą ilość bielizny. — Władysławowi Bażańskiemu, Cicha 10, nieznanymi sprawcami skradli z garażu kilka części samochodowych, a między innymi akumulator — Zofii Ebel, Stawowa 29 skradziono z mieszkania pościel i kaptur jesienny. — Teodorowi Meyerowi, Welniary Rynek 10, nieznanymi sprawcami skradli z mieszkania większą ilość garderoby damskiej.

— **Odnalazła wóz.** Apolonja Radtke, zamieszkała przy ulicy Stepowej 25 na Bielawkach, zgłosiła w kwietniu r.b. na policji kradzież wozu. Obecnie poszkodowana poznała swój wóz na targu i przez policję wyegzekwowała go.

— **Ujęto:** 2 osoby za kradzież, 2 za oplistwo i awantury, 2 za przekroczenie przepisów sanitarno-obywatelskich.

— **Ryżury aptek:** Od 6 — 12 listopada apteka Pod Aniołem (ul. Gdańska), apteka Przy Placu Teatralnym i apteka Tarasiewiczza na Szwedzkiej.

Z ŁÓDZKIEGO

— **KALISZ.** (Rocznica Kaliskiej Ochotniczej Straży Pożarnej.) Doroczny obchód rocznicy założenia Kaliskiej Ochotniczej Straży Pożarnej wyznaczony został na dzień 19 listopada r.b. W tym roku mija 69 rok od chwili powołania do życia pierwszej na ziemiach b. zaboru rosyjskiego Kaliskiej Ochotniczej Straży Pożarnej.

— **KONIN.** (Wybory.) W czasie od dnia 8 do 11 listopada odbęda się wybory do gromad i rad gminnych na terenie całego powiatu konińskiego. Zwracamy uwagę wyborców, aby sprawdzili listy i wnieśli protesty w wypadkach, kiedy na nich nie są zamieszczeni. Wszyscy głosują na listę Stronnictwa Narodowego!

— **PIOTRKÓW TRYB.** (Komisarz.) W tych dniach funkcje komisarza miasta przejął ostatecznie p. inż. Bujnicki. B. prezydent, p. mgr. Jabłoński, pozostaje nadal w magistracie.

— (Z sądu.) Przed sądem okręgowym odpowiadała akuszerka Janina Dąbrowska z Czerniewic za dokonanie niedozwolonego zabiegu przy czym pacjentka zmarła na zakażenie krwi. Oskarżona do winy się nie przyznała, sąd jednak opierając się na przedśmiertnych zeznaniach pacjentki skazał akuszerkę na 8 miesięcy więzienia.

— **SIEPADZ.** (Likwidacja urzędu ziemskiego.) Tutejszy Pow. Urząd Ziemski został ostatecznie zlikwidowany. Akta i utensylia przeniesiono do Kalisza. Komisarz p. Truszkowski przeniesiony na stanowisko podkomisarza do Łodzi a sekretarz p. J. Łagiewski na takież stanowisko do Piotrkowa Tryb.

— **SŁUPCA.** (Napad.) W tych dniach p. M. S. odprowadził na dworzec słupski jadącego do wojska brata swego Z., przy czym, gdy wracał został napadnięty przez Kazimierza Krzyżera ze Słupcy. Napastnika obezwładnił będący w pobliżu zajęcia posterunkowy i aresztował go. Został on po spisaniu przez policję protokołu odstawiony do więzienia w Koninie.

— (Ukaranie kłusowników.) Młśliwi z osady Ladek, Godlewski Marian i Małiński Józef 6 bm. ukarani zostali przez sąd grodzki w Słupcy po 20 zł każdy za kłusownictwo.

— **TOMASZÓW MAZ.** (Zebranie.) W najbliższy piątek odbędzie się zebranie włóknarzy w Z. Z. Z. w celu omówienia całego szeregu spraw zawodowych.

— (Z ruchu narodowego.) W ub. niedzielę odbyło się ogólne zebranie członków sekcji Młodych Stronnictwa Narodowego na którym poruszono cały szereg spraw organizacyjnych i powołano do życia osobną sekcję finansową z p. Śniadeckim na czele.

— (Pomoc dla bezrobotnych.) W najbliższych dniach komitet F. P. B. sprowadzi kartofle, które będą rozdane między bezrobotnych. Każdy bezrobotny otrzyma bon na półtora korca. Rodzina z 2—3 osob otrzymać 3 korce, z 3—5 osob 4 i pół korca, od 5 wzwyż 6 korcy. Węgiel zostanie sprowadzony prawdopodobnie w końcu bm. Akcją dożywiania dzieci w szkołach już się rozpoczęła w dniu 6 bm. i objęta szerokie masy biednych dzieci.

Z ŁÓDZI

— **13 465 osób na utrzymaniu Funduszu Bezrobocia.** W okresie sprawozdawczym do 7 bm. z pomocy Funduszu Bezrobocia (Komitet Wojewódzki) na terenie Łodzi ko-

Wielki ruch przedwyborczy w ziemi kaliskiej

Wieś organizuje się żywiolowo w szeregach Obozu Narodowego

Z Kalisza donosi (d.): W niedzielę 5 b. m., odbył się tutaj w sali Stronnictwa Narodowego bardzo liczny zjazd działaczy samorządowych z powiatu kaliskiego. Przewodniczył obradom włościanin ze wsi Tykadłów, p. A. Szurmiński, który zagałwszy zebranie, udzielił głosu posłowi p. Ignacemu Chrystowskiemu. Ten w dłuższym przemówieniu zapoznał zebranych z nową ustawą wyborczą do rad gromadzkich. Po referacie wywiązała się obszerna dyskusja, w której zabierali głos delegaci poszczególnych gromad, informując się o szczegółach zawitego regulaminu. Wielu delegatów skarżyło się na dziwną tajemnicę którą władze gminne otaczają sprawę wyborów gromadzkich. W dalszym ciągu zebrania rozdano delegatom druki, formularze i ulotki wyborcze.

Wieczorem tegoż dnia odbyło się kilka zebrzań gromadzkich w poszcze-

gólnych miejscowościach, na których referaty o nowej ustawie wygłosili delegaci, będący na zebraniu w Kaliszu. Zainteresowanie wyborami duże.

Na drugi dzień, w poniedziałek, przed południem odbyło się w Opatówku zebranie delegatów gromad gm. Opatówek. Wyjaśnięń i wskazówek udzielał instruktor Stronnictwa Narodowego p. K. Dąbkowski z Kalisza.

O godz. 19 odbyło się w sali Zakładów Chłodniczych wielkie zebranie rzemieślników i właścicieli nieruchomości pod przewodnictwem prezesa Zw. Rzemieślniczego, p. T. Biskupa. Referat o nowym regulaminie wyborczym i potrzebie jednoci przy wyborach wygłosił p. K. Dąbkowski. Po referacie przystąpiono do stworzenia listy kandydatów narodowych. Na zebraniu obecnych było około 200 osób. Wszyscy z pełnym entuzjazmem odnieśli się do akcji Obozu Narodowego.

400 Żydów na jednym jarmarku

Niebywały najazd żydowski na Pomorze

Ze Świecia donosi (tts.): W poniedziałek 6 b. m. miasto nasze było widownią niebywałego w jego dziejach najazdu żydowskiego. Na odbywający się tutaj jarmark zjechało mianowicie około 400 żydowskich handlarzy jarmarcznych z bławatami, towarami, krótkimi, konfekcją i obuwiem.

Handlarze żydowscy przybyli autami i autobusami z Włocławka, Mławy,

Kutna, Aleksandrowa itd. Jeden z autobusów był tak przeładowany, że wrócił się pod Chelmem, przyczem kilku pasażerów odniosło poważne obrażenia.

Z przykrością stwierdzić należy, że Żydzi robili niezłe interesy, a czyniła u nich zakupy na zimę głównie ludność wiejska.

Napad

umundurowanej bojówki „strzeleckiej”

na zabawę Z. M. N.

Z Wrześni donosi (k.): W Sokolnikach powiatu wrzesińskiego odbywał się w zamkniętym gronie wieczorek Zw. Młodych Narodowców. W chwili, kiedy goście w harmonijnym nastroju bawili się, na salę wkroczyła bojówka „strzelecka” z Janem Knocińskim na czele, uzbrojona w browningi, laski,

kije itd. Napastników, których część była umundurowana, wyparto z sali. „Strzelcy” jednakże nie dali za wygraną i rozpoczęli się awanturować, oddając kilka strzałów, które na szczęście nie zraniły nikogo. Powybijano tylko szyby na sali. Policja spisała protokół.

Za zbrodnię szpiegostwa na rzecz państwa ościennego

Sąd okręgowy w Chojnicach skazał dwóch zdrajców stanu

Z Chojnic donosi (d.): Przed wzmocnionym wydziałem karnym sądu okręgowego toczyła się w ciągu wtorku rozprawa przy drzwiach zamkniętych o zdradę stanu i szpiegostwo. Na ławie oskarżonych zasiadli rolnik Antoni Tandecki, lat 54, zamieszkały w Brzeźnie (pow. chojnicki), miejscowości leżącej tuż nad granicą polsko-niemiecką, robotnik sezonowy Michał Łopaciński, lat 22 i rolnik Leon Kiedrowski, obaj również z Brzeźna.

Po całodzienniej rozprawie ogłoszony został o godzinie 18 wyrok, mocą którego oskarżony Antoni Tandecki uznany został winnym zbrodni szpiegostwa na rzecz ościennego państwa przez to, że ujawnił wywiadowi obcego państwa szczegóły o położeniu politycznym i gospodarczym państwa polskiego, za co skazany zostaje na 4 lata ciężkiego więzienia, utratę praw obywatel-

skich na przeciąg 5 lat i stały dozór policyjny. Oskarżony Michał Łopaciński uznany został winnym szpiegostwa na rzecz ościennego państwa i za ten czyn skazany na 4 lata ciężkiego więzienia; ponadto uznany został winnym zdrady stanu przez to, że podjął działania za oderwaniem gminy Brzeźno od państwa polskiego, za co skazany został na 3 lata ciężkiego więzienia, utratę praw obywatelskich na przeciąg lat 5 i stały dozór policyjny. Trzeci oskarżony Leon Kiedrowski uwolniony został dla braku dowodów winy.

Rozprawie przewodniczył sędzia p. Chmielewski, oskarżał prokurator dr Stefanicki, oskarżonych bronił adwokat Langowski, Buraczyński i Szute.

Na poczet kary zaliczono skazanym areszt prewencyjny od 14 lipca b. r. Tandecki jest ojcem 7 dzieci i właścicielem 50 morgowego gospodarstwa.

Fałszywa 10-złotówka przyczyną strajku

Z Piotrkowa donosi (sk.): Właściciel fabryki włókienniczej w Beichatowie, Żyd Działowski, zatrudniający w swej fabryce 30 robotników, dał w czasie wypłaty robotnicy Kobyleckiej fałszywą 10-złotówkę. Gdy robotnica odmówiła przyjęcia, Działowski nie chciał zamienić monety na inną.

Poszkodowana zwróciła się do władz policyjnych, które wszczęły dochodzenia i ukarały Działowskiego za usiłowanie puszczenia w obieg fałszywych monet.

Na tem tle wybuchł 28 ub. m. strajk w fabryce, gdyż robotnicy domagali się ponownego przyjęcia Kobyleckiej do fabryki. Strajk objął wszystkich robotników, którzy do soboty, 4 b. m. nie zgłaszali się do pracy. Nie mogąc przelamać uporu Żyda, robotnicy zaproponowali wybór komisji rozjemczej składającej się z robotników i przemysłowców, któraby powyższy zatarg zlikwidowała. W oczekiwaniu na decyzję komisji robotnicy postanowili od poniedziałku przystąpić do pracy.

KRONIKA TOWARZYSKA

Towarzystwo Pomocy dla Inteligencji urządza dzisiaj, w środę, 8 listopada w „Adrii” dancing bridge. Czysty zysk przeznaczony na wsparcia dla uboższej i bezrobotnej inteligencji. Szlachetny cel zabawy skłania nas do gorącego apelu do ofiarności P. T. Społeczeństwa przez udział w zabawie. Bilety wstępu po 1,— z łącznym z podatkiem z g 20 384

— **Tendencja na giełdzie pieniężnej.** Na rynku dolara tendencja w Łodzi utrzymana, Bank Polski oraz prywatne banki wstrzymywały się od transakcyj, które należały do rzadkości. Kurs utrzymany w dalszym ciągu na niskim poziomie. Bank Polski kurs poprawił podniósł nieco, placąc za banknoty z 5.72 — 5.74. W prywatnym obrocie za dolar (banknoty) płacono z 5.79 w żądaniu zaś 5.82.

Kurs funta angielskiego wzrósł o 30 punktów uzyskując w placeniu 28.11, w żądaniu 28.16, gdy jeszcze dnia poprzedniego wynosił z 27.84.

— **Giełda zbożowa w Łodzi.** Notowania w złotych za 100 kg. w ładunkach wagonowych na giełdzie zbożowej w Łodzi wynosiły: żyto 13.5 — 14, pszenica 21.5 — 22.5, jęczmień przemiatowy 13.5 — 14, jęczmień browar. 15.5 — 16, owies zbierany 13.25 — 13.75, owies jednolity 13.75 — 14, mąka żytnia 65 proc. 21.5 — 22, mąka żytnia 60 proc. 22 — 23, mąka pszenna 33.5 — 35.5, otręby żytnie 8.25 — 8.75, otręby pszenne 8 — 8.5, otręby grube 8.5 — 9, ziemniaki jadalne 4 — 4.5, rzepak 40 — 42, groch polny 22 — 23, wyka 15 — 16, groch Victoria 25 — 29, mak niebieski 62 — 67, koniczyzna czerwona 160 — 180, koniczyzna biała 80 — 120. Usposobienie spokojne.

W ŁODZI

przy ul. Piotrkowskiej 92

znajduje się agentura naszego wydawnictwa, która przyjmuje przedpłatę i ogłoszenia po cenach oryginalnych.

— **Wybory do komisji szacunkowych.** W sferach gospodarczych Łodzi budzi zainteresowanie sprawa wyborów do komisji szacunkowych podatkowych, których trzyletnia kadencja upływa 21 czerwieca. Połowa członków komisji szacunkowych zostaje powołana z nominacji władz skarbowych, połowa zaś zostaje wybrana przez organizacje kupieckie i gospodarcze.

Organizacje te w związku z tem przygotowują się do wyborów nader starannie i zamierzają wprowadzić do komisji ludzi, którzy gwarantują całkowicie sprawiedliwy wymiar podatków.

— **Pożar w urzędzie akcyzowym.** W urzędzie akcyzowym przy ulicy Gdańskiej 44, wybuchł pożar. Wskutek walfowej budowy komina, zapalił się sufit i ozień począł zagrażać urządzeniu biura oraz nagromadzonemu aktom. Przybyły oddział straży ugasił ozień w zarodku, nie dopuszczając do większego zniszczenia. Straty spowodowane przez pożar są niezbyt duże.

— **Ukarany świętokradca.** W noc z 6 bm. włamał się do kościoła parafialnego św. Józefa w Ozorkowie jakiś osuńnik, zrabował wota z ołtarza, a następnie począł rozbijać puszki z ofiarami. Dozorca kościelny zaalarmowany odgłosem trzasku, wrócił do wnętrza kościoła i mimo oporu zatrzymał włamywacza, którego oddał w ręce policji. Zatrzymanym okazał się 20-letni Józef Perdek, bez stałego miejsca zamieszkania. 7 bm. sąd grodzki w Ozorkowie, skazał go doraźnie na 5 miesięcy więzienia.

— **Zakończył brzytwa.** We wsi Charbice Dolne, gminy Puczniew, powiat łódzki, popełnił samobójstwo przecinając sobie krtań brzytwa 52-letni ongi zamożny gospodarz Tomasz Antoni Stępień. Trupa znaleźli sąsiedzi dopiero rano. Stwierdzono, że Stępień nie mogąc wybrnąć z kłopotów finansowych i widząc zbliżającą się ruinę materialną, skończył samobójstwem.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgon:

Dnia 7 bm. zgłoszono: Irena Domańska 1 r 9 m 24 d. Wincentyna Jarczyńska, robotnik 53 l. Wincentyna Kopnińska z d. Grzybowska 46 l. Ewa Jankowska z d. Dybicka 64 l. Czesław Godlewski, emerytowany kasjer gazowych zakładów miejskich 74 l. Jan Nawrocki, robotnik 86 l. Estera Maria Marcyńska 28 dni. Walerja Kadziłowska z d. Konopińska, 65 l. Magdalena Denkowska z d. Morokowska 76 l. Hipolit Kokociński, handlarz, 43 l.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: St. Budnikowska, Oborniki, z podziękowaniem za odebranie laski i prośba o pomoc w ważnej sprawie 1 zł; — Walkowiak, Poznań (Palacza 63 64) z podziękowaniem za odebranie laski 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 789.80 zł.

rzystało 13.465 osób którym wydano bezpłatnie z 16 kuchen 11.509 obiadów dziennie. Ostatnio liczba korzystających z pomocy Funduszu Bezrobocia znacznie wzrosła. Dalej wydano dziennie 529 poży-

wiek mlecznych dla niemowląt z Towarzystwa Opieki nad matką i dzieckiem, oraz utrzymany na kolonjach leczniczych w Sulmowie 48 dzieci bezrobotnych i w Sokolnikach 45 dzieci.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

PARĘ CIEKAWYCH ANGIELSKICH NOWOŚCI

Cykl Forsytowski zamknięty po śmierci autora — „Za rzeką” — Dinny Cherrel wyszła zamąż — Biografia psa i dwojga poetów — Psychologia ludzka, zwierzęca i zarys wczesnego wiktoriażyzmu — Zbyt ludzkie uczucia Flusha — Dwie biografie słynnej aktorki — Sara Bernhardt i Eleonora Duse.

Pośmiertnie wyszła w Londynie przed paru tygodniami nowa powieść Galsworthy'ego „Za rzeką” („Over the River”, Harrap, 1933). Tym sposobem cykl, rozpoczęty w r. 1906, zaokrąglił się do pełnych trzech trylogii, a mianowicie: „Saga o Forsytach” obejmuje „Posiadacza”, „Babie lato” i „Przebudzenie”; „Nowoczesna komedia” składa się z „Białej małpy”, „Srebrnej lyżki” i „Łabędziego śpiewu”; trzecia trylogia nie mająca tytułu, grupuje powieści „Dziewczyna czeka”, „Kwiat na pustyni” i „Za rzeką”. Związek między poszczególnymi trylogiami polega na tem, że całość daje obraz życia angielskiego w latach 1885 do 1932 i że występuje w nich pewna ilość tych samych osób. Ostatni utwór doprowadza do końca dzieje Dinny Cherrel, zaczęte w „Kwiecie na pustyni”, o której to powieści była niedawno mowa na tem miejscu. Dinny Cherrel wychodzi za mąż, lecz nie za ukochanego Wilfrida Deserta, o którego śmierci dowiadujemy się w „Za rzeką”. Posłubia ją inny mężczyzna, który długo kochał i milczał.

Powszechnie znane są dzieje miłości największego — obok Tennysona — poety wiktoriańskiego, Roberta Browninga, do wybitnej również poetki Elżbiety Barret. Była ona od Roberta starsza, nie odznaczała się zbytnią urodą, a uległszy w dzieciństwie wypadkowi, została kaleką na całe życie. Tych dwoje ludzi połączyło braterstwo duszy — i to tak silnie, że poeta wykradł Elżbietę, której ojciec, brutalny tyran domowy, nie byłby nigdy zezwolił na małżeństwo. Wzięwszy ślub, uciekli do Włoch w towarzystwie wiernej panny służącej i równie wiernego pieska imieniem Flush.

Dzieje tego pieska opowiada Virginia Woolf („Flush: A Biography”, Londyn, Hogarth Press, 1933). Wybitnie zdolna to literatka ustawicznie szuka nowych dróg, nowej techniki, nowych tematów. Tym razem połączyła psychologię zwierzęcą z momentami z historii obojga Browningów, oraz z tem obyczajowym wczesnej epoki wiktoriańskiej (ok. r. 1840). Przez oczy psiny patrzymy naprzód na życie w domu literatki Miss Mitford, która ofiarowała Flusha Elżbiecie Barret, potem na życie w domu Barretów. Ponieważ pieska raz ukradziono i jakiś czas trzymano w ubogiej dzielnicy Londynu, opis jej stanowi doskonale urozmaicenie. Biografię kończy podróż i przybycie na ziemię włoską.

Jakie efekty wydobywa autorka ze swego pomysłu, może zaświadczyć scena pierwszego spotkania Elżbiety z Flushem. Słyszymy o podobieństwach i przeciwieństwach między tym dwojgiem. Z obu stron głowy Elżbiety wieszają się wiktoriańska moda długie loki, którym u psa odpowiadały długie, obwisłe uszy. Lecz twarz panny była twarzą schorowanej istoty, „odciętej od powietrza, słońca, wolności”. Flush miał pyszczek wesołego młodego zwierzątka... Pierwszym uczuciem Elżbiety była — zazdrość.

Gdy między obojgiem wytworzył się stosunek przyjaźni, bywał z kolei zazdrosny Flush i — dwukrotnie pokasał Roberta Browninga, czując w nim rywala. Powoli jednak przyzwyczaił się do niego...

Virginia Woolf naogół dobrze ma-

luje psychikę pieska. Można by pod tym względem zrobić jeden zarzut. Flush do Włoch jechał w drewnianej klatce. Autorka twierdzi, że nie bał się, że się cieszył, iż uciekając, „zostawiając za sobą tyranów i złodziei psów”. W tym wypadku uczucia Flusha są chyba za mało ludzkie.

Jesień r. przyniosła aż dwie angielskie książki o Sarze Bernhardt. Autorem jednej jest znany powieściopisarz Maurice Baring, drugiej G. G. Geller, Francuz, piszący po angielsku. W książce Baringa najciekawsze są może ustępy o znajomości Sary z młodszą o lat 15 Eleonorą Duse (poznali się w muzeum w Rawennie) i zestawienie ich gry we wspólnych rolach. Bardzo często koncepcje ich były biegunowo przeciwne. Sara robiła z cesarzowej Teodory (a więc kobiety niskiego urodzenia i niemoralnego życia, która wyniosła się na tron), urodzoną monarchinię, triumfującą dzięki nieugiętej i dumnej naturze nad wszelkimi otaczającymi okolicznościami. Eleonora była sentymentalną, chytrą kurtyzaną. Ogólne porównanie obu wielkich aktorek prowadzi do stwierdzenia, że Sara Bernhardt osiągała nieraz silniejsze efekty, Eleonora Duse była naturalniejsza.

Dr. W. Tarnawski.

L w ó w.

Jak polował Jan III. Zamiłowany i pełen smaku historyk polskiego twórcy dr. Witold Ziembicki jeszcze w roku 1926 ogłosił drukiem pracę „Jan Sobieski jako myśliwy”. Obecnie opracował liczną do poprzedniej pracy przyczynki i uzupełnienia, ogłaszając je pod tytułem „Sobieski i łowiska”. Obecnie opracował liczną do poprzedniej pracy przyczynki i uzupełnienia, ogłaszając je pod tytułem „Sobieski i łowiska”. Obecnie opracował liczną do poprzedniej pracy przyczynki i uzupełnienia, ogłaszając je pod tytułem „Sobieski i łowiska”.

W pamiętnikach nie brak jest szczegółów dziwacznych nieraz groteskowych. Jeden z pamiętnikarzy notuje n. p. wiadomość o losach, że mają one „własność cudowną w lewej nodze, a mianowicie władzę leczenia padaczki i uśmierzenia bólu głowy. Powiadają, że zwierzę to w razie bólu głowy albo gdy mu gorąco, samo pomaga sobie w ten sposób, że lewą nogą skrobie się po zwichniętym Otóż wtedy, kiedy to czyni, należy je strzelać, jeżeli się chce uchwycić ową własność lewej nogi”. Prócz losi, obfitowały lasy polskie również w inną grubą zwierzyńnię. Pamiętnikarze wspominają o wielkiej obfitości żubrów niedźwiedzi, rysy, dzików i t. p. Król Jan III chętnie się zabawiał myślistwem. Polował z psami i z ptakami a polował do ostatnich chwil życia, bo jeszcze miesiąc przed śmiercią notuje o nim kronikarz „codziennie przejeżdża się i polowaniem rozrywa...” (tk)

Nowe książki. W nakładzie Gebethnera i Wolffa wychodzi biblioteczka dla młodzieży pod nazwą Polska i świat współczesny. Ostatnio wyszły w tej bibliotece tomiki: Ewy Szelburg-Zarembiny p. t. „Dom wielki jak świat”, Marjana Grotowskiego „Źródła świata”, Gustawa Morcinka „W zadyłmionem słońcu”, opowieść z życia górników Heleny Boguszewskiej — z życia robotników łódzkich „Czerwone Węże” i lotnicza opowieść Janusza Meissnera p. t. „Zwirko i Wigura, załoga RWD”.

NA POLESIU TRZEBA STWORZYĆ PARK NATURY

Na szeroką skalę zakrojony plan osuszenia i meljoracji Polesia interesuje przyrodników-naukowców, badających fizjograficzne właściwości tej małej pod tym względem opisanej krainy. Chodzi przyrodnikom o to aby przy meljoracji, mającej zamienić Polesie w kraj żyzny i ludny, zachować jednak w stanie pierwotnym najcharakterystyczniejsze fragmenty przyrody poleskiej, żeby z planu osuszenia wydzielić pewne obszary, na których przyrodnicy mogliby badać niespotykane gdzieindziej w Europie osobliwości przyrody.

Prof. Władysław Szafer w broszurze wydanej świeżo pt.: „Ochrona przyrody na Polesiu” wysuwa najważniejsze w tej dziedzinie postulaty, starając

się ująć je tak, aby ochrona przyrody nie kolidowała z planami osuszenia i meljoracji oraz aby objęta najbardziej wartościowe dla niej tereny. Znakomity uczyony rozważa przede wszystkim, jakie charakterystyczne tereny powinny być tu bronione. W dziedzinie krajobrazu mamy na Polesiu różne nigdzie niespotykane, albo występujące rzadko widoki np. „błota pińskie” t. zn. porzeczki rzeki poleskiej, pokryte szuwarami; daleki torfowiska najróżniejszych typów, olchowe puszcze, krajobraz wdmowy bezleśny, puszcze leśne na morenach, na piaskach i na wdmach, wreszcie jeziora krasowe i torfowiska typu krasowego na podolu kredowym. Również świat zwierzęcy Polesia obfituje w gatunki, zasługują-

ŻYCIE KULTURALNE

JUTRO KONCERT SYMFONICZNY.

Pierwszy z dwóch koncertów symfonicznych, jakie odbędą się w listopadzie w teatrze Wielkim, jest zapowiedziany na jutrzejszy czwartek. Przy pulpicie stanie dyr. Adam Dolżycki, aby pokierować Orkiestrą Symfoniczną m. Poznania przy wykonaniu szóstej symfonii Czajkowskiego (Patetycznej). Nadto odegra orkiestra pod batutą dyr. Dolżyckiego uwerturę h-moll Bacha solistką będzie świetna wiończelista warszawska p. Zofia Adamska, która wykona z orkiestrą koncert Edwarda Lalo.

Filharmonja czeska w Pradze da w tym roku ośm wielkich koncertów abonamentowych, dyrygowanych przez V. Talicha. Jeden będzie poświęcony 60-leciu Józefa Suka i jego wyłącznie dziełom.

OCHRONA ZABYTKÓW

Szatan w postaci smoka. W klasztorze Klarysek w Nowym Sączu znajduje się obrazek przedstawiający Madonnę z Dzieciątkiem. U stóp N. M. Panny wije się szatan w postaci smoka. Jest to aluzja do Niepokalanego Poczęcia N. M. P., tezy którą na kilka stuleci przed ogłoszeniem jej za dogmat w r. 1854 gorliwie propagowali Franciszkanie. Obraz ten w istocie ma związek z tym zakonem. Jak stwierdził ostatnio doc. dr. A. Bochnak w przedstawionym Akademii Umiejętności referacie p. t. „Z dziejów malarstwa gotyckiego na Podkarpaciu” obraz pochodzi z roku 1445 i był darem sufragana krakowskiego, Franciszkar na Jerzego dla zakonnice reguły św. Franciszka. Osoba fundatora uwidoczniła jest na obrazie w postaci kłęczącej przed N. M. Panną. Zbliżony do tego obrazka tryptyk w Przydonicach z Madonną w polu środkowym, a Zwiastowaniem oraz św. Katarzyną i św. Barbarą na skrzydłach pochodzi również z początku drugiej połowy XV wieku. Tryptyk w Łopusznej przedstawiający: Koronację, Zwiastowanie i różnych świętych w tej ostatniej grupie, przedstawia m. in. św. Bernardynę ze Sieny kanonizowanego w roku 1455. Z tego samego czasu pochodzi skrzydło tryptykowe z Chelmea, przedstawiające Madonnę i św. Jana, a przechowywane obecnie w Muzeum Narodowym w Krakowie. Wszystkie te obrazki, jak również Madonna z Cerekwicy — dziś w tarnowskim Muzeum, Diecezjalnym — wykazują wiele cech wspólnych. Można je też odnieść do wspólnego źródła, a mianowicie do warsztatów w Nowym Sączu. Cała grupa wykazuje też związek z malarstwem czeskim — Madonna z Deszyny, św. Małgorzata w Wyższym Brodzie — i częściowo z malarstwem kolońskim pierwszej połowy XV wieku.

Doc. dr. Bochnak omówił jeszcze obraz św. Katarzyny w farze bieckiej oraz Koronację N. P. Marii przez św. Trójcę w farze w Krośnie. Pierwszy według zapisek archiwalnych, pochodzi z lat 1409—1471 namalowany został prawdopodobnie w Bieczu i przejawia wpływ koloński, szczególnie zaś słynnego Stefana Lochnera. Drugi — zdaniem referenta — pochodzi z roku 1512, tj. z czasów powtórnej konsekracji fary krośnieńskiej. Jest to część skrzydła ówczesnego ołtarza, którego część środkowa, rzeźbiona znajduje się obecnie w Muzeum Narodowym. W ten sposób i czas powstania tej rzeźby można określić na rok 1512. (tk)

co na ochronę. Spotykamy tam losia, bobra, rysia, niedźwiedzia, dzika, wilka, norki i wydry, rzadkie gatunki ptactwa wodnego, charakterystyczne dla zlewiska morza Czarnego ryby, jak wyrob, jesiotr, wyż i in., wreszcie rzadkie gatunki gadów, płazów, owadów, ślimaków. Ze świata roślinnego na ochronę zasługują stanowiska rzadkich roślin kwiatowych, roślin zarodnikowych oraz pięknych okazów starych drzew i malowniczych grupowań. Tak samo warto otoczyć opieką wielkie głązy narzutowe, szczególnie postaci erozji, typowe moreny i inne formy dyfuzyjnej powierzchni.

Na terenie Polesia istnieje już kilka rezerwatów, jak rezerwat dla ochrony bobra nad rzeką Zegulaną — losia w lasach państwowych, dwa rezerваты azalii pontyńskiej i kotewki mucańskiej. Zarejestrowano też sporo zabytkowych drzew i głązów narzutowych. Chodzi teraz o to, aby z terenów, mających ulec meljoracji, wykroić cały obszar, nadający się na Park Narodowy, lecz uczynić to tak, aby to w stanie pierwotnym nie kolidowało z ogólnym planem meljoracyjnym. Obszar ten ma być ukształtowany tak, żeby zawierał wszystkie zasadnicze elementy krajobrazu, flory i fauny poleskiej.

Prof. Szafer przytacza w swej broszurze artykuł prof. S. Kulczyńskiego, projektujący dokładnie Poleski Park

W NAUKOWYM POZNANIU.

W piątek dnia 10 b. m. o godz. 20.15 odbędzie się zebranie Poznańsko-Pomorzyńskiego Koła Związku Bibliotekarzy Polskich w Bibliotece Uniwersyteckiej. Na porządku dziennym: 1. Komunikaty Zarządu, 2. odczyt p. dyr. Wojtkowskiego pod tyt.: Biblioteka Kasyrna Gostyńskiego.

Odczyt Wasilewskiego w Krakowie. Zygmunt Wasilewski, który w ostatnim czasie zajął się żywo Cyprjanem Norwidem, wygłosił w Krakowie odczyt p. t. „Cyprjan Norwid jako zagadnienie krytyki literackiej”. Znakomity krytyk przybył do Krakowa na zaproszenie Koła Polonistów Un. w Jagiellońskiego.

Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Jutro, w czwartek dnia 9 11 b. r. o godz. 13 odbędzie się posiedzenie Wydziału historyczno-archeologicznego Tow. Naukowego w Toruniu w gmachu „Muzeum” ul. Wysoka 16 II p. Porządek dzienny: 1. Referat dyr. Z. Mocarskiego: Książka w Toruniu w okresach średniowiecza renesansu i baroku, 2. Referaty ks. A. Mańkowskiego: a) Jan Clare z Torunia biskup samobijski † 1344; b) Znamienna odezwa z roku 1348; c) Toruńskie „Polenlieder”. 3. Wolne wnioski.

Z Pol. Tow. Chemicznego. Oddział wileński odbył posiedzenie z odczytem dr. L. Kamińskiego p. t. „O witaminach”.

TEATR

Wielki repertuar w Warszawie. Donoszą nam z Warszawy (tw): Tyle lat czekał nam napróżno aby teatr Narodowy ustalił sobie t. zw. repertuar żelazny, t. j. szereg sztuk wielkiego wymiaru, któreby powtarzały się od czasu do czasu nie zacieśniając się w „zgrzywanie” premier pod rząd, tak jak to Warszawa przeżyła z teatrzyków bulwarowych i zastosowała do wielkich scen całkiem bez rozważenia. Zdaje się, że załadkiem takiego repertuaru będzie jubileuszowa „Zemsta” we wspaniałej obsadzie z jubileuszową Leszczyńskiego dalej równie świetne „U mety” Rostworowskiego, oraz Musseta „Nie igra się z miłością”, grane równocześnie w teatrze Nowym z dużym powodzeniem. Wszystkie te sztuki grane są obok siebie, wieczorem albo na popołudniówkach. Jeżeli będzie się do nich wracało, to pierwszy krok ku żelaznemu repertuarowi zostałby postawiony.

VARIA

Teatr, cyrk i stadion za jednym zamachem. Trzy te przeznaczenia, którym ma służyć główna sala teatru w Charkowie, nie wyczerpują jeszcze całego jej zasięgu, gdyż ma służyć także na „ale” zjazdową. Obejmuje ona 4 000 osób a jest tak budowana, aby można ją mechanicznie z łatwością przestawiać na każdy z wymienionych celów. Gmach teatru ma mieć w mansardzie małą salę (720 osób) na teatrzyk kameralny i ma kosztować 342 miliony rubli. Suma wcale pokaźna, zwłaszcza na ten okres, w którym Rosja sowiecka zamierza korzystać z dobroczynności światowej, aby jakoś przeżywić miliony swych głodujących obywateli.

Jutro:
NA PÓLWYSPIE
BISKUPIŃSKIEGO JEZIORA
przez
dr. Józefa Kostrzewskiego.

Natury i omawiający jego stosunek do meljoracji. Bez szkody dla tej ostatniej — Poleski Park Natury powinien powstać na obszarze Ordynacji Dawidgródzkiej, położonej na południe od Prypeci, pomiędzy Horyniem, Prypecią i granicą sowiecką. Argumenty, przemawiające za tym właśnie terenem są bardzo poważne. Wydzielenie go nie zaszkodzi ogólnemu planowi osuszenia Polesia, pozwoli utrzymać ciekawy wycinek natury. Na terenie projektowanego rezerwatu znajduje się najwspanialsza puszcza olchowa na Polesiu, olbrzymie bagniska, torfowiska różnowojowych, dwa jeziora, z których jedno podlega procesom zatofienia typu wyżynnego, drugie zaś — typu nizinnego. Stan zwierzyzny na tym terenie jest wyjątkowo dobry. Ordynacja Dawidgródzka należy do posiadłości K. ks. Radziwiłła. Od jego stanowiska jak również od ustosunkowania się Biura Meljoracji Polesia zależy będzie zrealizowanie Parku Natury, którego powstanie będzie poważną datą w dziejach przyrodniczości polskiej. Dziełko prof. dr. Szafera przychodzi w samą porę. Trzeba mieć nadzieję, że argumenty zasłużonego pracownika na polu ochrony przyrody znajdą posłuch i wpłyną na urzeczywistnienie ważnej tak niezmiernie myśli. (Tk)

Raport S. M. P.

W dniu 19 listopada staną przed społeczeństwem liczne zastępy młodzieży, zorganizowanej w S. M. P., by zdać raport z swej całorocznej pracy i zmanifestować swoją siłę i swoje ideały.

Jaki jest bilans ogólnej pracy w organizacji? Ukończone zjazdy organizacyjne w Związkach S. M. P. w okręgach i poszczególnych oddziałach były równocześnie sprawozdaniem z działalności poszczególnych niższych członków organizacyjnych.

Centrala krajowa organizacyjna na całą Polskę — Zjednoczenie Młodzieży Polskiej — wydała ostatnio 14 sprawozdanie swoje za rok 1932

Obliczenia statystyczne wykazują, że w całej Polsce zorganizowano aż do końca 1932 r. 3.982 Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej z 118.917 członkami w 21 związkach męskich. Związek Poznański jako najstarszy ze Związków Młodzieży i kolebka ruchu S. M. P. zajmuje dotąd nadal pierwsze miejsce, sam bowiem liczył z dniem 1 stycznia 1933 r. 702 Stowarzyszenia z liczbą około 25.000 członków. Procentowo zorganizował więc Związek Poznański sam około 18 procent ogólnej liczby stowarzyszeń z całej Polski, a około 21 proc. ogólnej liczby młodzieży zorganizowanej.

Mimo trudnych warunków, w jakich dzisiaj istnieją i pracują S. M. P., przysrost stowarzyszeń w całej Polsce wynosi 801 S. M. P. męskich, z czego na Związek Poznański przypada 162 czyli ponad 20 proc.

Ten przysrost świadczy o żywotności tej organizacji oraz o popularności jej u młodzieży, która chętnie garnie się pod sztandary, na których widnieje symbol Krzyża i Orła Polskiego.

Fortepian w uchu.

Ucho ludzkie jest organem niezmiernie subtelnym a przytem bardziej skomplikowanym. W zasadniczej swej strukturze przypomina ono żywo pewne instrumenty muzyczne zbudowane ręką ludzką. W wnętrzu ślimaka ucha ciągną się ponad kanałem ślimaka delikatne struny nerwów, które jak struny fortepianu są rozmaicie długie i łączą się po 3 do 6 w chóry. W dolnej części ślimaka znajdują się najkrótsze i najcieńsze dla tonów wyższych stają się ku górze coraz grubszymi i dłuższymi, a wreszcie w końcu ślimaka przechodzą w najgrubsze i najdłuższe struny basowe. Ogółem rozpiętych jest w kanale ślimaka 24 tysiące strun. Jeżeli zatem poza uchem rozbrzmiewa jakiś ton porusza on odpowiednią strunę w uchu podrażnia odpowiedni nerw słuchowy który podrażnienie podaje dalej do odpowiedniego centrum mózgowego. Jeżeli zatem uderzymy na fortepianie w akord, za drżą w uchu odpowiednio struny a w mózgu powstaje wiadomość akordu. W i P

Tonące miasto

Największemu japońskiemu miastu przemysłowemu, Osaka, grozi niebezpieczeństwo powolnego zatonięcia w morzu. Alarmującą tę wiadomość zakomunikował znany geolog japoński dr. Akitsune Imamura na ostatnim posiedzeniu Akademii Cesarskiej w Tokio. Uczony japoński rejestruje od 40 lat zmiany poziomu morza w okolicy Osaki i na podstawie swych dochodzeń stwierdził, że ziemia na której znajduje się większa część miasta corocznie obniża się o 4 cm. Według dalszych obserwacji uczonemu, warszwy ziemi łączące się od strony wschodniej z tonącym lądem, również ulegają obniżeniu. Coroczne przesunięcia tych warstw, dokonujące się w kierunku zachodnim, wynosi 75 cm. WIP

Z życia towarzystw

Tow. Mł. Przemysłowców w Poznaniu odbyło zebranie plenarne w ub. poniedziałek na sali Domu Rzemieślniczego. Zebranie zajął wiceprezes Tow. red. p. Adam Piotrowski, w obecności około 100 członków.

Wykład na temat „Łużyce — zapomniana kraina słowiańska” wygłosił członek Tow. red. p. J. deusz Powidzki. Prelegent w sposób zajmujący przedstawił słuchaczom dale i niedale narodu serbo-łużyckiego, jego martyrologię pod kciutem niemieckim zwłaszcza obecnie pod dyktando Hitlera. Wyrazem niezachwianej nadziei w wzrost ducha narodowego i w lepszy świat dla pobratymczko narodu słowiańskiego oraz apelem do słuchaczy o zapisywanie się na członków Tow. Przyjaciół Serbo-Łużyczan, zakończył prelegent swoje wywody.

Huczne oklaski były dowodem, że temat wykładu znalazł u zebranych ogólnie zainteresowanie. W dyskusji przemawiał m. i. gość, rodowity Serbo-Łużyczanin, który w ożywionym języku podziękował zwłaszcza prezydentowi za zainteresowanie Towarzystwa „sem jego rodaków”

W dalszym ciągu zebrania referuje p. Minicki przebieg obchodu 60-lecia Tow. Przemysłowców w Czempinu. Wydział fryzjerski, istniejący przy Tow., urządził wspólnie z innymi organizacjami zawodowymi w ubiegłą niedzielę w dużej sali Domu Rzemieślniczego pokaz czesania. Pokaz ten wypadł bardzo okazale.

W imieniu Komisji Rewizyjnej wygłosił sprawozdanie z odbytej kwartalnej rewizji kas Tow. i Funduszu Zapomogowego, p. Bohdan Zabłocki stwierdzając zgodność kasowości zarówno w dochodach jak i rozchodach.

W niedzielę 12 bm. na sali p. Jarockiej odbędzie się nadzwyczajny zjazd delegatów Związku Tow. Przemysł. i Rzemieślniczych. Zebranie postanowiło wysłać 3 delegatów, a mianowicie jednego z ramienia zarządu, oraz pp. Ignacego Czaplackiego i Jana Żurawskiego jako reprezentantów plenum.

Uroczysty obchód 59 rocznicy istnienia Towarzystwa połączony z obchodem 250 rocznicy glorii wiedeńskiej, odbędzie się w niedzielę 19 bm. o godzinie 18 w dużej sali Domu Rzemieślniczego. Program obchodu, jak corocznie, wielce urozmaicony. Referat przyobiecany wygłosił laskawie ks. prałat Pradzyński.

Stare książeczki członkowskie „Funduszu Zapomogowego” należy zamienić na nowe najdalej do 15 bm. i to w bibliotece Towarzystwa, znajdującej się w domu Rzemieślniczym, (wejście z Walów Zygmunta Starego, wysoki parter), codziennie o godz. 17 — 19. Po 15 bm. traca stare książeczki swoją ważność. Za wyniki dla członka szkody z powodu zaniedbania zamiany książeczek, Towarzystwo nie bierze na siebie odpowiedzialności, na co zwraca się pp. członkom i ich zonom specjalną uwagę. Składki zarówno do kas Towarzystwa jak i do Funduszu Zapomogowego należy wpłacać wyłącznie do rąk skarbników w wyżej wymienionym czasie i lokalu. Ze względu na uporządkowanie książeczek żaden z inkasentów nie jest aż do terminu, który osobno zostanie ogłoszony, upoważnionym do inkasowania składek ani do kas Tow. ani do Funduszu.

Skarbnik Tow. apeluje do członków o regularne płacenie składek celem uniknięcia skreślenia z listy członków, które powoduje automatycznie utratę wszelkich praw do Funduszu Zapomogowego nawet wówczas, gdyby składki do Funduszu były należycie opłacone.

Następne zebranie plenarne odbędzie się z powodu rocznicy, dopiero w poniedziałek, 4 grudnia, jak zwykle o godz. 20 (15).

Dziś wszyscy na odczyt prof. Kaz. Krzyżanowskiego

W ostatniej chwili przypominamy, że dziś, w środę, o godz. 8 wieczorem odbędzie się w sali koncertowej Św. Marcina niezwykłe sensacyjny odczyt z licznymi obrazami świetlnymi. Wygłosi go prof. K. Krzyżanowski p. t. „Morze łez i krwi”. Prelegent, długoletni wiewiwn kazamatów bolszewickich, przedstawi nam upadek caratu, wpływ ciemnych elementów, początek rewolucji, działalność Kiereńskiego, Lenina, Trockiego Dierżyńskiego. Upadek wiary, walka z religią, potworne bezczeszczenie kościołów, prześlado-

wanie katolickiego duchowieństwa, silna akcja antyreligijna wśród młodzieży polskiej, inkwizowanie jeńców Polaków, odporność i bohaterstwo polskich kobiet-matek, śmierć duchownego katolickiego w obronie Przenajświętszej Hostji. Cały dochód przeznaczony na ubogich Tow. Pań Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo par. Św. Marcinińskiej. Bilety w cenie 49 gr i 75 są jeszcze do nabycia w Księgarni Św. Wojciecha, lub wieczorem przy wejściu na salę.

TEATRY

Jutro koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim

III. Koncert Orkiestry Symfonicznej stoł. miasta Poznania odbędzie się jutro w czwartek 9. b. m. wieczorem o godz. 8 pod wytrawnym kierownictwem dyrektora Adama Dołżyckiego. W programie Czajkowskiego Symfonia VI. (Patetyczna), Bacha uwertury H-moll oraz koncert wiolonczelowy Lalo w świetnym wykonaniu Zofji Adamskiej.

Dziś gościnnie występ Józefa Wolńskiego

Dziś „Bal maskowy” opera Verdiego z gościnnym występem Józefa Wolńskiego. Dalsza obsada w rękach pp. Janowskiej, Hupertowej, Olginy, Karpackiego, Urbanowicza, Szpingera i Warchalewskiego. Dyryguje kapelmistrz Stefan Barański. Ceny miejsc od 0,75—3,80 zł.

„Gotówka”

Gotówka... gotówka... gotówka... szalony wyścig dnia dzisiejszego, gorączkowe wysiłki mózgow i... afery! Wszystko się dziś robi, by zdobyć trochę gotówki. Magja kilkunastu banknotów jest tak olbrzymia, że można nią sugerować najbardziej spekulatywne umysły.

Fenomenalne wprost pomysły rodzą się w mózгах ludzkich — „z niczego” powstają fortuny — spółki akcyjne — koncerty. Przeżyliśmy już tyle afer poczynając od jakiejś tam aferki w Psiej Węcie — skończywszy na światowej Kreugera.

Nieraz wydaje się, że życie jest jakąś wielką loterią, w której niewidoma siła rozrzuca na chybił trafił bajejne losy. Taki właśnie niezwykle traf, połączony z genialną żytką kombinatorstwa, ukazuje nam komedia Gamerałora „Gotówka”, której premiera odbędzie się jutro t. zn. w czwartek.

Teatr Nowości

Dziś po raz ostatni za pół ceny dla czytelników pisma naszego melodyjna i arcywesoła operetka węgierska J. Kolli „Srebrny motyl” w obsadzie premjerowej.

Chemergon

Białyząb?

Pr 5 571-44 137

Bilety zniżkowe w administracji pisma naszego do godz. 6 wiecz i od 6.30 przy kasie teatralnej za okazaniem kuponu.

SPORT

Pieściarstwo

— O mistrzostwo drużynowe. W niedzielę o godzinie 20 w cyrku „Olimpia” przy ulicy Poznańskiej, odbęda się zawody o zaszczytny tytuł drużynowego mistrza Polski. W pierwszej kolejce ćwierćfinałowej spotykają się „Pol Klub Sportowy” Katowice i „Warta” w Poznaniu. Ze względu na dobrą formę „Warty”, mecz zapowiada się niezwykle interesująco. Skład „Gosmki” „Warty” przedstawia się następująco (od muszej): Dutkiewicz, Rogalski Kajnar, Sipiński, Wolniakowski Fr., Majchrzycki, Karpiński i Pilat. (kom)

Piłka nożna

Mecz Polska i Niemcy odbędzie się 3 grudnia w Berlinie. PZPN wyraził na to spotkanie swoją zgodę, przyczem rewanż rozegrany zostanie latem 1934 r. w Polsce. Reprezentacja Warszawy walczy 26 b. m. z drużyną Gdańska w tym meście, przyczem będzie to prawdopodobnie początek rozgrywek o puchar wędrowny.

Ostatni mecz o mistrzostwo ligi odbędzie się w najbliższą niedzielę w Krakowie pomiędzy „Cracovią” a „Ruchem”. Wynik ma decydujące znaczenie dla „Ruchu” i dla „Pogoni”. Zwycięstwo „Ruchu” przyniesie tej drużynie tytuł mistrza Polski, przegrana, względnie remis, odda mistrzostwo Pogoni. Obie drużyny występują w najlepszych składach. (PAT)

Różne

Młodzikubowe reanaty w Klekru dały następujący wynik Klasa 1 m — „Polip” Wilki Morskie (obsada Zielke i Kanonik), 2 m — „Rekin” Wilki Morskie (Michalak i Stelmaszyk), 3 m — „Foka” Wilki Morskie (Haska i Skibis), 4 m — „Zygmunt August” Kolo L. M. K. gimn. Bergera (Micut i Skowronek), 5 m — „Wicher” Yacht-Club Poznański (Matuszewski i Taczak), 6 m — „Slocum” Yacht-Club Poznański (dr. Podkomorski i Zieliński).

Wśród zawodowców

Cochet przegrywa. Cochet od chwili przejścia w szeregi zawodowców wciąż przegrywa. Ostatnio pokonał go Plaa 1:6, 6:4, 7:5, 7:5.

W Roku Świętym

na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu ofiarowali do dnia 18. 10. 1933.

318		8702 29	
Ze skarbony przy Pomniku wybrano:		Związek Młodych Narodowców, Ldkno	10.-
12. 10. 33	36.75	H. Niezychowska, Grano-wo	5.-
13. 10. 33	33.48	I. Wercyński, Blizanów	1.-
14. 10. 33	23.46	Ks. Prof. Dr. J. Wnol, Cie-szyn	2.-
15. 10. 33 drobne monety niemieckie i	45.00	O. Godlewska, Przytyk	2.-
16. 10. 33	44.76	SS. Elżbietanki, Krotoszyn	37.-
17. 10. 33	24.08	L. Czarnicka, Toruń, z pr. o modlitwe	5.-
18. 10. 33	22.22	M. Adamska, Srem	5.-
Zimmerowa	2.-	J. Pietrzak, Długie Stare od Stow. Młodz. Polsk.	5.-
Czajkowski, Konin	2.-	Stow. Młodz. Polskiej Ma-szańów, zebrane od człon-ków	4.25
L. M. i A. B., Poznań	5.-	L. Szware, Miejska Górka	5.-
Plut. Fr. Jastrzab, Tarnów na in. zmarłej żony Stanisławy	5.-	B. Michalski, Oborniki	2.-
Stow. Młodzieży Polskiej, Przemet	20.-	Urzednicy Starostwa i Wy-działu Pow., Nowy To-mysl	11.-
Stow. Młodzieży Polskiej, Przemet, członkowie Pa-tronatu	6.-	M. Smolińska, Poznań	10.-
Z. Ozdowska, Poznań	10.-	H. Solecka, Lublin	3.-
J. Zurek, Przyborów	1.-	P. Klimek, Kowalewo	5.-
M. Urba, Mosty Wielkie	4.-	Oficerowie Korpusu Kon-trolerów M. S. Wojsk., Warszawa	7.-
Jakobczyński, Przemysł	6.-	J. Szwińska, Nowy Dwór	2.-
W. Sztueller, Trzemeszno	2.-	I. Huliszowa, Chobienice	5.-
Z. Górka, Wąbrzeźno	25.-	Fr. Horakowa, Biała	5.-
A. Kubacka, Miechów	10.-	L. Strzemiński, Warszawa	1.-
J. i W. Wojtowiczowie	2.-	L. Walicki, Warszawa	1.-
Nierulowice	2.-	H. i J. Lewiczy, Warsza-wa	2.-
M. Kraczyński, Rabka	1.-	M. Kucharzewska, War-szawa	2.-
Fr. Kryszak, Słomowo	20.-	Ks. M. Piotrowski, Jasień	2.-
B. Przewoźnik, Leszno	3.-	J. Kapeca, Jaworów	50.-
Państwowa Szkoła Przemysłowa, Kraków	5.-	A. Ligocki, Borek	5.-
A. Szware, Kościan	10.-	A. Radoszewska, Inowro-claw	10.-
M. Komisarz, Gdynia	10.-	Katolicki Związek Polek, Poznań	25.-
M. Skrzypczakówna, Gdynia	2.-	W. Kwiatkowska, Węgier-ska Górka z pr. o błog. dla siebie i całej rodziny	10.-
J. Bzdęgówna, Kaczagórka	2.-	L. Korduła, Wieliczka in-tencji nawrócenia grzesz-ników	2.-
*St. Dylewski, Siedlce	3.-	G. Gulanek, Skarszewy	3.-
F. Pajczkowski, Skiernie-wice	5.-	M. Blochowiakówna, Koź-min	3.-
Ks. Rudziński, Służewo	1.-	Juszcakówna, Jankowo	2.-
I. Pluciński, Warszawa	1.-	D. Dąbrowska, Kruszyny	5.-
J. Salyga, Zabranin	3.00	Stow. Młodzieży Polskiej Trzemeszno	5.-
Ks. J. Koterbski, Brzeźnica	3.-	N. N. Trzebiezyk	1.-
Z. Mytacka, Nochówko	2.-	T. Jankowski, Krzywiz z podz. za wysł. pr. pol. się nadal opiece N. S. J.	5.-
M. Tomaszewski, Mielęc-in	50.-		
J. K., Chelme	2.-		
Fr. Sitowa, Labiszyn	4.-		
Ks. A. Szkodziński, Mo-szczyn	3.-		
W. J. Blaszkowski, Gowi-dlino	1.60		
Świdrska, Leszno z podz. o trwałą opiekę	10.-		
Nowicki, Przechlczyn	2.-		
		Ks. Prob. Szuchmielski, Trzebczyk	5.-
		L. T., Trze-czyk	10.-
		J. Kukier, Wloclawek	1.-
		M. Kukier, Wloclawek	1.-
		L. Kukier, Wloclawek	6.-
		J. Joachimek, Łódź	2.-
		Urząd Paraf., Stobierna	1.-
		Fr. Kulczycki, Krosno	2.-
		St. Litwińska, Lwów	5.-
		W. Adamiak, Lwów	1.-
		A. Ferlikówna, Nabrzezie	1.50
		J. Kamiński, Luck	3.-
		St. Czermiński, Skoków	1.-
		St. Kwopisz, Mirkowice	1.-
		Szpital Miejski, Gniezno	4.-
		K. Jasiński, Łódź	10.-
		Wl. Wojciechowski, Chem-za	5.-
		Fr. Schmidt, Poznań	20.-
		Fr. Trojanowski, Poznań	2.-
		Dr. R. Leżański, Kraków	5.-
		J. Skupiński, Koźmin z podz. za szczęśl. oper. dziecka z pr. o zdr. i błog.	10.-
		St. Nowak, Kieko	5.-
		L. Manowski, Nakło	3.-
		N. N. Gniezno z pr. o od-wrócenie nieszcz. gróża-cego bratu i całej rodzin-y	50.-
		M. i R. Kawińska, i T. Brodniewiczówna, Czarn-ków	1.50
		J. Rajewski, Mechlin	3.-
		J. Zirolecka, Tczew	3.-
		M. Słóznarówna, Kraków	1.-
		Kat. Tow. Robot. Polskich Mosina	5.-
		H. Wawrzyniak, Fabjanów	3.-
		L. Wiśniewska, Kruszewica	10.-
		Stow. Młodzieży Polskiej, Mieścisko dobrow. skład-ka od 39 członków	11.41
		M. i Fr. Machalscy, Tar-nopol	2.-
		Oddział V. Szkl. powsz. Wl. Giżyckiego, Warsza-wa	3.10
		Ks. A. Budacz, Zassów	2.-
		K. Rożnińska, Tczew	15.-
		Z. Dakowska, Opalenica	2.50
		H. Bielowa, Ostrów	3.-
		J. Madajczykowie, Ostrów	2.-
		J. Lipiński, Chojny	5.-
		St. Litkowska, Orkowo	5.-
		Fr. Nowak, Budzyn	5.-
		Stow. Żeńskie, „Oświata”, Janków	5.-
		Ks. A. Suchwałko, Janów	3.-

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretarjat św. Marcin 69, m. 17.

Jak broniły się śląskie Żary

Smutne czasy przeżywał Śląsk przed 500 laty. Szalały wówczas wojny domowe po podziale Śląska, a gdy poszczególne książątka walczyły ze sobą, ryce-ry nie mieczki, siedząc po warownych zamkach grabili kupców aż miło. Walczący ze sobą książęta sprowadzili sobie na pomoc Husytów, a ci rzucili się na klasztory i kościoły, palili miasta i majątki. Oparło się ich napadowi miasto Żory, o któr. mury warowne rozbił się atak Husytów. Ciekawy o tem, bo-gało ilustrowany artykuł przynosi ostatni (46) numer „Ilustracji Polskiej”, jak zawsze obfity w zajmującą treść i bo-gało ilustrowany. Mnóstwo zdjęć aktualnych z kraju i świata odcinek powieści Ossendowskiego, nowela mody, humor, dział młodzieży kacił Czytel-ników itd. — oto uzupełnienie najnow-szego numeru tego pięknego tygodnika.

Scena z pięknej operetki filmowej „Jej królewska mość” wyświetlanej na ekranie kinoteatru „Słońce”. W rolach głównych występują rozkoszna Liljanka Harvey i przystojny John Boles.

Interesujący koncert Z. Lisickiego

W piątek, 10 b. m. odbędzie się w sali koncertowej Św. Marcina niezwykle interesujący koncert Zygmunta Lisickiego, profesora Państw. Konserwatorium Muz. Będzie to drugi recital z zapowiedzianego cyklu. Znakiem naszego wirtuozu wykona tym razem: Schumanna sonatę fis-moll op. II, Chopina sonatę b-moll, nokturn

Poznańskie kina „Apollo” i „Metropolis” wyświetlają obecnie najnowszy sensacyjny - erotyczny film polski p. t. „Szpieg w masce”. Główne role kreuje w tym filmie urocza para: znana pieśniarka Hanka Ordonówna i dawniejszy aktor Teatru Polskiego w Poznaniu p. Jerzy Jur Pichelski, których widzimy na zdjęciu.

g-dur, impromptu as-dur, oraz scherzo cis-moll, a wreszcie Liszta tarantellę i rapsodję cis-moll.

Bilety do nabycia w magazynie „Irys” ul. św. Marcin 8. Członkowie Związku Pedagogów, Tow. Oratoryjnego i uczniowie P. Konserw. Muz. korzystają z 50 proc. zniżki.

K T O POPIERA PRZEMYSŁ ZAGRANICZNY ODBIERA CHLEP ROBOTNIKOM POLSKIM!

RADJO

Czwartek, dnia 9 listopada 1933 r.

Poznań (335 m) godzina 7.00 — 7.55 audycja poranna z Warszawy; godzina 11.25 program na dzień bieżący; godzina 11.30 komunikaty z Warszawy; godzina 11.50 wiadomości bieżące; godzina 1.57 sygnał czasu z warszawskiego obserwatorium; godzina 12.05 — 14.03 transmisje z Warszawy; godzina 14.03 giełda pieniężna — wiadomości gospodarczo - rolnicze; godzina 15.30 — 17.50 transmisje z Warszawy; godzina 17.50

skrzynka rolnicza; godzina 18.00 — 19.00 transmisje z Warszawy; godzina 19.00 program na dzień bieżący; godzina 19.05 rozmaitości; godzina 19.25 — 22.15 transmisje z Warszawy; godzina 22.15 sygnał czasu; godzina 22.25 muzyka taneczna; godzina 23.00 wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej z Warszawy; godzina 23.05 — 23.30 dalszy ciąg muzyki tanecznej

Warszawa (1412 m) godzina 7.00 audycja poranna; godzina 12.35 IV koncert szkolny z Filharmonii Warszawskiej; orkiestra pod dyktando Józefa Ozimińskiego, oraz p. Eugeniusz Maj (baryton) i M. Wilkomirska (fortepian); słowo wstępne wygłosi p. S. Natanson; godzina 15.40 muzyka lekka w wykonaniu zespołu Wiesława Wilkosza; godzina 16.40 odczyt pt. „Co kobieta wnosi do pracy społecznej” — wygł. p. Magdalena Skarzyńska; godzina 16.55 recital Jarosława Goebla Tarnawy (bas); godzina 17.20 pieśni w wykonaniu Eugenji Hoffmanowej; godzina 17.50 nowiny rolnicze komunikat ministerstwa rolnictwa; godzina 18.00 odczyt (z cyklu „Zagadnienia gospodarcze”); godzina 18.20 słuchowisko pt. „Sen wieczoru jesiennego”; p/g d'Annunzio; godzina 19.25 odczyt aktualny; godzina 19.45 dziennik wieczorny; godzina 20.00 koncert, fantazje z operetek w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota i Elny Gstedt (śpiew); godzina 21.00

DOBRA WAGA — czystość surowców — tania cena dostępna dla wszystkich — Czekolada A. PIASECKI S. A. ng 6324

skrzynka pocztowa techniczna; godzina 21.15 dalszy ciąg koncertu; godzina 22.00 wiadomości sportowe; godzina 22.10 muzyka taneczna z kabaretu „Femina”.

16-letni dżokej, Jackie Westropo, posiada obecnie najwyższą klasę w biegu płaskim. Ostatnio na wyścigach w Arlington Downs w stanie Texas, zdobył 250-te zwycięstwo w ciągu bieżącego roku.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Prawdziwie wielki film

Historja mileży. Nikt prawdopodobnie nie przeniknie już tajemnicy śmierci ostatniej panującej rodziny Romanowych. Historycy stać będą wobec niej wyjaśnionej zagadki, literaci stać będą polować na rewelacyjne szczegóły, lecz nikt nie jest w stanie doszukać się prawdy.

Nikt jednak nie próbował pokazać światu ostatnich lat tej rodziny. Nikt nie wpadł na pomysł zrealizowania filmu o snułemu właśnie na tle tej wielkiej tragedji, jaka rozgrywała się na dworze carskim i w duszy nieszczęśliwej władczyni Rosji, tragedji, której tylko zakończenie odbyło się w więzieniu w Jekaterynburgu.

Oto temat wielkiego filmu. Gra w nim królewska rodzina genjuszów ekranu: John, Ethel i Lionel Barrymore. Reżyserował Polak Ryszard Bolesławski. Tytuł tego filmu: ng 6464 „OSTATNIA CAROWA”

Z najnowszej mody paryskiej: — Oryginalna kompozycja z piór lakierowanych: kapelusik i obroża w kolorze czarnym i białym

Dnia 6. bm., zasnął w Bogu, po długotrwałej chorobie w 50 r życia a 28 kapłaństwa, opatrzony Sakramentami św., nasz najlepszy, najdroższy, nigdy niezapomniany brat, ś. p.

Ksiądz Mieczysław Czyżak

b. długoletni proboszcz w Brzyskorzytli

Eksportacja z domu żaloby do kościoła parafialnego w Żninie odbędzie się w środę, dnia 8 bm po południu; w czwartek, dnia 9 bm. nabożeństwo żałobne i złożenie drogich zwłok do grobu

Prosząc o modlitwę, za duszę Drogiego Zmarłego, uwiadomiamy o tem w ciężkim smutku nieutuleni

dg 2087

Żnin, Hajnówka, Strzałkowo

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

siostry i brat.

Nabożeństwo żałobne

za duszę ś. p.

Bolesława Szczurkiewicza

Dyrektora Teatru Polskiego w Poznaniu

odbędzie się dnia 10 listopada 1933 r., o godz. 9,30 w kościele Św. Józefa, poczem nastąpi

wyprowadzenie zwłok

na cmentarz Św. Marcina. Na obrzędy te zapraszają Znajomych i Przyjaciół Zmarłego

zg 20 388

żona i brat.

Za złożone wyrazy współczucia, wieńce oraz udział w pogrzebie naszego ukochanego męża i ojca, ś. p.

Stanisława Watta Skrzydlewskiego

składają Przewielebnemu Duchowieństwu, Krewnym i Znajomym Chórowi Kościelnemu w Kaźmierzu oraz Organizacjom i Stowarzyszeniom serdeczne

Bóg zapłać!

zg 20 381

Nowawieś w listopadzie

żona z dziećmi.

Dnia 7. 11 1933, o godz 2.30: oddała Bogu ducha, po krótkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, ś. p.

Stanisława Seydowa

z d. Lewińska

Pogrzeb odbędzie się w piątek 10. bm. o godzinie 3 po poł. z domu żaloby. Bosa 21.

zg 20 386

W ciężkim smutku pogrążony mąż.

Młyn parowy

o sile przemiału 12 tonn na dobę, na sprzedaż. Informacyj udziela zg 20 368

Tomczak, Wielichowo, Rynek 10.

korsety, pasy, biustonosze

S. Kaczmarek

ul. 27 Grudnia 20.

Własna prac. gors. mł. owych

dg 1607

Czesław Gozdawa-Godlewski

emerytowany urzędnik Miejskich Zakładów Gazowych w Warszawie

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, zmarł dnia 7. 11. 1933 r., przeżywszy lat 74.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 10 bm. o godz. 4 po poł. z kostnicy na cmentarzu parafji Bożego Ciała w Dębcu. Nabożeństwo żałobne tegoż dnia o godz. 9 rano w kościele O. O. Zmartwychwstańców na Wildzie.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.
Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

dg 2098

Dnia 5 listopada o godz. 15.00, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza córka, nasza najdroższa siostra, ś p

Czesława Ellmanówna

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 9 bm. o godz. 15.45 z domu żałoby Marszałka Focha 82, o czym donoszą

ciężko strapiona
matka i rodzeństwo.

Poznań, Lipiagóra, Sallonmines.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

zg 20379

Wszystkim, którzy uczcili pamięć naszego drogiego Zmarłego, ś. p.

Maksymiljana Ossowidzkiego

przez wzięcie udziału w pogrzebie, ofiarowanie wieńców oraz złożenie wyrazów współczucia, a w szczególności Przewielebnemu Duchowieństwu, Przyjaciołom i Znajomym składamy serdeczne

podziękowanie.

Rodzina.

zg 20387

Najlepszy środek przeciw ogryzaniu zagajęń przez zwierzynę poleca:

Chemiczna Fabryka „Hermes“

Poznań, ul. Starołęcka 40. Tel. 35-50

zg 20374

WIELKIE WIEPRZOBICIE

Czwartek, 9 listopada

Początek o godz. 9-tej rano
Wielki wybór smacznych potraw. — Specjalność: Prosię z rusztu.
Ceny kryzysowe.

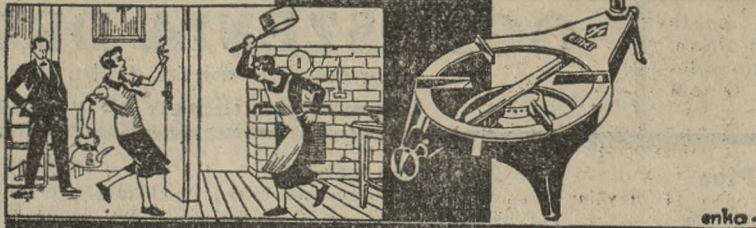
ZAGŁOBA

Probiernia i Śniadalnia ŚW. MARCIN 64.

Specjalna sprzedaż butelkowa wódek monopolowych, gatunkowych i win
Osobnych zaproszeń nie wysyła się. P 5 566-45 18

NIECH ŻYJE SPOKÓJ!

SUBLOKATORZY

NIE WALCZcie O DOSTĘP DO KUCHNI!

KUPCIE KUCHENKE Gines BĘDZIECIE MIELI SPOKÓJ

PŁASZCZE DAMSKIE FUTRA

oraz

WSZELKIE SKÓRY FUTRZANE

kupuje się solidnie i tanio w

Domu Handlowym F. WOŹNIAK

POZNAŃ, Kramarska 16

(ul. Rynkowa) ng 6461/2

KAZDĄ CHOROBE WYLECZYSZ

jeżeli regularnie zażywać będziesz

ZIOŁA Dra BREYERA

najsukuteczniejsze w nast. chorobach:

- Nr. 1. — w kaszlu, astmie, rozedmie płuc cena zł 5,50
- Nr. 2. — w reumatyzmie, artretyzmie, zlej przemianie materji, nieczystości cery, chorobach skórnych " " 3,50
- Nr. 3. — w chorobach żołądkowo-kiszkowych, wątrobowych, żółtaczce " " 3,—
- Nr. 4. — w chorobach nerwowych, bólu głowy, bezsenności, ogólnym wyczerpaniu " " 4,—
- Nr. 6. — w niedokrwistości i ogólnym osłabieniu " " 5,50
- Nr. 7. — w chorobach nerkowych i pęcherzowych " " 4,—
- Nr. 9. — przeczyszczające w chronicznym zatarwieniu i hemoroidach " " 1,50

Do nabycia w oryginalnem opakowaniu w aptekach, składach aptecznych i drogerjach lub w wytwórni „POLHERBA“, Kraków - Podgórze, Skrzytka nr. 48.

Zainteresowani otrzymają na żądanie darmo z wytwórni broszurę „Jak odzyskać zdrowie“. P 4 824-70 132/134

OSTRZEŻENIE!

Setki fabrykantów naśladowuje opakowanie i markę pudru wszechświatowej sławy

5 FLEURS FORVIL - PARIS.

Gatunek i zapach pudru nie dadzą się jednak naśladować. Zwracajcie uwagę na opakowanie pudełka pudru, na którym winien być napis:

5 FLEURS FORVIL - PARIS.

Puder ten jest wyrabiany ledynie w Paryżu.

PERFUMY I WODY TOALETOWE

5 FLEURS FORVIL - PARIS,

odbywają prawdziwie tryumfalny pochód przez wszystkie wielkie miasta Europy i Ameryki.

Ażby uniknąć naśladowictw, sprzedawane są tylko w oryginalnych butelkach, a nigdy na wagę.

Poco tak cierpieć?

Mogłaby zaznać ulgi w ciągu 3-oh minut, gdyby dodała do wody tyle Saltrat Rodell, by nabrała ona wyglądu mleka i zanurzyła w niej swe zbolale nogi. Odciski zmiękzone do samego korzenia — odjęte w całości — znikły na zawsze. Natarte miejsca wyleczone, nabrzmienie zmniejszone. Można nosić obuwie o cały numer mniejsze. Saltrat Rodell jest do nabycia w każdej aptece, składzie aptecznym lub perfumerji. Koszt jest nieznaczny. Skład główny: L. Nasierowski, Warszawa, Kaliska 9. ng 6452

Porcelanę — Szkło stołowe
Atpakę — Umywalki — Sprzęty
kuchenne — Wyprawy — Prezenty

w wielkim wyborze po cenach
niebawale niskich poleca

**„Ozdoba“
św. Marcin 4**

dg 13901

RESTAURACJA dawn „MIESZCZAŃSKA“

POZNAŃ, pl. Wolności 5, tel. 56-37 — FR. BALCEROWICZ

urządza w czwartek, 9 bm. zg 20382

WIEPRZOBICIE

na które Szan. P. T. Gości najuprzejmiej zaprasza.

SAMOZATRUCIE NA TŁE WĄTROBY.

SAMOZATRUCIE bywa przyczyną wielu dolegliwości, bóle artretyczne, łamanie w kościach, bóle i zawroty głowy, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy, zmarszczki i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, podenerwowanie i bezsenność, nerwowe bicie serca, mdłość, język obłożony. TRUCIZNY wewnętrzne, wytwarzające się we własnym organizmie, zanieczyszczają krew, niszczą organizm i przyspieszają starość. Choroby z samozatrucia i zlej przemiany materji **LECZA NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTĄ.** Wątroba i nerki są organami oczyszczającymi krew i soki ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest unormowanie czynności wątroby nerek. 20-letnie doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały, że zioła lecznicze

„CHOLEKINAZA“ H. Niemojewskiego

jako żółcio-moczopędne są jedynym naturalnym czynnikiem odciążającym soki ustroju od trucizn własnych, zapewniającym szybki powrót do zdrowia. Bezpłatne broszury Dr. med. T. NIEMOJEWSKIEGO otrzymać można w labor. fiz.-chem. „CHOLEKINAZA“ H. NIEMOJEWSKIEGO, Warszawa, Nowy świat (L), na prowincję wysyłka pocztą. ng 6449
Dr. med. T. Niemojewski przeniósł przyjęcia chorych w Warszawie z ul. Litewskiej nr. 3 na ul. Koszykową nr. 1 (narożnik Al. Ujazdowskiej).

**Parcele budowlane ko-
rzystnie blisko dworca**

Mosina tania. Grotzgera 5. m. 2.
Przybycie uprzedzić telef. 7012.
zd 84700

Kuchnie

przenośne, kafłowe żelazne, róż-
nych wielkościach — systemu
westfalsk wykonuje na zamówie-
wienie Wojciechowski, Poznań,
Woźna 16. zd 85197

Szkoło

okienne ogrodowe dachowe, kit i t. d.
szyby wystawowe, lustra
hurtownie — detalicznie

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła

Sp. Akc. P 4785-32.91
Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63.

Fabryka świec i wyrobów woskowych

nowocześnie urządzona z nieruchomości lub bez
sprzedam albo wydzierżawię. Oferty „Par“ Al. Mar-
cinkowskiego 11 pod nr. 45,8 P 5565-45,8

LICYTACJA ZASTAWU

W piątek, 10 listopada od godz. 10 począwszy sprzeda-
wać będę w firmie F. Miklas, ul. Patr Jackowskiego 49, na
odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej daćemu
za gotówkę: P 5570-45 21

większą partję różnych kół do wozów, bibliotekę, biur-
ka, toale klubowe w skórce, stoły, stół do palarni,
kanapę, lustro ant., zegar alabastrowy, szafy, krzesła,
książki francuskie i niemieckie, walizki, kufrы, garde-
robę i bieliznę damską, bieliznę stołową i wiele innych
przedmiotów.

Brunon Trzeciak

zaprzyjs i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Wo-
jewództwo Poznańskie, Wielkie Garbary 34. Tel. 3126 i 3175.

Niniejszem oświadczam, że wiadomość jakoby
mnie okradziono w „TABARINIE“ pl. Wol-
ności nr. 17, jest nieprawdziwą, ponieważ w tym
lokalu wcale nie byłem, natomiast okradziono
mnie w innym lokalu i sprawa zajęta się policja.
Za nierozmyślnie poczynioną krzywdę firmie
„TABARIN“ pl. Wolności nr. 17 niniejszem
przepraszam. zg 20383

Tadeusz Tomaszewski

Dolsk, 7. XL 33.

Czy wiecie,

że na nic oszczędność i praca, skoro przez kradzież tylko w krótkim czasie jednej nocy można stracić cały dorobek, że kto pragnie uchronić się przed tą dotkliwą stratą, nie powinien zapominać o ubezpieczeniu się od kradzieży z włamaniem, że obecnie już czas najwyższy to uczynić, ponieważ długie noce zimowe złodziejom najwięcej sprzyjają!

Ubezpieczenia zawiera na korzystnych warunkach

„Vesta“ Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu.

Informacjami służą Oddziały: w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 19; w Bydgoszczy ul. Dworcowa 67; w Grudziądzu, Plac 23 Stycznia 20; w Katowicach, ul. 3-go Maja 36; w Krakowie, ul. Straszewskiego 28; w Lublinie, Krak. Przedmieście 29; we Lwowie, Akademicka 4; w Łodzi ul. Piotrkowska 84; w Warszawie, ul. Chmielna 2

Pr 5 373-45-24

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak o przykład: n 2305, z 21205, d 1811

i t. d. = 1 słowo

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

1. SPRZEDAŻE

2 domy
z chlewami i ogrodem zaraz na sprzedaż cena 5 000 zł Walenty Maichrzak Medzychód - Cmentarna 23 ng 6121

Dywany
firany chodnik plusze brokaty gobelin ceraty naruty oraz wszelkie dodatki do mebli wyszczelniany poleca najtaniej Michał Pieczyński, Poznań Stary Rynek 44 narożnik Woźnej dz 1921 22 23

800 zł
3 pokoje debowe kuchnia dostaniesz Fabryka Mebli Śródka, zdg 81 754/5

Sprzedam
dom wraz kuznia Czarnkowie. - Zgłoszenia Anna Boziacka - Brzezno, ng 6430

Meble
najtaniej A. Baranowski Poznań Podgórna 13, Pg 4795-23-59

Sprzedam
piec w dobrym stanie, Chwałiszewo 66, Warszawa, reparacyjny, zdg 85 239

Singera
damska maszyna do szycia o krasie członko, mało używana tania. Ul. Focha 29, miesz. 6, zdg 85 292/3

Pocztówki historyczne
hurtownie, detalicznie Helon, Dąbrowskiego 4 obok P. K. O. Katalogi gratis, zdg 84 526/7

Gospodarstwo
71 mórz żywy i martwy inwentarz, budynki maszynowe, szkoła i kościół w miejscu zaraz na sprzedaż tylko za gotówkę, Adr. Buhlmana, Białe-żyn, poczta Uchorowo pow. Oborniki, zdg 85 061

żubr
Puszczki Białowieskiej - Wrocławski oprawy tom z wyciskiem na grzbiecie sprzedam. - Informacje administracja Kuriera Pozn. zdg 84 475

Ceglowski
Pocztowa 5
kapelusze, czapki najmłodniejsze fasony, obrzytny wybór, sprzedaje najtaniej, dz 1 913

Kapelusze
modne pluszowe 4,75 do najlżejszych, C. Adamski, Nowa 7, zdg 84 331

Gramofony - Płyty
mechanizmy - reparacje poleca F. Balań Woźna 12, zdg 79 539

Futro
czarne tania sprzedam Jacek - Plac Bernardyński 4, zdg 85 108

Magazyn mebli
Józef Baranowski
Wrocławska 19
Ceny najniższe, Pg 4795-33-97

Meble
najtaniej u Bakosia ul. Weneckańska 1
Most Chwałiszewski przy Krzyżu, zdg 84 760

Skrzypce włoskie
Instrumenty m. strzowski tania do nabycia, Strzelecka 7, m. 7, zdg 84 804

Futra
najnowsze modele, blamy, lisy oraz różne skórki kupuje się najtaniej w magazynie futer, St. Piotrowski, Poznań, Szkolna 9, dz 1605

Chojny
na gwiazdki od 1 1/2 do 2 metrów circa 1500 sztuk do oddania - Zgłoszenia cena Ratajczaka 18, m. 13, zdg 85 128

Amerykańska
maszyna do pisania jak nowa sprzedam Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 85 102

Ciężarówka
Chevrolet dwa tony jak nowa tania sprzedam z powodu wyjazdu Zgłoszenia Bukowska przy stacji benzynowej zdg 85 097

Pianino
sprzedam Wały Leńczyńskiego 2, m. 9, zdg 85 107

Piec
szamotowy, wodna 14 Przewier zdg 85 087

2 dywany perskie
sprzedam korzystnie, obejrzeć 2-4 Szamarzewskiego 2 m. 4, zdg 85 083

Gramofony Płyty
kupuje się najkorzystniej w znanej i fachowej firmie Kastor & Marcin 55 dg 2091

Pianino
zagraniczne tania, Skarbowska 4 m. 8, zdg 85 367

Pleczyk
szamotowy w dobrym stanie, wiadomość Marsz Focha 55, mieszkanie 9, zdg 85 408

Pierwszorządna
fuzja kal 16 Sauer u. Sohn Suhl na sprzedaż, Gwarna 10, w podwórzu interes reparacyjny zdg 85 403

245 częściowe serwisy
obiadowe a la Rosenthal
tylko 590 zł
sprzedaje wyłącznie jedynie Hurtownia Porcelany, Wrocławska 24 podwórzu, zdg 85 306

Restauracje
kawiarnie sprzedam Oferty Kurier Poznański zdg 85 134

Foksterrier
młody sprzedam, Szelągowska 32, zdg 85 156

Pianino
(Ecke), dobre sprzedam Oferty Kurier Poznański zdg 85 153

Fortepian
czarny „Irmel” na sprzedaż, - Wielkie Garbary 13 m. 10, zdg 85 110

Samochód
mały ekonomiczny, nadaje się handlarzowi, „Autopark”, Focha 37, zdg 85 170

Pianino
tania sprzedam, Kraszewskiego 9 m. 4, zdg 85 172

Sprzedam
lub zamienię samochód sześciobobowy w dobrym stanie na pianino, Oferty Kurier Poznański zdg 85 175

Plaszcz
męski, czarny, nowy na średnią figurę sprzedam tania, Oferty Kurier Poznański zdg 85 176

Gabinet
elegancki, polewany okazynie Stołarnia Grobla 6, zdg 85 204

Jadalnię
nowoczesna tania, Stołarnia - Grobla 6, zdg 85 203

Pianino
krzyżowe, Dom Komisowy Podgórna 10 a, zdg 85 221

Motocykl
A. J. S. w dobrym stanie sprzedam cena 550 zł, obejrzeć 4-6 Stroma 24, zdg 85 220

Sprzedaj
sypialnia, szafa, nuty Ratajczaka 2, mieszkanie 13, zdg 85 219

Drzewka owocowe
ozdobne róże poleca korzystnie Szkoła Drzew A. J. Jeske, Jelonek per Złotniki, (Telefon 3) kolo Poznania, Sprzedaż detaliczna, Poznań, Em. Szczanieckiej i Rynek Wiledecki, narożnik ul. Przemysłowej, Cenniki na żądanie, Pg 4804/05-38,53/55

Kolonjalne
rzeźnictwo restauracje - razem sprzedam natychmiast tania - Kolna boisko „Warty”, Wilda, zdg 85 214

Skład
urządzeniem sprzedam zaraz - Małeckiego 13, skład owoców, zdg 85 237

Maszynę
damska Singera okrasie członko bardzo tania sprzedam, - Szewska 11 m. 4, zdg 85 190

Pianino
najnowszej konstrukcji Długa 18 m. 1, zdg 85 248

Zamienię wiatrak
holenderski czterozanokowy blisko Poznania na domek 2-3 pokojowy lub sprzedam Oferty Kurier Poznański zdg 85 227

Pianino
sprzedam Kreta 6, miesz. 11, zdg 85 224

Na sprzedaż basen
w środku przedzielony 2 500 x 8 000 m/m 19 600 ltr i basen 2 500 x 5 500 m/m 27 000 ltr, Byachy 8 m/m grub komplet, Inż. W. Matyszkiewicz Gniezno, Cierpieg, 7 a, zdg 85 310

Młyn
automatyczny 300 ctr przem. na dobie w mieście przy kole, okolica bogata, powodu choroby sprzedam lub zamienię na kamienicę w Poznaniu, Oferty Kurier Pozn. zdg 85 306

Angielkę
westfalska sprzedam, Górczyńska 52, zdg 85 293

Skład
kolonialny w b. w. biegu mieszkanie towar, magiel z powodu choroby natychmiast sprzedam, Wskaże Kurier Pozn. zdg 85 291

Fiat 520
dobrym stanie sprzedam korzystnie, Jakoba Wulka 8, zdg 85 280

Maszynę
krawiecka Singera 100, Bukowska 26 a, miesz. 6, zdg 85 417

Konia
dobrego silnego sprzedam, Ul. Kościelna 39, Jeżyce, zdg 85 414

Wóz
kastowy nadający się do węgla sprzedam, Kolejowa 37, zdg 85 409

Żyrandole
lampki nocne, wielki wybór, Idaszak i Walczak - pl. św. Krzyż, 4, Pz 4 839-42,65

Lampa kwarcowa
prąd stały Podgórna 10, mieszkanie 18, zdg 85 303

Kawiarnię
dobrem położeniu powodu wyjazdu tania sprzedam, Adres Kurier Poznański zdg 85 366

Skład
kolonialny mieszkanie - dobre miejsce tania sprzedam powód stosunki rodzinne, Focha 70 - kawiarnia, zdg 85 349

Piec
kapielowy na węgiel, piec żelazny Łódzki, Wielkie Garbary 13, wejście Woźna, zdg 85 345

Skład
towarów krótkich z przyległym pokojem Jeżyce sprzedam, - Oferty Kurier Poznański zdg 85 340

Kanarki
silne śpiewaki sprzedam, Staszica 4, m. 12, zdg 85 334

Plaszcz
damskie - dziewczęce poleca Jaworska Nowa 11, I. piętro, zdg 85 406

Wózek
dziecięcy modny, Dominikańska 1, m. 1, rg 4218

Fortepian
250 zł sprzedam Szamarzewskiego 1, mieszkanie 1, zdg 85 338

Futra
karakulowa, żrebeczki czarne i brązowe, piżmowca w wielkim wyborze poleca Lajewski Poznań, Gwarna 20, dz 2 083

Pianino
krzyżowe czarno poler, 750 zł B. Sommerfeld, Poznań 27 Grudnia nr. 15, ng 6 457

Historyczne
dzieła, wielki wybór, Antykwarjat, Woźna 19, zdg 85 274

Dom
komfortowy w Gnieźnie przynosi 1 000 zł miesięcznie sprzedam korzystnie przy wzięciu 25 000 zł z powodu objęcia spadku nieruchomości, Zgłoszenia Wask. Gniezno, Trzemeszka zdg 6 453

Willkę
10 ubikacji ogródek 25 min od Poznania ładne położenie sprzedam korzystnie, Adres wskaże Kurier Poznański dz 2 086

Amerykańska
szafka do akt, garderobe żelazna tania Muzyka, Maształarska 5 a, zdg 85 323

Dwanastobowy
stylowy sztuczek srebrny, bardzo tania „Lamus” Strzelecka 1, zdg 85 316

Tani
dobry kapelusz męski zakupisz zawsze w firmie Pietrzykowski, Wielka 8, Pg 5568-45,23

Piec
żelazny tania sprzedam „Lamus” Strzelecka 1, zdg 85 315

Sklep galanterijny
z wyrobioną klientelą z powodu wyjazdu sprzedam, wiadomość Strvi poste restante dla okaziciela legitymacji Nr. 184514, zdg 85 311

Gramofon
walizkowy dwusprężynowy, zupełnie nowy sprzedam „Tani sklep”, Kraszewskiego 5, zdg 85 383

Bezcen
maszyna pisania fuzje kornetke rysim, fotograf aparat, papierosnice, Ląkowa 10, prawo, zdg 85 382

Skład
kolonialny, wolne mieszkanie do kwartału 2 500, Adres Kurier Poznański zdg 85 374

5. LUPNA

Underwood
chętne walizkowa lub nna, Cenne Kurier Poznański dz 84 849

Kupię winną lozę
odmiat wczesnych najchętniej „Mallinger”, Loewenstein Bojanowo - Pozn., zdg 85 063

Meble używane!
wszelkiego rodzaju kompletne pokoje oraz pojedyncze sztuki kupuje, przyjmuję do sprzedaży w warunkach bardzo dogodnych, Komisowy Dom Komisowy Poznański zdg 85 132

Brylanty
srebra stare i złoto kupuje Szulc, Wolności 5, Pz 5 501-44,66

Fortepian
Bechstein Blüthner kupi gotówką Bettling Leszno, zdg 85 106

Piekarni
kupna lub dzierżawy poszukuje, Oferty Kurier Poznański zdg 85 124

Okazyjnie
kupię z rak prywatnych obrazy oryginal. mistrzów, przedmioty złote, srebrne, Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 85 132

Platforma
50 ctr, Grudzień 30 m. 3, zdg 85 142

Psa
czułego podwózkowego kupię, Adres Kurier Poznański zdg 85 164

Domek
nadający się na skład w Poznaniu lub okolicy 6 tysięcy gotówką kupię od właściciela, Oferty Kurier Poznański zdg 85 150

Tapczan
łóżko ewentl. używane kupię - Oferty Kurier Pozn. zdg 85 113

Radjo
trzy czterolampowe kupię Gilewski Pocztowa 2, zdg 85 401

Futro
damskie, dobrym stanie, Oferty Kurier Poznański zdg 85 202

Wiatrówek
kupię tania Oferty Kurier Poznański zdg 85 196

Kolonjalne
restauracje z mieszkaniem niedrogo kupię Oferty Kurier Poznański zdg 85 228

Tapczan
używany w dobrym stanie, wykonaniu, Oferty Kurier Pozn. zdg 85 284

Konia
i białe kupię, - „Kozwóz” Pocztowa 22, zdg 85 240

Oposowy
kolarz szalowy dobrym stanie okazynie kupię Oferty Kurier Poznański zdg 85 390

Leica
kupię, Poznańska 27/5, zdg 85 332

Bufet
repozytorjum restauracyjne kupię, Okazycznie, Wroniecka 6, rg 4208

Meble używane
przedmioty domowego użytku kupię przyjmuję w komis. Dom Komisowy, Wroniecka 6/8, Pg 5 463-43 40

Maszynę
do pisania nowego systemu, używana, dobrze utrzymana kupię, Zgłoszenia z podaniem ceny do Kuriera Pozn. zdg 85 322

Piec
kafelowy przenośny kupię zaraz Oferty Kurier Poznański zdg 85 319

6. KAMIENICE

Dom
sprzedam rynek, składem, mieszkanie, mniejsze miasto, Oferty Kurier Pozn. zdg 84 660

Kamienicę
nieukończoną (Lazarz) 16 000, wplaty 6 000, Gruszczyński, Pocztowa 30, zdg 85 205

Kamienica
trzypiętrowa, śródmieście 47 000, wplaty 35 000, Malecki, Rybaki 20a, zdg 85 268

Willa
przy tramwaju 25 000, Malecki, Rybaki 20a, zdg 85 267

Kamienice
dochód 13 500 wplaty 70 000, sprzedam Radowicz, Półwiejska 38 a. 1, zdg 85 400

7. PIENIADZ

Agronom
przystąpi jako wspólnik z kapitałem posada w własnym domu blisko dworca, ubikacje, nadająca się na biuro handlowo-przemysłowe, Reflektuje się na siebie, zrealizuje propozycje Oferty Kurier Poznański zdg 85 157

2 000
poszukuje zabezpieczenie 7 pok. willa z 3 mórz ogrodem, Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 85 156

250
poszukuje krótką gwarancja - Oferty Kurier Poznański zdg 85 111

Okazja
Utalentowany fachowiec branży chemicznej poszukuje wspólnika z gotówką 1 000-2 000 zł do interesu i wytwórni, Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 85 262

Pożyczę
1 000 zł w zastaw pianino dobre, Oferty Kurier Pozn. zdg 85 229

Wspólniczki
z kapitałem 3 do 5 tysięcy do bardzo dobrze prosperującego przedsiębiorstwa poszukuje - Oferty Kurier Pozn. zdg 85 410

Księdzu
kto pożyczyc na rok 3 000 zł Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego pod dz 2 089

10 000 zł
gotówki posiadam oczekuje propozycji, Oferty Kurier Pozn. zdg 85 272

8. DO WYNAJĘCIA

300
wolnych mieszkań, składów, stróżoswa, ubikacje, piekarnie, Pośredniczy bezpłatnie, Zgłoszenia właściciel kamienic Wąrszka, ce 27, zdg 85 368/9

Trzypokojowe
komfortowe duże i balkonem, piece 1620 zł rok zgóry przy Ostroroga od 1 12 Oferty Kurier Poznański zdg 94 937

Sześciopokojowe
komfortowe i piętro (Chelmońskiego 1 portier, Pg 5 547

Do
ościana frontowe trzypokojowe kuchnia łazienka pokój dla służby, okolica Parku Wilsona - czynsz miesięczny 65, Warunek zwrot kosztów zaprowadzenia światła elektrycznego, przejęcie nowej debowej łaźni, cena 1 500 zł, Adres Kurier Poznański zdg 85 052

Śliczna
willa z komfortem do wynajęcia, Szelągowska 32, zdg 85 156

Wille
nad jeziorem dwupokojowe kuchnia, ogrodem, łowienie ryb 18 km od Poznania 50 miesięcznie, „Pe-Te-Ha” Fredry 2, zdg 85 144

Czteropokojowe
odnowione na 1 p. (Lazarz) do wynajęcia, wiadomość ul. Niegolewskich 16a m. 23, między 14-15 godz zdg 85 177

Dwupokojowe
kuchnia łazienka, Wioślarska 12, zdg 85 258

Mieszkanie
4 pokoje, kuchnia w Opalenicy stosownie dla dentysty od zaraz do wydzierżawienia, Kazimierz Śledzikowski Opalenica, zdg 85 188

2
pokoje, kuchnia łazienka, willa, 3 min od tramwaju Górczyński, Czestochowska 11, zdg 85 256

Dwupokojowe
kuchnia, czynsz 40, Jeżyce, Sełda, Młyńska 4 - 2, zdg 85 230

Darmo
mieszkanie dozwry Puszczykowie, Szewska 19 - 7, zdg 85 208

Pięciopokojowe
centrum 140 miesięcznie „Domus”, Plac Wolności 14 a, zdg 85 415

Mieszkania
różnych wielkości Związek Gospodarczy Wojciecha 2, mieszkanie 1, zdg 85 309

3 pokoje
kuchnia łazienka parowe ogrzewanie II piętro, mansarda, Solec wydzierżawie Schubert, Małopolska 8, zdg 85 304

Dwupokojowe
meblami, oddam korzystnie, Kraszewskiego 12 m. 6, zdg 85 332

Pokój
i kuchnia do wynajęcia, Racławicka 53, zdg 85 275

Trzypokojowe</

Kupiec
poszukuje mieszkania 4-5 pokojowego, możliwe centrum miasta. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 162

2
pokój szukam centrum od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 234

2-3 pokojowego
mieszkania szuka młode małżeństwo wprost od gospodarza w śródmieściu ewent. przedmieściach. Łaskawe oferty, w cenie i warunkami uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdg 85 225

Pokoju
kuchnia poszukuje wprost gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 298

Poszukuje
emeryt bezdz. em. 3-4 pokoje czysty zgrzy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 285

1-2
pokoiów - a. stała posada. dzierżawa miesieczna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 282

Urządnic
poszukuje trzypokojowego mieszkania. Najchętniej centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 362

Jednypokojowego
poszukuje kolejarz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 4210

Trzypokojowego dwupokojowego
płace rok zgrzy. zabezpieczenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 271

Mieszkania
dwupokojowe gospodarza ubikacji na ma. sk. adncie poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 886

10. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
dwupokojowe kuchnia elektryczność śródmieście na suterenu frontowe Waly Jana III 10. mieszkanie 14. zdg 84 814

11. POKOJE UMEBL.

2
eleganckie osobnem wejściem elektryczność nadające dla oficerów. Adres Kurjer Pozn. zdg 85 109

Pokój
Jeżycka 43. m. 7. zdg 85 099

Pokój
Grobla 20. mieszkanie 18. raronik Wielkich Garbar. zdg 85 125

Ładny
pokój dla pani. Władomość tel. 77-36. zdg 85 127

Wrocławska
20 m. 10 duży frontowy. utrzymaniem. może być małżeństwo. zdg 85 153

Lepszy
pokój panu. Wrocławska 5/6 - mieszkanie 5. zdg 85 163

Frontowy
większy elektryczność. Niegołęwskich 2 m. 5. zdg 84 794

Pokój
światło elektryczne klatka schodowa Dąbrowskiego 56. m. 6. I. piętro. zdg 85 169

Próżny
pokój z alkowa słoneczny ciepły od 15. 11 do wynajęcia Zaczęte 2 mieszkanie 5. zdg 85 117

Frontowy
klatki schodowej dobrze umeblowany Poznański 22. mieszkanie 9. zdg 85 119

Panom
Piekary 4 - 7. zdg 85 217

Wspólny
starszej pani lub panience. W. Garbary 54 m. 8. front. zdg 85 243

Pokój
próżny wynajme. Małeckiego 31. m. 1. zdg 85 233

Ratajczaka
11a. m. 92. dwuosobowy. zdg 85 193

Kwiatowa
9. m. 10. zdg 85 244

Czysty
frontowy panu panę małżeństwu na stanowisku. Modzelewski Poznański 27. zdg 85 236

W willi
sliczne, ciepłe (centr.) dwa pokoje z kuchnią kompletnie urządzone. oddam w dobre ręce na dwa miesiące z powodu wyjazdu. Adres Kurjer Pozn. zdg 85 307

Przeznica
6. m. 9. zdg 85 299

2 panie
z dobrem utrzymaniem na wspólny pokój. telefon w domu przyjmie. Pocztowa 26. mieszkanie 6. zdg 85 290

Pokój
300 pożyczki procent obłady przy Kaponierze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 287

Pokój
Jeżycka 43. mieszkanie 7. zdg 85 416

Jedno- lub dwuosobowy
elegancki czysty ciepły. tani. Długa 4 mieszkanie 10 zdg 85 092

Pokój
Łakowa 7a. m. 13. zdg 85 391

Niekrepujący
tanio. Traugutta 28 m. 11. zdg 85 360

Skromny
elektryczność tani. Różana 12. Sobkowiak. zdg 85 377

Pocztowa
11. m. 11. frontowy niekrepujący panom i dwuosobowy od 15-go. rg 4221

Dwuosobowa
słoneczna sypialnia - salonik łączne. Dominikańska 7. m. 8. - rg 7216

Frontowy
słoneczny elektryczność Woźna 14b m. 18. rg 7211

Plac Wolności
17. mieszkanie 14. winda niekrepujący pokój frontowy zaraz. rg 4 190

Pokój
wojny od zaraz Plac Działowy 10 mieszkanie 9. dg 1 725

Frontowy
elektryczność utrzymaniem bez Wielka 18 - 12a. zdg 85 321

Inteligencji
frontowy utrzymaniem. Kreta 22. parter lewo. zdg 85 385

Dwuosobowy
wyżywieniem - fortepian 80.- Prywatne smaczne obiady 90.- Focha 39/23. zdg 85 887

Plac Wolności
14a. m. 10. Słoneczny frontowy. pokój. pełnem utrzymaniem wygodami. zdg 85 373

12. SZUKA POKOJU

Pokoju
bez utrzymania umeblowanego. dużego słonecznego najwzwyż drugie piętro śródmieście poszukuje samotna pani. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 85 048

Pokój umeblowanych w śródmieściu poszukuje Polski Czerwony Krzyż
na czas 15 dni od 20 listopada br. dla uczestników kursu ratowniczego. Oferty do biura Waly Zygmunt Augusta 2. zdg 85 012

Pokoju
poszukuje pan z inteligentnej rodziny. zupełnie niekrepujący. ego śródmieście elektryczność. cena. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 086

Jednospobowego
fortenianem od 15. Wilda-Debiec Warunki Kurjer Pozn. zdg 85 105

Umeblowane
większy i mniejszy urzędnic. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 85 179

Niekrepującego
czystego. śródmieście. cena 30 zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 182

Bezpościelowy
niekrepujący. niedrogi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 266

Pokoju
fortenianem. centrum. blisko centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 192

Próżnego
pokoju poszukuje małżeństwo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 247

Pokoiku
do 15 zł bezdzietni zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 286

Gentleman
poszukuje od 15. pokoju solidnie umeblowanego telefon centralne ogrzewanie konieczne śródmieście nie wysoko Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 378

13. LOKALE

Lokal
parterowy. dwa okna wystawowe Stary Rynek 40 i I piętro dwie ubikacje zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia Porawska św. Marcin 66-67 m. 16 zdg 84 654

2 pokoje
frontowe przy św. Marcinie na biura oddam zaraz lub 1. 1. 34. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 897

Lokale na biura
(5 pokoi) przy ul. 27 Grudnia 18 natychmiast do wynajęcia. Zgłoszenia przyjmuje Teatr Polski w Ogrodzie Potockiego. zdg 85 122

Składu
od gospodarza poszukuje mieszkaniem - bez na filie piekarska punkt ruchliwy Łazarz. Jeżyce. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 190

Restauracja
dobrze prosperująca. natychmiast do nabycia (Jeżyce, Wskaże Kraszewskiego 12 m. 6. zdg 85 388

Obszerne
frontowe jasne piwnice na wszelkie cele. gaz. woda. kanalizacja. elektryczność zaraz do wynajęcia. Dominikańska 5. zdg 85 312

Skład
spółwyczy mieszkaniem. Marynarska 9 gospodarz zdg 85 263

14. DZIERŻAWY

Poszukuje
dzierżawy piekarni. Zgłoszenia Piłsiewski Krzywlin pow. Koscian Pośrednicy wykluczeni. nr 6 447

Ubikacje
nadające się na składnice przemysłowo-handlowe itp. Dąbrowskiego 38. zdg 84 679

Dom
2 składy w Lesznie zamienie na gospodarstwo. Zgłoszenia Agencja Kuriera Poznańskiego Leszno. nr 6 458

Bieliznę
całkowite wyprawy piąmy wykonane pierwszorzędne. Wielkie Garbary 18 wejście Woźna m. 4 zdg 85 384

Po lekarzu
dżateria. lauda kwarowa wieszaka. multostat instrumenty - kuszeryjne do sprzedania lub wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 85 348

Dom
Marszałka Focha 36. Marja Kuczińska zdg 85 384

Jeżyca
ul. Dąbrowskiego 53/55. Teofil Szal bierz zdg 85 384

Winiary
ul. św. Leonarda 2. Stefanja Kaczmarkówna zdg 85 384

Sołecz
ul. Wolińska 13. Franciszek Trzybiński zdg 85 384

Tama Garbarska
Kiosk przy moście kolejowym zdg 85 384

Sródką
ul. Śródecka 6. Czesława Napierałówna zdg 85 384

Chwaliszewo
21. Kandulska zdg 85 384

Sródmieście
Wielka 8. K Bayer zdg 85 384

Św. Wojciech
26. Edward Poziemba zdg 85 384

Pocztowa
20 Zofja Zieleśkiewiczowa zdg 85 384

pl. Bernardyński
5. Florjan Rychter zdg 85 384

Kwiatowa
3. Bronisława Czypicka zdg 85 384

Stary Rynek
4. obok głównego odwachu zdg 85 384

Matejki
39 Karol Sarnowski zdg 85 384

Główna
ul. Główna 48. Rajmund Terczewski zdg 85 384

Osiedle za Bramą Warszawską
Witkowska 18. Stanisław Oleszak zdg 85 384

Malta
ul. Maltańska (Fabryka Papieru „Malta”) Antoni Augustyniak zdg 85 384

Rataje
Pelagia Łagoda zdg 85 384

Luboń - Żabikowo Stare
przy stacji Luboń. Władysław Klodziński zdg 85 384

Żabikowo Nowe
St. Elmanowicz zdg 85 384

Wilda
Górna Wilda 114. nar. Pamiątkowej. Antoni Tomaszewski zdg 85 384

Wierzbicice
46 przy Rynku Wildeckim. Stanisław Zych zdg 85 384

Górna Wilda
15. Ignacy Koszczyński zdg 85 384

Górczyn
Marszałka Focha 160. Jan Jesse zdg 85 384

Św. Łazarz
Marszałka Focha 74. Leon Adamczewski zdg 85 384

Tamże nadawać i odbierać
można również oferty. Warunki oryginalne, bez żadnych dopłat. Stanowi to wielką dogodność dla Czytelników, mieszkających na przedmieściach Poznania. To też prosimy o skorzystanie z niej celem zaoszczędzenia czasu i drogi, zwłaszcza przy nadawaniu ogłoszeń drobnych.

Niemieckiego
lacy. kto udzieli. Cena Kurjer Pozn. zdg 85 154

Korepetycyj
(specjalność łacina) udzielam sumiennie tani Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 405

Za
pokój udzieli korepetycji student. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 85 145

Udzielam
tani lekcji zakresu VII klas gimn. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 85 168

Kupiec
książkowy i bilansista poszukuje jakiegokolwiek posady handlu lub majatku. Przejmnie przedstawicielstwo lub stała posada podróżującego. Dł. gołota praktyka. Wymazania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 659

Gospodyni
samodzielna zajmie się domem. zna chów drobiu dobra kuchnia polsko - francuska. referencje. Wymazania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 659

Tokarz
z dwuletnią praktyką szuka jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty uprasza się do Kurjera Pozn. zdg 78 566.

Panna
prowincji lat 26 poleca się jako gospodyni dobrymi referencjami ewentualnie u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 85 101

Posługaczka
gotowaniem do restauracji na cały dzień lub prywatnie szuka pracy Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 100

Syn
uczelnicy rodziców poszukuje nauki rzeźnictwa Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 098

Piekarz
z 9 letnią praktyką szuka posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 095

Dziewczyna
uczelnia poszukuje posady od zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 091

Starsza
dziewczyna wiejska z gotowaniem poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 059

Starsza
osoba samodzielna do starszego państwa lub samotnego pana - Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 090

Pokojowa
lub do dzieci zaraz lub 15 szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 085

Do
pomocy w kuchni lub też jako początkująca bufetowa poszukuje posady zaraz lub 15 Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 084

Posługaczka
poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 077

Dziewczyna
szuka posady praniem gotowaniem od zaraz lub 15 Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 075

Bufetowa
działa i sumienna szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 129

Poszukuje
posady i prania zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 130

Posady
z gotowaniem i praniem poszukuje. najchętniej do restauracji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 131

Dziewczyna
uczelnia szuka posady z praniem okolicy Łazarz Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 136

Krawcowa
z maszyną szuka posady na stałe albo wspinaczki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 141

Poszukuje
posady do wszystkiego z poleceniem od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 146

Posługaczka
poszukuje posady z praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 148

Dziewczyna
uczelnia skromna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 167

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 171

Szukam
posady okolicy Wildy Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 178

Kuśnierka
szuka pracy Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 207

Dziewczyna
czysta i uczelnia umielająca wszelką pracę domową poszukuje posady w lepszym domu Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 120

Stolarz
kawaler dobry fachowiec i kalkulator przyjmie posadę Mięskowice obolneta. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 218

Pracznia
dobrem poleceniem 3 zł dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 216

Robotnik
znający gospodarstwo rolne i miejskie długoletnim świadectwami uczelnia, pracowity. Majatku poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 208

Służąca
samodzielna gotowaniem bardzo dobrymi świadectwami czysta poszukuje posady do wszystkiego od 15 Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 209

Panna
lat 17 silna uczelnia rodzi pragnie się wyuczyć za elektrycznością na majatku gotowania pod kucharką lub kuchmistrzynią. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 85 210

ogłoszenia do pisma naszego przyjmują filje w Poznaniu

oprócz ekspedycji centralnej przy św. Marcinie 70 także według poniższego spisu:

Swarzędz
ul. Poznańska 6. Michał Pieczyński zdg 85 384

Główna
ul. Główna 48. Rajmund Terczewski zdg 85 384

Osiedle za Bramą Warszawską
Witkowska 18. Stanisław Oleszak zdg 85 384

Malta
ul. Maltańska (Fabryka Papieru „Malta”) Antoni Augustyniak zdg 85 384

Rataje
Pelagia Łagoda zdg 85 384

Luboń - Żabikowo Stare
przy stacji Luboń. Władysław Klodziński zdg 85 384

Żabikowo Nowe
St. Elmanowicz zdg 85 384

Wilda
Górna Wilda 114. nar. Pamiątkowej. Antoni Tomaszewski zdg 85 384

Wierzbicice
46 przy Rynku Wildeckim. Stanisław Zych zdg 85 384

Górna Wilda
15. Ignacy Koszczyński zdg 85 384

Górczyn
Marszałka Focha 160. Jan Jesse zdg 85 384

Św. Łazarz
Marszałka Focha 74. Leon Adamczewski zdg 85 384

Matejki
39 Karol Sarnowski zdg 85 384

Główna
ul. Główna 48. Rajmund Terczewski zdg 85 384

Osiedle za Bramą Warszawską
Witkowska 18. Stanisław Oleszak zdg 85 384

Malta
ul. Maltańska (Fabryka Papieru „Malta”) Antoni Augustyniak zdg 85 384

Rataje
Pelagia Łagoda zdg 85 384

Luboń - Żabikowo Stare
przy stacji Luboń. Władysław Klodziński zdg 85 384

Żabikowo Nowe
St. Elmanowicz zdg 85 384

Wilda
Górna Wilda 114. nar. Pamiątkowej. Antoni Tomaszewski zdg 85 384

Wierzbicice
46 przy Rynku Wildeckim. Stanisław Zych zdg 85 384

Górna Wilda
15. Ignacy Koszczyński zdg 85 384

Górczyn
Marszałka Focha 160. Jan Jesse zdg 85 384

Św. Łazarz
Marszałka Focha 74. Leon Adamczewski zdg 85 384

Matejki
39 Karol Sarnowski zdg 85 384

Główna
ul. Główna 48. Rajmund Terczewski zdg 85 384

Osiedle za Bramą Warszawską
Witkowska 18. Stanisław Oleszak zdg 85 384

Malta
ul. Maltańska (Fabryka Papieru „Malta”) Antoni Augustyniak zdg 85 384

Rataje
Pelagia Łagoda zdg 85 384

Luboń - Żabikowo Stare
przy stacji Luboń. Władysław Klodziński zdg 85 384

Żabikowo Nowe
St. Elmanowicz zdg 85 384

Wilda
Górna Wilda 114. nar. Pamiątkowej. Antoni Tomaszewski zdg 85 384

Wierzbicice
46 przy Rynku Wildeckim. Stanisław Zych zdg 85 384

Górna Wilda
15. Ignacy Koszczyński zdg 85 384

Inteligentna
panienka szuka posady do składu lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 213

Chemik
kilkuletnia praktyka przyjmie jakakolwiek posadę od grudnia lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 309

Urzędnik gospodarczy
kawaler, lat 29, szkoła rolnicza 8 lat praktyki, obeznanie dokładnie w uprawie roli, hodowla inwentarza, prowadzeniem księgowości referencje dobre, poszukuje posady zaraz lub od 1. 1. 34. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 85 308

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 418

TEATRY
Poznań, środa, 8. 11.
TEATR POLSKI: Dziś — „On i jego sobowtór”.
Czwartek, 9. 11. „On i jego sobowtór”

TEATR WIELKI (Opera)
„Bal maskowy”, gościnny występ Józefa Wolińskiego.

TEATR WIELKI — KONCERTY SYMFONICZNE.
Czwartek, 9. 11. Koncert symfoniczny. Dyrygent Adam Dołżycki, solistka Zofia Adamska, wiolonczela.

TEATR NOWY: Dziś — przedstawienie zawieszona z powodu próby generalnej z komedji „Gotówka”.
Czwartek, 9. 11. „Gotówka”, premjera.
Piątek, 10. 11. „Gotówka”.
Sobota, 11. 11. „Gotówka”.

TEATR NOWOŚCI: Dziś — „Srebrny Motyl”.
Bydgoszcz, czwartek, 9. 11.
TEATR MIEJSKI: Przedstawienie zawieszona
Piątek, 10. 11. „Moja siostra i ja”, premjera.

KINA
APOLLO i **METROPOLIS**
NAJTAŃSZE i **NAJLEPSZE**
KINA **PROGRAMY**
nr 5 4189
KINA

Poznań, środa, 8. 11.
APOLLO: „Szpieg w masce”.
COLOSSEUM: „Nowoczesny Robinson”.
CORSO: „Okręt zaginionych dzewcząt” oraz „Minuta przed dwunastą”.
METROPOLIS: „Szpieg w masce”.
ORZEL: „Pod gradem kul”.
ODEON: „Nowoczesny Robinson”.
PROMIEN: „Chata Wujka Toma”.
RENAISSANCE: „Morderstwo przy rue Morgue”.
ROXY: „Zemsta Tonga”.
SFINKS: „Naucz mnie kochać”.
SŁOŃCE: „Jej Królewska Mość”.
TECZA-Lazarz: „Syn Mimowoli”.
TECZA-Wilda: „Jego Ekscelencja Subjekt”.
WILSONA: — „Eskadra śmierci”.

Bydgoszcz, czwartek, 9. 11.
ADRIA: „Szaleństwo Amerykańskie” oraz nadprogram.
APOLLO: „Pożegnanie z grzechem”.
BAŁTYK: „Postrach gór” z Ken Maynardem oraz „Uroda życia”.
KRISTAL: „Szpieg w masce” z Hanką Ordonówną i najnowszym tygodnik Focha.
MARYSIENKA: „6 godzin życia” oraz „Romanse cygańskie” z Brygidą Helm.
REWJA: „Podróż posłubna we troje”, na scenie rewja „Gwałtu, co się dzieje”.
SŁOŃCE: „Ulubienica bogów”.

Krawcowa
dobra szuka posady w domu 2-3 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 288

Małopolanka
uczciwa pracownica z doświadczeniem w przemyśle posadę od 15 do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 283

Kucharka
młoda szuka posady w lepszym domu zaraz lub 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 279

Służąca
do wszystkiego szuka posady zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 277

Palacz
przy kotłach parowych z egzaminem i długoletnią praktyką szuka posady. Weber, Oborniki, Kopernika 25. zdg 85 411

Szofer
kawaler lat 31 poszukuje posady dłuższą praktyką. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 412

Krawcowa
niezdruga domu za domem poszukuje pracy. Adres Woźna 13 b. mieszkanie 9. zdg 85 410

Dziewczyna
uczciwa czysta kochająca dzieci poszukuje posady z gotowaniem zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 397

Poszukuje
posady na pół dnia ewentl. całodziennie. Dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 395

Panienska
lepszej rodziny poszukuje posady z dobrą gotowaniem i wszelką pracą wchodzącą zakres gospodarstwa najchętniej do samotnej osoby, lub dwóch. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 372

Księżkowy
bilansista zaprowadza księgowość bieżącą i zaległa. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 364

Kucharka
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 365

Służąca
poszukuje posady z gotowaniem w religijnym domu od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 357

Posługaczka
z prowincji poszukuje posługi. Oferty do Kurjera Poznański zdg 85 356

Pracznia
czysto pierze 3 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 341

Osoba
inteligentna lat 28 dobrze gotująca przyjmie posadę w charakterze gospodyni kucharki, najchętniej do bezdzietnego małżeństwa. Oferty do Kurjera Poznański zdg 85 376

Kierownik cegielni
Poznańczyk lat 35 dobry ceramik na wszelkie wyroby oraz znawca maszyn do nalnowoczesniejszych walcownie poszukuje posady od stycznia lub później. Oferty „Par” Poznań pod nr. 57.280. Pg 5 567-57.280

Poszukuje
posady jako szwajcar, samodzielny w swoim zawodzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 327

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 324

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem kochająca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 320

Polecam
gospodyni i wszelką służbę Lewandowska, Aleje Marcinkowskiego 16. zdg 85 314

Uczciwa
dziewczyna, długoletnie świadectwa, gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 270

Dziewczyna
gotowaniem, praniem do wszystkich prac domowych szuka posady zaraz lub 15-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 259

Kaucja 300 zł
kupiec kolonialista z ukończoną szkołą handlową poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 187

Dziewczyna
z doświadczeniem do wszystkiego poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 253

Służąca
dobrze polecona poszukuje posady z gotowaniem od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 252

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady u starszego państwa 1. 12. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 246

Sierota
młoda ukończona szkoła gospodarczą z lepszej rodziny szuka posady do dzieci z szyciem zaraz lub 15 bm. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 245

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 242

Młodsza
przyjmie posadę do południa. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 223

Nie tylko dobre, ale i tanie muszą być baterie anodowe. Obie te zalety mają anodówki marki „ERA” kosztują bowiem
150 V. 14 zł 50
120 V. 11 zł 50
100 V. 9 zł
i są do nabycia u f-y
OGNIWO
Poznań, W. Garbary 19.
ERA
Poznań, Półwiejska 17.
Pg 5572-45,25

Szukam
posady za uczciwego szofera, stróża, woźnicę portjera lub robotnika, dam kaucje. Oferty do Kurjera Poznański zdg 84 930/1

Ogrodnik
kawaler 10 lat praktyki, przyjmie posadę Jan Pucek Otorowo, pow. Szamotuły. zdg 85 137/8

Piekarz
poszukuje pracy z niskim wynagrodzeniem ewentualnie wstąpi w praktykę cukiernictwa. Konin, Skrytka 3. Działakiewicz nr 6459

Rutynowany bilansista zakładu księgowości
uproszczona dobrze i tanio. Regulacje zależności Dyskrecja gwarantowana. Poszukuje posady chętnie godzinowo. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 250

Dziewczyna
wiejska uczywa szuka posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 791

Młodsza
dziewczyna uczywa poszukuje posady bez gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 792

Krawcowa
poszukuje posady szycia z 1. 12. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 84 798

Dziewczyna
długoletniem świadectwami, uczywa gotować poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 800

Młody
oficer, emeryt, złoży kaucję za jakakolwiek posadę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 802

Najtańsza najlepsza, najłatwiejsza, najszybsza nauka
KROJU, SZYCIA I MODELOWANIA
syst. „PATRON EXPRESS” prof. kroju K. LEWANSKIEGO udestopniona jest dla wszystkich i we wszystkich miejscowościach KRAJOWYCH otrzymuje prawa nauczania. Wszelkie inform. **TOMASZEWSKI**, Poznań, Skarbowa 4 m. 15, przyjęcia 10-2 i 5-8. dg 2083

Ogrodnik - pszczelarz
kawaler z 11 letnią praktyką dobrymi świadectwami; poleceniami wszechstronnie obeznan w swym zawodzie obecnie w niewypowiedzianej posadzie poszukuje posady od 1. 1. 34 wzn. wcześniej. Oferty uprasza skierować Kurjer Poznański pod zdg 83 575

Gospośnia
szuka posady do samotnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 730

Dziewczyna
uczciwa z wioski, dobrymi świadectwami poszukuje posady także do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 075

350 zł
dam za przyjęcie ucznia fryzjerskiego z utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 661

Piekarz - cukiernik
szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 456

Aptekarska
pomocnica egzamin wojewódzki, szuka posady najchętniej w większym mieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 709

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem długoletniemi świadectwami, dobrem poleceniem poszukuje posady od 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 753

Młody leśnik
zdrowszy energiczny ukończył naukę i praktykę w lasach państwowych poszukuje posady. Potrawiak, Jaworze poczta Książki (Pomorze). zdg 84 733

Mleczarz
dobry fachowiec poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 745

Korepetycji
udzieli student. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 744

Młodsza
umiejąca dobrze gotować przyjmie posadę do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 742

Gospodyni
kucharka poszukuje posady do dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 726

Poszukuje
posługi do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 722

Dziewczyna
nawskroś uczciwa bardzo dobrze gotująca poszukuje posady do 1-2 osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 762

Kucharz - cukiernik
restauracyjny szuka posady — skromne wymagania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 765

Posługi
lub prania poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 84 773

Tapicer
służący poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 754

28. WOLNE MIEJSCA
Apteka
Radziecka w Toruniu przyjmie zaraz arytyczką magistra 2-3 lat praktyki lub pomocnika rutynowanego. Do zgłoszeń wymagane poważne referencje z fotografii. zdg 2067

Szofer
młodszy z dłuższą praktyką poszukiwany. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 84 843

Gospodyni
młodsza, uczywa, pracowita, potrzebna na mniejszy majątek pow. Keppo do samotnego pana. Odpisy świadectw z życiorysu ewentl. fotografii do Kurjera Poznańskiego pod zdg 85 062

Portier
rutynowany uczywa; akuratywny, ze znajomością niemieckiego i francuskiego — znajdzie pracę w dobrym hotelu świadectwa: dobre referencje w odpisie składają z oferta pod „Portier” do Biura Pietraszek Warszawa Marszałkowska 115. ng 6 892

Dziewczyna
młodsza, zdrowa gotowaniem, praniem do jednej osoby lekarza. Fotografie wielk. referencje uprasza się przesłać do Kurjera Poznański zdg 84 658

Służąca
z doświadczeniem i doświadczeniem polecona. Zgłoszenia się plac Asnyka 4 mieszka 8, od godz 2 do 4. zdg 82 504

Panienska
do posługi potrzebna Bakowska Kramarska 27, paronik Wielkiej zdg 85 006

Uczeń
gastronomiczny potrzebny. Cukiernia Europejska zdg 85 073

Inteligentnej
gospodyni lat powyżej 30 obeznaną z pierwszorzędnym prowadzeniem gospodarstwa wiejskiego i hodowlą drobiu oraz znaną się na dobrej polskiej kuchni, uczywa i zaprawach poszukuje od 15. 11. lub 1. 12. większy majątek na Pomorzu. Dobre referencje i długoletnia do Kurjera Poznański zdg 85 161

Potrzebna
od 15 listopada uczywa służącą, oszczędną, z doświadczeniem do 5 osób. Najchętniej małopolską. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 143

Młodszy
biurowy mający księgowość i maszyny do biura; inkasa zdolny uczywa potrzebny. Poczta-kawo z 50. pierwszeństwo z kaucją. Zgłoszenia z odpisami świadectw Kurjer Poznański zdg 85 147

Dziewczyna
uczciwa czysta gotowaniem potrzebna zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 149

Potrzebna
posługa z praniem przedpołudnie. Dobre świadectwa. Marynarska 17 parter. zdg 85 174

Szwajcara
poszukuje zaraz probostwo, Mur. Gołłina. zdg 84 294

Kuchmistrz
rutynowany z wykwalifikowaną kuchnią warszawską i franc. może się zgłosić pisemnie. Wymagane świadectwa tylko do dobre pierwszorzędnych restauracji; warunkami Hotel Bast. Inowrocław. zdg 2045

Potrzebny
służący lat 20-28 kawaler, do brem świadectwami. Zgłoszenia Wolkowiak Park Wilsona Studjum zdg 85 103/4

Uwaga
zredukowan; urzędnicy i rzemieślnicy wszelkich zawodów z dobrą prezentacją przyjmie. Zgłoszenia osobiste z dokumentami. Fr. Rajajczaka 17 m 5 11 piętrowo od 11-3 u inspektora Sikorskiego zdg 85 269

Fryzjerka
posada stała. Focha 4. zdg 85 260

8 pań
poszukuje do propagandy nowego masowego artykułu niezbędne w każdej kuchni. Zgłoszenia Gasiorskich 10 mieszkanie 9. 3-5 popoł. zdg 85 121

Uczennica
bezpłatna nauka pisanja na maszynie. Oferty z życiorysu do Kurjera Poznański zdg 85 226

Za
wypożyczenie 2 000 dam stała posadę, gwarancja pierwsza hipoteka. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 215

Dziewczyna
młodsza do wszelkich prac domowych z doświadczeniem w gotowaniu od 15 bm. Posada 2. m. 5. zdg 85 206

Pielęgniarka
z dłuższą praktyką do niemowlęcia. Fotografie, odpisy Kurjer Poznański zdg 85 241

Służąca - kucharka
z doświadczeniem do restauracji na prowincji jest od 15-go potrzebna oraz i panienska do bufetu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 85 195

Panienska
do szycia białej potrzebna. Plac Wolności 9 mieszka 12. zdg 85 303

Aprcubata
uczeń uczennica potrzebna zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 302

Kuśnierki
do futer potrzebne. Strzelecka 11. mieszka 6. zdg 85 300

Panienska
młodsza do biura potrzebna. Wilmowski Wielka 22 zdg 85 297

Potrzebne
kursistki do haftu. Oferty przyjmie Kurjer Poznański zdg 85 289

Pierwszorzędny
ondulator fryzjer damsko-męski, zaraz na prowincji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 278

Ucznia
młynarskiego zaraz — synowie uczywa rodziców złoście. Młyn Parowy - Krzyżowicki p. Swadzim. zdg 85 413

Służąca
samodzielnym gotowaniem. Zgłoszenia Wyspiańskiego 9 mieszkanie 14. zdg 85 404

Fryzjerka
zraz potrzebna. Posada stała. Dabrowskiego 79. zdg 85 361

Kierownika (czkę)
nowego większego składu centrum miasta przyjmie natychmiast „Luma” księzarnia Antykwarjat, skład papieru Warsztat Reparatywny „Pół Wiecznych” Wymagane zabezpieczenie zł 2 500 — Zgłoszenia: Filja G. Włda 42. zdg 85 359

Kierownika
do przedsięwzięcia zaprowadzonego ewtl. udział w zyskach przy złożeniu gotówki poszukuje Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 358

Uczennice
do szycia potrzebne. Sw. Marcina 55 m 8. zdg 85 346

Fryzjerka
potrzebna. Kościelna 16. zdg 85 335

Młodsza
gotowaniem praniem 3 osoby. Dabrowskiego 53/55 mieszkanie 10. Zgłoszenia tylko pisemne. Zyciorys zdg 85 333

20 szewców
na wyjazd do Krakowa — Katowice poszukuje. Zjednoczenie i Praca. Poznań. Maleckiego 21. Zgłoszenia tylko pisemne. Zyciorys zdg 85 331

Starszy żelazniak
dobry fachowiec władający językiem polskim i niemieckim w ołowiu i piśmie zaraz potrzebny. Zgłoszenia z podaniem adresy przy wolnym stole i stacji kierować W. Lutobarski, Grudziądzki skład żelaza Toruńska 15. dg 2 090

Agenci
we wszystkich miejscowościach do pracy organizacyjnej poszukiwani. Skarbowa 4 mieszkanie 15, 10-2. dg 2 061

Krawcowa
inteligentna mogą otrzymać stałą, dopłatną pracę. Skarbowa 4 mieszkanie 15 10-2 5-8. dg 2 060

Prasowaczka, uczennica
Prasowalnia Szarotka, ul. Skółcza. zdg 85 281

Pomocnika
ogrodniczego samodzielnie pracującego do inspektów i do doniczek do lat 24 poszukuje od 15. 11. R. Treichel Wągrowiec zakład ogrodniczo - przemysłowy. ng 6 456

Uczennica
do krawieczyny na rok. Piękary 24 - 4. zdg 85 330

Ekspedjentka
na prowincji poszukuje 1 000 potrzebna utrzymaniem. Wielka 12. m. 7. zdg 85 318

Fryzjerka
potrzebna. Graniczna 5. zdg 85 317

Przyjmujemy
od zaraz kilka akuratywnych bielnarek do szycia. Zgłoszenia Prusiewicz Ska. Młyńska 9. zdg 85 313

Tancerki
intelig. przystojne potrzebne zaraz. Wrocławska 29/30. zdg 85 379

Na tańsze źródło
zakupu radjospzętu przyborów gramofonów i płyt, aparatów fotograficznych i przyb. row fotograf. i elektr. nych p. p. dowód Baterje anodowe Emka w cenie: 150 wolt — 15.90, 120 wolt 11.90, 100 wolt 9.90, 90 wolt 7.90, 60 wolt 5.90.
Lampy Philipsa A 405 — 10 — zł. A 415 — 12.50 zł, B. 406 — 12.50 zł.
Baterje wysyłamy na cała Polskę za dołączeniem 1 zł. zalicz. poczt. To wszystko w „LENCE” — wobec czego wysyłamy do „LENKI” w. L. Włodarczykówna Poznań, św. Marcina 34 naprzeciw ul. Gwornej Naprawa słuchawek i Modernizacja aparatów i adownia akumulat. row
Pg 4825-40.87

Humor zagraniczny

Znawca.
— Czy pan zna „Cyrylika Sewilskiego”?
— Nie. Ja się sam gołę.
(Le Rire — Paryż). S. F.

Przedpłata
na miesiąc listopad 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych silną wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domaganja się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoczwietecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44 61, 14 76 33 07 35 24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14 76 35 24 i 40-72, filja Stary Rynek 25 55. — P. K. O. Poznań nr 200 119

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowej milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u straża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do godz. 11, większe według umowy. Drobnie ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych); słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.
Zgłoszenia i ogłoszenia materiału poświęcony danej uroczystości.